

KÖZTELEK

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik hetenkint kétszer, csütörtökön és vasárnap.

OMGE évi tagsági díj:	
200 holdig 1/4 q bura egyenértéke	500
1000 " " " " " "	1000
2000 " " " " " "	2000
3000 " " " " " "	3000
4000 " " " " " "	4000
5000 " " " " " "	5000
Részenyírásságok, vállalatok, szövetkezetek, egyes felül	3 q bura egyenértéke
1 q bura egyenértéke június 1. napjánál	500.000 K.
Egyéb tagok részére évi tagdíj	4 aranykorona = 60.000 K.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tulajdona

Az egyesületi tanács felügyelése alatt
Kiadásért felelős: Szilassy Zoltán
az OMGE igazgatója
Felelős szerkesztő: Buday Barna
Társaságoszerkesztő: Rothmeyer Imre

Szerkesztőség: Budapest, IX., Köztelek-u. 8. Telefon: József 51-08

Ideiglenes előfizetési ár az előfizetési díj utólagos kiegészítésének fenntartásával:

OMGE-tagoknak:		Előfizetőknek:	
Egy évre	200,000 K.	Egy évre	320,000 K.
Félévre	100,000 "	Félévre	160,000 "
Negyedévre	50,000 "	Negyedévre	80,000 "

Külföldre a fenti árak kétszerese
Kiegészítést csak naptári negyedévekre fogadunk el

Kiadóhivatal: Budapest, IX., Üllői-ut 25. Telefon: József 99-32

TARTALOM:

Az OMGE igazgató-választmánya és a GEOSz végrehajtó-bizottsága III. rendes ülése.

Negyven év. (By.)

A kalászos gabonafajták értéklirata. (Legány Ödön.)

A győri mezőgazdasági kamara létesítési akciója. (D. H.)

A motoros talajművelés időszerű problémái. (Thamm István.)

Uj rendeletek. (A mezőgazdasági hitel folyósítása.)

Könyvismertetés.

Az 1884-85-86-ban végzett magyaróvári gazdasági hallgatók jubileuma.

Dohánytermelők tatarozási Eltele.

A mezőgazdaság helyzete és a vetések állása.

Vegyes közlemények.

Társasági, kereskedelem.

Szerkesztői üzenetek.

- Megnyitás, üdvözlések.
- Mattiassich Sándor várm. gazd. felügyelő előadása: „Békés vármegye állattenyésztésének helyzete”.
- Schandi József dr. közigazd. egyet. tanár előadása: „Feladatok az alföldi állattenyésztés fejlesztése érdekében”.
- Weiser István dr. gazd. főtanácsos, a m. kir. állatelet-tani és takarmányozási kísérleti állomás igazgatójának előadása: „Az alföldi takarmánytermelés, takarmányozás és takarmánybesavanyítás javítása”.
- Hozzászólások.
- 20 órákor vacsora a Fiume-szálló éttermében.
- Visszatérés vagy a 23.15 órákor induló személyvonattal (érkezik Budapest, k. p.-u., reggel 5.30 órákor), vagy a hétfőn reggel 7 óra után induló gyorsvonattal (érkezés Budapest, k. p.-u., 12 óra körül).
- A békéscsabai vándorgyűléssel kapcsolatos tanulmányi szemléken a résztvevők száma technikai okokból korlátozott van. A megállapított maximális részvételi létszám már betelt. A vándorgyűlésen való részvétel természetesen nincsen korlátokhoz kötve és ott örömmel látjuk az OMGE minden tagját.

Budapest, 1925. május hó 26-án.

Döry Hugó s. k.,
szakosztályi elnök.

Meghívó

az Országos Magyar Gazdasági Egyesület
tejgazdasági bizottságának

június hó 9-én (kedden) délelőtt 10. órákor az egyesület székháza tanácstermében (Budapest, IX., Köztelek-
utca 8., I. em.) tartandó gyűlésére.

Tárgyak:

- Véleményadás a sajtófélek forgalmának szabályozása tárgyában készített rendelettervezetre vonatkozólag.
- Tejtermékiállítás rendezése a jövő évi tenyész-állatkiállítással kapcsolatban.
- Foijó ügyek, esetleges indítványok. (Előadó: Konkoly Thege Sándor dr. titkár.)
Budapest, 1925. évi május hó 30.

Inkey Pál báró s. k.,
a bizottság elnöke.

Országos szántógépbemutató.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület
műszaki bizottsága elhatározta, hogy a tervezett

országos szántógépbemutatót

folyó évi július hó 25-én, 26-án és 27-én fogja rendezni Springer-Fould báró uradalmának Adonypusztasáboles vasúti állomás mellett fekvő területén.

Tekintettel a gépgyárak és azok képviselői részéről megnyilvánult érdeklődésre, a rendező-bizottság a résztvevő gépek bejelentési határidejét 1925. évi június hó 15-ig meghosszabbította.

Szabó Gusztáv dr.,
a rendező-bizottság elnöke.

Az OMGE igazgató-választmánya és a GEOSz végrehajtó-bizottsága III. rendes ülése.

(1925. május hó 27-én, szerdán d. e. 10 órákor.)

Jelen voltak Somssich László gróf elnöke alatt: Székács Elemér és Beliczey Géza alelnökök, Anyai Dezső, Baross Endre, Blantz Jenő, Csáky Andor gróf, Darányi Kálmán dr., Dezsényi Béla, Dégen Árpád dr., enesei Dörner Béla, Drucker Jenő dr., Dulánszky József, Elek Ernő, Elek István dr., Forster Elek, Förster Lajos, Geist Gyula, Graefl Jenő, Gyömörey György, Győry Lóránt, Horváth Jenő, Hunyady Ferenc gróf, Ipolyi-Keller Gyula, Jális Ferenc, Jeszenszky Pál, Károly Rezső dr., Kuszka István dr., Kúszler Henrik, Legány Ödön, ifj. Leopold Lajos, Mailáth József gróf, Matta Árpád dr., Mándy Sámuel, Meskó Pál, Németh Károly dr., Nick Ede, Paikert Alajos, Ringelmann Béla, Szalay Gyula, Szigeti Pál dr., Szily Tamás, Szontagh Jenő, Tarányi Ferenc, Turnay Gyula dr., Tokaji Nagy László, Waldhoff Frigyes báró, Wekerle Sándor dr., Wenckheim Sándor gróf, Witten Lajos dr. Az egyesületi tisztikar részéről: Szilassy Zoltán igazgató, Buday Barna h. igazgató, Darányi Gyula dr. ügyész, Mutschenbacher Emil dr. ügyvezető h. igazgató, Fabricius Endre főtitkár, Konkoly Thege Sándor dr., Rothmeyer Imre, Rege Károly dr. titkárok, Rédlly Gyula s. titkár, Láng József főkönyvelő, Mike János pénztáros és Kirchner Lajos irodatiszt.

Távolmaradásukat kimentették: Purgly Emil és Döry Hugó alelnökök, Mayer János földművelésügyi miniszter, Almásy Imre gróf, Baghy Gyula, Barcza Ernő dr., Balogh Elemér, Bernát István, Czeiner Nándor, Darányi Ignác, Essenyi Jenő, Gad Jenő dr., Gally Kálmán, Gróhmann Károly, Gyérey Richárd, György Endre, Hadik János gróf, Hoyos Miksa gróf, Lacki Károly, Maróthy László dr., Mayer Károly dr., Ostroveczky Miklós, Ráth József, Szankovics János, Teleky József gróf, Tóth Jenő dr.

Elnöki megnyitó.

(Somssich László gróf elnöki megnyitó beszédét a „Köz-telek” pünkösdi számának élén egész terjedelmében közöltük.)

A) Szövetségi ügyek.

Somssich László gróf elnök ezután üdvözli a megjelenteket és az ülést megnyitja. A múlt végrehajtóbizottsági ülés jegyzőkönyvének végrehajtása és hitelesítése után a mai ülés jegyzőkönyvének hitelesítésére Győry Lóránd és Meskó Pál választmányi tagokat kéri fel.

Mutschenbacher Emil dr. ügyvezető helyettes igazgató meglepetéssel emlékezett meg ezután a legutóbb elhunyt Máday Izidor tiszteleti tagról és Apponyi Sándor gróf alapító tagról, akik tevékeny részt vettek egyesületünk életében. A GEOSz végrehajtó-bizottsága tagjai sorából elhunyt Szappanos István, a Kecskeméti Gazdasági Egyesület elnöke. Az elnökség az elhunytak családjának részvételt fejezte ki és emléküknél jegyzőkönyvileg való megörökítését indítványozta. Az igazgató-választmány ily értelemben határoz. Ezután ügyvezető helyettes igazgató javaslatára üdvözli a végrehajtó-bizottság Sigmund Elek dr. műegyetemi tanárt, a kiváló tudóst, a Magyar Tudományos Akadémia tagjává való megválasztása alkalmából. Melegen üdvözli továbbá a végrehajtó-bizottság Konkoly Thege Sándor dr. titkár, akit az a kitüntetés ért, hogy a hazai állattenyésztés szolgálatában kifejtett munkássága elismeréséül az Állatorvosi Főiskolán az állattenyésztési politika köréből magántanárként képesítették. (Lelkes eljenzés.)

Beszámoló az újabb mezőgazdasági vonatkozású törvényhozási és kormányintézkedésekről.

Mutschenbacher Emil dr. ügyvezető helyettes igazgató tartotta meg ezután mindvégig élénk érdeklődéssel kísért beszámoló jelentését a legutóbbi választmányi ülés óta történt

Szavatolt elsőrendű minőségű és csiraképességű
**köles, muhar, pohánka,
mustár és csillagfürt vetőmag**
a legjutányosabban beszerezhető Vetőmagosztályunknál

Magyar MEZŐGAZDÁK Szövetkezete, Budapest, V., Alkotmány-u. 29.

Mai számunk 30 oldal.

Rézgalic 250 kg.-os hordó vételénél kg.-kint 10,500 K
12%-os rézkénpor 50 kg.-os csomagolásban, de zsák nélkül, kg.-kint 7000 korona,
a forgalmi adó külön felszámításával kapható

Ezen szám ára 4000 K.

újabb mezőgazdasági vonatkozású törvényhozási és kormány-intézkedésekről. Azzal kezdte beszámolóját, hogy most lesz száz éve annak, hogy Széchenyi István gróf megalapította 1825-ben a Lőfuttatási Társaságot, amely 1830-ban Állattenyésztő Társasággá alakult át és 1835-ben vette fel az Országos Magyar Gazdasági Egyesület elnevezést. Széchenyi többi nagy alkotásai sorában tehát az OMGE is elért volna képpen a centennáriuma s ez az évforduló önkéntelenül is összehasonlításra késztet a száz év előtti és mai viszonyok között. Széchenyi fellépésének ideje nagyon sok tekintetben hasonlít a mai korhoz, csak éppen Széchenyi István lángszelleme hiányzik ma: a vezér, aki egy új magyar reneszánsz felé vezetné nemzetét! (Ugy van!) Vajha a magyar nemzet gondviselése — úgy, mint már többször, a legsúlyosabb időkben — megajándékozna bennünket egyrészt azokkal a vezérekkel, akik irányítani tudnak; másrészt pedig megadná azt a belátást, szorgalmat, áldozatkészséget, önfeláldozást és összefogást, amely, sajnos, még ezekben a nehéz időkben is hiányzik belőlünk! (Helyeslés!)

Visszatérve a múltból a jelenre, a kint permeterző májusi esőben biztató jelt lát a jövőre, mert a jó termés volna minden gazdasági bajnak legjobb és legbiztosabb orvosára. (Ugy van!) Ezenkívül szükséges volna még az is, hogy a zöld asztal mellett ne a zöld mező ellen, hanem a zöld mezőért csináljanak helyes gazdasági és pénzügyi politikát. (Helyeslés.)

Legfontosabb és legsürgősebb gazdaprobléma még mindig a mezőgazdasági hitel kérdése. Felhatalmazást kapott a pénzügyminiszter annak kijelentésére, hogy annak a 22 millió aranykoronás kölcsönnek az ügyét, amelyet annak idején a nemzetgyűlésen bejelentett, a tegnapi napon letárgyalta a pénzügyminiszter, amelyek ennek a kölcsönnek a folyósítására kijelöltettek. Holnap megjelenik a végrehajtási utasítás, amely a mezőgazdasági hitel megkönnyítését célzó f. évi XV. t. cikk rendelkezéseit hivatott átültetni az életbe. Ugy, hogy semmi akadály nincs annak, hogy most már a Földhitelintézet, az Altruista Bank, az OKH és a pénzügyminiszter által kijelölt intézetek e jelzálogos kölcsönöket az ismert feltételek mellett folyósíthassák. Az érdeklődő és hitelt kereső, az évi körülbelül 13%-os kamatot és tőketörlesztést sem túlságosan terhesnek tartó gazdák máris kérhetik birtokaik megbecsülését és lépéseket tehetnek az OFB-nál a mentesítés kieszközölésére.

Sajnos, nem lehet elzárkózni annak megállapítása elől, hogy ez a kölcsön nem a legelősebb, mert, amint tudjuk, mindent számítva az effektív árfolyam után körülbelül tizenhárom százalék a kamatozás és a tőketörlesztés. A mai kamatviszonyok között ez talán nem is volna túlságosan drága, ámde jól meg kell gondolni azt, hogy öt éven át nincs meg a felmondás és tökéviszafizetés, illetve a kamatláb leszállításának lehetősége, holott ennyi idő alatt óriási változások állhatnak be a pénzpiacra. (Ugy van!) A pénzügyminiszter ebben a tekintetben is igyekszik a hitelt kereső gazdák segítségére lenni s talán sikerül a storno tekintetében valami könnyítést elérnie, de ez ma még csak puszta remény.

Ami pedig a rövid lejáratú hitel kérdését illeti, ezekre szintén igen nagy szüksége van a mezőgazdaságnak, hiszen a mezőgazdasági üzemeknek nagy fennakadásai vannak, különösen ilyenkor, a legrosszabb időkben, amikor a gazdáknak csak kiadásuk van, de bevételük alig. Ilyenkor a legelősebben szükséges aránylag kicsiny összegeket is nagyon nehéz megkapni. Ebben a tekintetben az állam a maga részéről annyit tett meg, amennyi lehetséges volt. A pénzügyminiszter a mezőgazdasági hitel igénylők számára kilencven milliárd koronát bocsátott rendelkezésre három részben a Pénzügyi Központ, a körzeti hitelszövetkezetek és az OKH útján. Ezt az összeget már folyósították is és ennek a kiadása folyamatban van.

Természetesen ez csak egy csepp a tenger vizében, mert ennél sokkal nagyobb összegekre volna szükség. Azonban itt teljes nyomatékkal hangsúlyoznunk kell, hogy a mezőgazdaságnak nincs is szüksége az állam gyámkodására, ha hitelhez akar jutni. A mezőgazdaság hitelképessége minden vilán felül áll. A mezőgazdaság nem szorul különleges elbánásra vagy kedvezésre, mert hiszen igenis tud nagyon jó, a nemzetközi szabályoknak megfelelő árúváltókat produkálni, rövidlejáratú hitel igénybevétele céljából, csak az kell hozzá, hogy megfelelő lejáratú és kamatfeltételek legyenek. Mikor a gazda elad vagy vásárol, mindig olyanokkal van összeköttetésben, akik ugyancsak hitelképesek; semmi akadály és nehézsége sincsen tehát annak, hogy ezek az árúváltók, mint hitel-eszközök igénybevétele a mezőgazdaság részéről később várható bevételnek előre való leszámításához, csak annak nem szabad bekövetkeznie, hogy az ilyen váltók többi aláírói megsarcolják a hitelt szorult gazdát. (Helyeslés.) A megoldást a külföldi tőke érdeklődésének felkeltése és a belföldi kamatláb egészséges alakulása hozza meg. Az utóbbi tekintetben nagyon fontos lépést várnak a Magyar Nemzeti Banktól, amikor a jegybankkamatlábának legalább 2 százalékkal való mérséklését reméljük a mai főtanácsulástól. (Helyes-

lés.) Ez aztán egész hiteléletünkre éreztetni fogja kedvező hatását, de a Jegybanknak természetesen ellenőriznie is kell, hogy a hitelét közvetítő pénzügyintézetek követik-e kamatlábpolitikáját (Helyeslés.) s annak így az egész vonalon érvényesül-e a hatása? Mert bizony e tekintetben sok panasz merült fel a „zöld hitel” címén fűzött uzsora ellen az egész gazdátársadalom méltán zudult fel a legnagyobb felháborodással. (Ugy van!)

Ennek a pénzügyi helyzetnek, az abnormis és indokolatlan hitelérágásának és másrészt az általános gazdasági pangásnak a mezőgazdaságra nézve két nagyon súlyos következménye van. Az egyik a földárak nagymértvű és feltűnően gyors esése. Ezt persze részben a forgalom megkötöttsége is okozza. Tudjuk, hogy minden kötöttség és kényszerforgalmi rendszabály nyomán megszűnik a kereslet és kínálat közötti szabályos egyensúly. Másrészt a pénzhány és a földtulajdonra nehezedő bizonytalanság folytán nincs is vásárlókérv, inkább csak kényszereladások fordulnak elő, melyek mellett normális árak ki nem alakulhatnak. Súlyos sérelem volna ezeket a rendkívüli viszonyok következtében leszorított, alértékelt földárakat állandósítani a földreform révén felosztásra kerülő földterületeknek mai áron való értékelésével, ha nem következnek be egyidejűleg a vételár teljes lerovása is. De amikor egyáltalán nincsen szó vételről, hiszen szó a vételár kifizetéséről, csak arról, hogy a mai kivételes helyzetben előállt árdevalvációt akarják megrogzítani, akkor ez antiszociális intézkedés volna, mert a föld kisajátításából eredő hátrányt a megváltást szenvedőkre nézve még súlyosabbá tenné, a földhöz jutottaknak pedig a földbirtokosok bőrére nyujtana indokolatlan nemzeti ajándékot az egész földvagyon devalvációjának végzetes felidézése árán. (Ugy van!)

A másik súlyos következmény, amely a mezőgazdaságra ezekből a súlyos pénzügyviszonyokból háru, azoknak a fokozott termelési nehézségekre a halmaz, amelyek abból állanak elő, hogy a termelési költségek s az állami közterhek az egész vonalon folyton emelkednek, ezzel szemben pedig az értékesítési nehézségek is egyre nagyobbakká válnak. Nagyon jól tudjuk pl. hogy az alappiacra milyen nehéz a helyzet, milyen 30-50%-os hanyatlás állott be az állatárak tekintetében. Valóban úgy állunk, hogy a gazdáknak jó közepes termésre volna szüksége már ahhoz is, hogy a reánehézedő terhekkel meg tudjon birkózni.

Ilyen körülmények között az államnak is a maga részéről a legméltányosabban kell eljárnia az adókévelésnél, nehogy az adók súlya vagy a végrehajtás túlzott szigorú az adóalanyokat és az adóforrásokat veszélyeztesse. (Helyeslés.)

Ezután részletesen kifejtette az előadó az ideai jövedelem- és vagyonadókévelésre vonatkozólag az OMGE részéről illetékes helyen kifejezésre juttatott kívánalmakat. Ezek közül a legfontosabb volt a birtoknagyság szerinti szablonos jövedelem- és vagyonértékelések eljövetele, illetve a tényleges vagyoni helyzet és a valóságos jövedelem figyelembevétele. Ezek az adók nem hozadéki adók s éppen azért az adózók tényleges viszonyaihoz kell simulniuk és kivételükkel beleszólást kell engedni az érdekeltnek, amely a mindenkori gazdasági helyzetet legjobban tudja megítélni. A tavalyi év igen súlyos volt a mezőgazdaságra nézve, számos tízemes veszteséggel zárult, nem helyes és nem igazságos tehát az 1923. évi jó termés alapján kiírt előző évi adót alapul venni s abból mindössze 25-30%-ot leűthi, mert az ilyen szablon nem felel a tényleges viszonyoknak. A birtokterület hozsáma arányában való jövedelem- és vagyonértékeléskategóriák egyáltalában helytelenek, a múlt évhez képest pedig mindenesetre sokkal nagyobbak az eltolódások 25-30%-nál. A régi szablonokat ezentúl új adókévelő kézikönyvek, az adóhivatalok alkalmazták, akiknél még nem lehet meg az az évek során szerzett tapasztalat sem, amelyet a pénzügyigazgatóságok tisztviselői időközben megszerettek. Ez mindenesetre szintén az adófizetők hátrányára lesz, mert az új adókévelő kézikönyvek tandíját egészen bizonyosan mi fogjuk megfizetni. (Ugy van!)

Az adókévelésnek ez a szablonos, az adózók és az érdekeltégek meghallgatását mellőző módja teljesen ellenkezik magának a jövedelemadónak a természetével, amelynek az előző évi valóságos, tiszta jövedelmét kell elérnie (Ugy van!), tehát fontos dolog, hogy olyan időben történjen a kivétel, tavaszal, amikor már meg lehet állapítani az előző év mérlegét és ennek a tényleges helyzetnek az alapján kell a tényleges kivételnek történnie és arra vetessék ki jövedelemadó, aki nek tényleg volt jövedelme, az fizessen az állam költségeihez megfelelő aránylagos hozzájárulást, ahol pedig akár valamely természeti csapás miatt, akár más okból nem volt jövedelem, ott lehetetlen, hogy ugyanolyan szablon alapján röjjék ki a jövedelemadót. Itt gyökeres változást követelünk a rendszerben, a mostani jövedelemadókévelés olyan paródia, amelyből nagyon könnyen tragédia lehet. (Élénk tetszés.)

A másik adókévelés, amely nem olyan nagyjelentőségű ugyan, de mindenesetre figyelmet érdemel, a gazdasági cseledek kereseti adójának kérdése. A múlt esztendőben az OMGE közbelépésére sikerült a pénzügyminiszternek azt a

méltányos intézkedését kivívni, hogy a gazdasági cseledek kereseti adójára nézve bizonyos átmeneti állapotokat meg és megállapították azt, hogy tizennygy mázsán aluli konvenció adómentes, azon felül fokozatosan emelkedett a kereseti adó. Minden havi negyven aranykoronán aluli kereset adómentes, amit a vegyes gabonakonvencióhoz viszonyítva, világos, hogy a gazdasági cseledek kereseti adóskáláját ujonnan kell szabályozni s megbízást kér, hogy e tárgyban eljárasson a pénzügyminiszteriumban. (Helyeslés.)

A harmadik függő adókévelés a forgalmi adó reformja. Ezt a kérdést tárgyaltuk a tél folyamán a közgyűlésen s ma is csak azt várhatunk, amit akkor, hogy átmeneti állapotok emeljenek a mezőgazdaság kettős megadóztatása ellen. (Élénk helyeslés.) Annál inkább, mert a forgalmi adó kérdésében egymással összekötöttübbött nagyipar és kereskedelem máris ezen az immár nem ismeretlen platformon keresi a békét — egymással és a gazda bőrére!

Még egy kérdést kell megemlíteni a jövedelemadó kivételére kapcsán és ez az a sérelem, hogy a tenyészállatnevelést, az állattenyésztést az éjtét külön adóval terhelik, amennyiben egyes pénzügyigazgatóságok arra jöttek rá, hogy ez a gazdaságnak egy jelentékeny mellékhaszonvétele, külön jövedelmet biztosító gazdasági ág, amit az ő felfogásuk szerint mindenesetre súlyosabb adóval kell és lehet sújtani. Az állattenyésztők olyan nagy áldozatokat hoznak, hogy ezeket a kiváló tenyészállatokat felnevelhessék, az anyai mindenféle költséggel és rizikóval jár, hogy ezeknek a kintű állattenyésztőknek ilyen módon külön való megadóztatása sem nem indokolt, sem nem igazságos; egyébként a tenyészállatnevelés nem is jár valami különös haszonnal. (Ugy van!) Ebben a tekintetben is méltóztatnék hozzájárulni, hogy a pénzügyminiszteről bizalmas utasítást kérjünk a pénzügyigazgatóságok részére a tenyészállatnevelésnek külön mellékhaszonvétele gyanánt való indokolatlan megadóztatása ellen. (Helyeslés.)

Van még egy kérdés, mely ugyancsak burkolt adózást jelent, a vagyonválságföldek használatára. Erre vonatkozóan javaslat van előttünk, melyet Bartal Aurél egyesületi tag adott be. Indítványa tudniillik az volna, írjunk fel abban az irányban, hogy az ő és nagyon sok gazdátársának a helyzete az, hogy vagyonválságföldeknek kijelölt területeket jellelték ki kényszerbérletföldeknek, az OFB, minthogy végleges ítélet még nincs, bár a tárgyalást lefolytatták, a hasznóbérlő nem rója ki a kishérlőkre, hanem a régi tulajdonos tartozik a kincstárnak fizetni buzaalapon s a kishérlőket ő perelheti a hivatalosan megszabott alacsonyabb bérért, ha van rá ideje, költsége és türelme, amely rózsát aligha teremne. (Derűtség.) Javasolja, hogy az indítvány értelmében járjon el az OMGE a pénzügyminiszterrel. (Helyeslés.)

Nem hagyható szó nélkül az a javaslat sem, amelyet a nemzetgyűlésnek egy Dénes István nevű tagja terjesztett elő s amely a sajtóközlések szerint az 1921. évi XLV. törvények módosítását és az ország gazdasági, pénzügyi és szociális bajainak végleges megoldását célozza oly módon, hogy a közép- és nagybirtok újabb vagyonválságra, területre 14-75%-ának természetben és ingyen való leadására köteleztessék földreform céljára és B-listás tisztviselők elhelyezésére. Ezzel a képtelen tervvel valóban nem volna érdemes vitába szállni, ha a sajtóközlések szerint azt — ami szinte hihetetlen — az egész ellenzék nem tette volna magáévá. Ha ez igaz volna, akkor már lehetetlen, hogy hallgatással mellőzzük ezt az abszurd tervet, a vagyonválságnak ilyen lehetetlen formában való felelevenítését és ilyen módon való tárgyalását s ezt a leghatározottabban vissza kell utasítanunk. (Helyeslés.)

Részletes adatokkal cáfolt ezután az előadó arra az ugyanolyan a nemzetgyűlésben ismételt felmerült vádra, mintha a mezőgazdaság nem adóznék arányosan. Reméli, hogy rövidesen megjelenik a hivatalos adóstatistika is, amely szülő állítását fogja igazolni. (Helyeslés.)

Rátért ezután az előadó a külkereskedelmi szerződések kérdésére.

A külkereskedelmi kérdést illetően általános mezőgazdasági szempontból feltétlenül az az érdekünk, hogy mielőbb sikerüljön megegyezést létrehozni a környező államokkal, hogy ilyen módon a forgalom ismét helyreálljon és lehetővé váljék különböző régi piacaink mezőgazdasági terményfeleslegeink részére visszaszerzésük és ott ezután az értékesítés fejlesztése, kedvezőbbé tétele által elérni azt, hogy a mezőgazdaság jövedelmezősége fokozódjék. Ez, sajnos, nem rajtunk áll csupán, hanem kettőn áll a vásár és látjuk, hogy ebben a tekintetben a környező államok meglehetősen nagy nehézségeket támasztanak a tárgyalások folyamán.

Az első ilyen mégis létrejött szerződés megállapodás, amelyet örömmel üdvözöltünk, husvéti pirosújás gyanánt, a lengyel szerződés volt, amely megkötött, a magyar nemzetgyűlés sietett is a becikkelyezésével, úgy, hogy csak a lengyel részről való ratifikálás van hátra s ez rövidesen várható, mert a francia-lengyel szerződés ratifikálása már megtörtént.

MAGYAR MEZŐGAZDÁK ÁLLATÉRTÉKESÍTŐ RÉSZVÉNYTÁRSASÁGA, BUDAPESTEN

Telefon: 107-34, 129-14, 129-15

VI., Vilmos császár-ut 65. sz.

Sürgönyeim: „MAGELÉR” Budapest

FIÓKOK:

Sopron: Állatvédelepénztár, Sopron. Sürgönyeim: Vésárpenztár Sopron
Wien: „MAGELÉR” Viehverwertungs Gesellschaft m. B. H. Wien, St. Marx.
Sürgönyeim: „Mogelér” Wien

! Gazdátársadalmi intézmény !
! Hivatali hiteket előnyös feltételekkel folyósítunk !

Meghívásra szakértőnk a helyszíntre kiküldjük!

Foglalkozik:

Szarvasmarha, sertés, juh, 16. továbbá ötött aru adó-
vételével belföldön és külföldön, bizonyos értékesítéssel
Állattenyésztés és állatgyógyászat
Szarvasmarha, borjú és juhoknál: Budapest-Ferencváros-Mahavásártér,
Sopron, Wien, St. Marx.
Sertésnél: Budapest-Ferencváros-Sertésvásártér, Sopron, Wien, St. Marx
Rusztálványok és ötött aru: Budapest-Központi vásárcsarnok

Mindenemű állatkitelt legelőnyösebben lebonyolítunk

FORDSON-TRAKTOR

raktárról
azonnal
szállítható

HALTENBERGER VILMOS

a FORD-gyárak
autorizált képviselője

Telefon:
68-15

Budapest, VI., Nagymező-u. 19.

Sürgönyeim:
Wilford Budapest

Speciális amerikai gazdasági gépek: Oliver-ekék, tárcsáshoronok, tárcsás
szikekék, fűkaszálok, burgonyakiszédő, kőrifűrészhendézés

gazdasági események... állapotok meg... aluli konvenció... kereseti adó... adómentes... világos, hogy... kell... eljárás...

Mindenesetre kívánatos ez, mert igen sűrű és nehéz a hazai bortermelés helyzete, amelyen csak kiviteli lehetőségek biztosítása segíthet. (Helyeslés.)

Ami a többi államokkal való kereskedelmi szerződéseket illeti, a legjobb volna a mi helyzetünkben, ha az osztrák szerződés megkötése hamarosan sikerülne, mert a csehekkel való megegyezésnek nagy akadálya, hogy a szocialisták és az agráriusok vitatkoznak ott az agráriusok kérdésében. Az osztrákoknak is az volna az érdekük, hogy velük mielőbb megegyezésre jussunk. Ugyancsak kívánatos volna a megegyezés a román kormányral is, mert Románia felé is fontos kiviteli lehetőségeink vannak, ami az iparunknak használna, másrészt behozatali szempontból is jelentős rováka névre Románia.

Ezzel kapcsolatban érinti az előadó a petróleum és a benzín vámjának kérdését. A magyar mezőgazdák az az álláspontjuk, hogy az a helyzet, amely ma fennáll, ne változtassék meg, vagy ha igen, mérsékeltség a benzin-vám. Igen nagy szükség van a mezőgazdasági üzemben a benzínre. Ennek a legkisebb megdrágítása súlyos terhet jelent a mezőgazdaságra úgy, hogy ha a június elseji terminus eltelte felhasználnák arra, hogy életbelépjenek az autonóm vámtételek, ez olyan súlyos sérelem volna a magyar mezőgazdaságra, amely ellen tiltakozni kell. (Élénk helyeslés.)

Egy másik ilyen külkereskedelmi kérdés még a nyersbőr kivitelének felszabadítása. Folytak a tárgyalások Németországgal, Ausztriával, ott is megvan a mezőgazdák részéről az erélyes követelés, hogy ezt a tilalmat meg kell szüntetni, aminek egyáltalán nincs is semmi értelme, csak a börtartolnák biztosít kényelmes piacot, mert belföldön olesón vásárolja a bört, amely az állatáraknak amúgy is kedvezőtlen alakulását még jobban lerontja. (Ugy van!)

Mivel kétségtelen feleslegeink vannak, méltóztatnék hozzájárulni, hogy ma is megújítsuk a forgalom szabadságának minden irányban való helyreállítására vonatkozó követeléseinket. (Élénk helyeslés.)

Részletesen ismertette ezután az előadó a mezőgazdasági hitel akadályait kiküszöbölő törvény rendelkezéseit és az ezzel kapcsolatos intézkedéseket, így a váltóilleték és a hitelnyújtás kapcsán kiállított különböző okiratok illetékének leszállítását, a gépjárművek közmunkaváltásának a mezőgazdasági érdekeltség kivételével történő mérséklését, végül a legutóbb kiadott kishasznóbérleti rendeletet. Itt nagy harc folyt. A bérlőérdekeltség a kishasznóbérleti előterbe tolasával erős akciókat folytatott, követelte a terményhasznóbérének arányhasznóbérére való átváltását. Ezzel szemben a bérbeadóérdekeltség tiltakozott az állami beavatkozás és gyámokodás ellen. Végül a kormány arra az álláspontra helyezkedett, hogy a kishasznóbérletnél okvetlenül kell valamit tennie. De akkor a bérbeadókkal és a bérbevevőkkel tartott értekezlet alapján az a meglehetősen egyhangu álláspont alakult ki, hogy ahol ahogyan magas bérék vannak, ahol az egyik fél szorult helyzetének uzsoraszertű kihasználása állapítható meg, ott az állam lépjen közbe és szüntesse meg a túlzásokat. A kiadott rendelet jóval tovább megy, mert minden ötven holdon aluli kishasznóbérletre az egész hátralévő bérleti időre hivatalból megszabja a terménybuza átszámlálási kúlsáát, tekintet nélkül arra, milyen magas volt a terményhasznóbérletnek a kishasznóbérletnél. Ebben az a sérelem van, mint ez minden ilyen állami intézkedésnek természetesen következménye, hogy nem tud alkalmazkodni az egyéni viszonyokhoz. Itt van nagyon sok olyan birtokos, aki a kishasznóbérlet méltányos áron, negyvenötven-hatvan kilogrammjáért adta ki, azt gondolva, hogy ezzel szociális segítséget nyújt a kisembereknek. Most ezek méltánytalanul károsodnak, mert hiszen ezek ellen a hasznóbérek ellen nem is volt panasz, az állam mégis beleavatkozott. Ezzel szemben azok, akik földjüket túlzottan magas bérért, 3-6 mázsáért adták bérebe, azok még mindig szép jövedelemhez jutnak. Ebből az a tanulság, hogy sohasem szabad nagyon jónak és humánusnak lenni, mert aki sokat követel, valamint mégis kap, aki pedig nagyon humánus, annak nem marad semmije. Ezért az általánosítás sohasem helyes és nem felel meg annak az állásfoglalásnak, amelynek mi kifejezést adtunk és amely a jogos magánérdek megóvását követelte.

Röviden rátér még az előadó a fedezetlen terményhatáridő-üzlet újabb megint sokat hangzott kérdésére. Erről nagyon sokat irnak, beszélnek, különösen a tőzsdéi érdekeltség körében. Utal az OMGE előző állásfoglalására e tárgyban s mivel a legjobb tapasztalatok is azok mellett szólnak, semmi okot sem lát az eddigi álláspont megváltoztatására. És ha nincs is törvényes akadálya annak, hogy a tőzsde a határidő-üzletet visszaillesztse, a kérdést gazdasági szempontból kell mérlegelnünk és azt hisszük helyvaló, ha az OMGE, amelynek ebben a kérdésben bővebb indoklásra nincsen szüksége, ragaszkodik régi álláspontjához és tiltakozik az ellen, hogy újra életre keljen a fedezetlen terményhatáridő-üzlet. (Helyeslés.)

Függetlenül az esetleges pillanatnyi pénzügyi előnyöktől,

általában a gazda szívesebben látja a stabil, nyugodt ár-fejlesztést, mint a szélsőséges kilengéseket. Kéri jelentésének tudomásulvételét. (Élénk helyeslés.)

Mándy Samu: A mezőgazdasági hitel ügyét csakis jelzáloghitellel lehet megoldani, amit már annyi idő óta sürgetnek. A multban is a külföldről bejött mezőgazdasági jelzálogos hitel látta el nemcsak a gazdáknak, hanem az ipar- és kereskedelemnek a szükségleteit is. Sajnálja, hogy a pénzügyminiszter a hosszulejáratu hitelre nem megfelelő javaslattal jött. Jobb lett volna megvárni a jobb időket, semmint kiténni a mezőgazdaságot, hogy 13-5%-os hitelre öt évig lekötse magát és ajánlani a közönségnek, hogy ezt vegye igénybe. Legjobb kifogása, hogy hosszulejáratu mezőgazdasági hitelnek nem szabad ilyen magas típusnak lenni. A magyar kormány jóállása mellett kell a kérdés megoldását keresni, mert ez az egész ország gazdaságának érdeke. Vagyis garanciával kell a kibocsátásnak történnie s akkor meg lehet csinálni hét-nyolc százalékos típusal.

Azt indítványozza, ne ajánlja az OMGE a gazdáknak a kölcsön felvételét. Megtörténhetik, hogy egy év múlva 6% lesz a pénz, mit fog tenni az a sok ember, aki ma lekötötte magát 13%-kal öt évre? Összeg csak rövidlejáratu kölcsönrel kellene segíteni. Azt hiszi, ha kellő garanciát látnak, más pénzcsoporthoz kedvezőbb feltételekkel jönnek. Az OMGE nem vállalhatja ezért a kölcsönért az erkölcsi felelősséget, sőt ki kell jelentenie, hogy kockázatosnak tartja és átmenetileg inkább rövidlejáratu kölcsönt ajánl.

A kishasznóbérletre kiadott rendeletnél kimondandónak tartaná a Mutschbacher igazgató által jelzett méltánytalanságok kiküszöbölésére, hogy az a száz kilogrammmal alacsonyabb bérletekre ne vonatkozzék. Ezt a kormány is akceptálni fogja. Felhívja rá a figyelmet, hogy a nagyobb bérletekre is utban van valami rendelkezés a valorizációs törvény keretében. E tekintetben az OMGE-nek is állást kell foglalnia.

Az adókövetés dolgában előadottakat helyesli. A kormány- nak be kell váltania azt az ígéretét, hogy az adókövetés- nél a gazda és más érdekeltségek képviselőit is meghallgassák.

Szigeti Pál: dr. A jelzáloghitel felvételéről alkotott törvény szövege annyira komplikált, hogy magyar ember sincs tisztában vele, angol vagy amerikai ember pedig ilyen szövevényes rendszer mellett semmi kedvet nem érezhet a hitelezésre. Egyszerűsöztessék törvényben kell kimondani, hogy aki jelzáloghitelt akar, azt a békében érvényes feltételek mellett veheti fel. Az idegenek ilyen határozott, világos, egyszerű szabályokhoz szokva.

A tőzsdéi fedezetlen határidő-üzlet dolgában a mezőgazdasági érdekeltség hosszú évek során leszállított álláspontját fejtette ki Mutschbacher igazgató. Nem reméli rövid fejtegetésével nyomán ennek az álláspontnak az elcsúszását, de hangsúlyozza, hogy a régi álláspont alapjául szolgáló viszonyok teljesen megváltoztak. Ma export-állam vagyunk gabonában, ma a buzaárak alakulása teljesen független a mi viszonyainktól és a budapesti tőzsde viselkedésétől. Egyeseket érhetnek a határidő-üzletből tőzsdéi veszteségek, visszasságokat is idézhet az elő, de lényeges befolyása nem lehet az árak alakulásra, mert itt a világpiac az irányadó. Ott a nagyarányú játék befolyásolhatja az árakat, de a budapesti tőzsde határidőjateka nem. A határidő-üzletre nemcsak játék céljából, hanem komoly gazdasági ténykedésekhez van szükség. Hízalók, szeszgyárok, malmok csak határidős kötésekkel dolgozhatnak, hasznóbérleteknél is szerepe van. Ma ezt külföldi tőzsdéken csak három-négy drága közvetítő útján lehet lefolytatni. Ez szükséges is a termelési konjunktúrák egészségesebb kihasználásához. A maga hivatalosi tapasztalatai emellett szólnak. Ennek a közönség is hasznát látja, mert az üzleti versenyben elősegíti a kedvezőbb eladási árak kialakulását is. Kéri, hogy mindezek alapján függesztés fel az állásfoglalást ebben a kérdésben és új, a mezőgazdasági szakosztályban való beható tárgyalás alapján döntsének.

Elek Ernő: A vizsábályozási járulékok 24-28 kilogrammos alapon kirótt meglehetősen nagy terhet egyes adókövető hivatalok elmulasztják beszámítani. Valószínű, hogy a kincstári előadóknak nem ismerik a kérdést. Ezt orvosolni kell. Szóváteszi a sárvári műselyemgyár sokat szerepelt ügyét. Kifogásolja, hogy a szeszpar és az Országos Szeszértékesítő elleni támadásokban helytelen információk történnék, a közvéleményt félrevezetik. Összettel mindent ípart, mert a közvagyonosodást segíti elő. Ismerteti a sárvári műselyemgyár üzemének főbb adatait. A hozzáértők ismerik az Országos Szeszértékesítő (sokak szerint a szeszpartell) hivatalát és működését, amely államfelügyelet mellett értékesít. Magyarország szeszparának össztérmelését is külön törvény szabályozza, valamint a Társaság célját, szervezetét is és minden munkálkodásába teljes betekintése van a pénzügyi, földmívelésügyi és a kereskedelemügyi minisztériumoknak. A szabad verseny híve mindenben, de ha már vannak és kellene kartelltek, ugyanezt az állami felügyelet kívánja nekik. A sárvári üzem nem lehetett veszteséges, különben nem fokozta volna évről-évre termelését, az új megjavított szeszfelhasználó eljárással pedig még gazdaságosabb lett a gyártása és a sárvári gyár 1400 munkásaladjának megélhetése kétségtelesen fontos, de 250 mezőgazdasági szeszgyár létének vagy nemlétének kérdése 40-50,000 munkásaladj létkérdése. A sárvári műselyemgyár adatai szerint 20%-kal drágábban állítják elő a műselyem kg-ját nálunk, mint másutt, vagyis kg-kint 3 svájci frankkal drágábban. Ezzel szemben az egy kilogramm műselyem előállításához szükséges körülbelül 3 liter szesz ára alig tesz ki annyit, mint a 3 svájci frank. Így tehát, ha a sárvári műselyemgyár adatai helytállóak volna, a szeszipari érdekeltségnek ingyen kellene adnia a sárvári műselyemgyár részére a szeszt. Az Országos Szeszértékesítőnek, mint a magyar szesztermelés értékesítő szervének meg kell becsülni, tagadhatatlanul egy nagy fogyasztót — és bizonyára a két érdekelte fél meg is fogja találni a megoldási módokat —, de az OMGE-nek feltétlenül tiltakoznia kell az olyan támadások ellen, amelyeket a Textiltgyárosok Orsz. Szövetsége különböző újságikkal szemben az Orsz. Szeszért. és a körülbelül 250 mezőgazdasági szeszgyár ellen intéz, amelyek 1 millió hold intenzív művelési és a többtermelet szolgáló tényezői. Ne sutor' ultra crepidam! Furcsa az ilyen támadás épp ama iparág szövetsége részéről, amelynek magas, kb. 100%-os vámvédelme tájéko szebe a textilipar legnagyobb fogyasztójának, adófizetőjének, a magyar mezőgazdaságnak.

Fabricius Endre főtitkár: Különösen Szigeti Pálnak arra a beállítására kíván reflektálni, hogy a megváltozott viszonyokhoz képest revízió alá kell venni az OMGE álláspontját a fedezetlen határidő-üzlettel. A helyzet nem változott olyan lényegesen. A földbirtokreform folytán félmillió katasztrális holdat elvontak a szemtermeléstől, a mult eszlendő katasztrális földön rosz termése határozottan importra kényszerített. Az idén is csaknem ez volt a helyzet, azért függesztették fel a vámoikat is. Az 1896. évi tárgyalásoknál Dessowfy, Zselénszki, Polónyi stb. kellett kidomborították azokat az okokat, amelyek a világ minden agráriusa előtt a fedezetlen határidő-üzlet megszüntetését szükségessé teszik. Sem most, sem akkor nem általában a határidő-üzlet, csak a fedezetlen határidő-üzlet ellen foglaltak állást. Szigeti Pál is azt mondogta, hogy lehetővé kell tenni a termelőnek, malomnak, kereskedőnek, hogy fedezhesse magát. Ezt meg lehet csinálni, de nem a fedezetlen játékok. Németországban is a Lieferrungsgechäft formájában oldották meg a kérdést. Kéri Mutschbacher igazgató javaslatának elfogadását. (Helyeslés.)

Szigeti Pál: Ezt a megkülönböztetést elfogadja, bár az általa kifejtettek nyomán nem tulajdonít a dolognak olyan fontosságot, amint azelőtt volt. Ennek csak akkor volna értelme, ha a világ összes tőzsdéiről ki lehetne a határidő-üzletet kiküszöbölni, ha ellenben megvan Pozsonyban és Bécsben, akkor Budapesten is meg kell lennie, ahol ennek megvan a maga mulija s ha megvan a maga gazdasági előnyei is, amelyeket különben azok a helyek használnak ki, ahol ez megvan. Ez nem magyar, hanem közép-európai probléma, amelyet alaposan újra meg kellene vitatni, mielőtt ebben végérvényesen állást foglalna az OMGE.

Gyömörey György: Ismerni kell azt a kellemetlen körülményt, hogy a Pénzügyügyi Központ a hiteleket a körzeti hitelszövetkezeteknek úgy adta meg, hogy az igazgatóságoknak személyileg kellett garanciát vállalniuk, hogy szeptember végén ezeket visszafizetik. Kéri, hívják fel erre a pénzügyminiszter figyelmét. A benzín és a petróleum mai kedvezményes vámtétele nemcsak fenntartani kell, hanem tovább leszállítani, mert különben nem tudjuk elviseelni a környező országok versenyét, hiszen azok negyvenötven százalékkal olcsóbb üzemanyagokkal termelnek. Az állattenyésztés külön megadóztatása azért is sérelmes, mert mostanában amúgy is szokás nem a tenyésztőknél, hanem kereskedőknél beszerezni a tenyészállatokat, amiből sokszor súlyos anyag kerül a köztenyésztésbe. Azt kellene elérni, hogy csak tenyésztőknél lehessen tenyészanyagot beszerezni, mert különben állandó a beltenyésztés veszedelme is. Lehetetlen intézkedés, hogy a vagyonváltásból eladott földek után a buzaárakat mult hóra 520,000 koronában, májusra pedig 510,000 koronában állapították meg s így külön súlyos adó terhelje a földbirtokost ezen a címen is, mert hiszen a helyi buzaár ennél jóval alacsonyabb. Nemcsak a tárgyalás alatt levő, hanem az OFB által már átvett földek után is beszedik a pénzügyigazgatóságok a vagyonváltásigazgatást a birtokostól. Nála is ezek az esetek fordultak elő.

Elek: A köztenyésztésre szánt állatok beszerzésénél megállapítja, hogy az OMGE mindig a szabadságnak teljes biztosítását tűzte ki főfeladatául, bajosan hozhat tehát olyan határozatot vagy javaslatot, hogy a közsegeket utasítsák, kitalálhassanak tenyészállatot. Ezt a hatáskört rá lehetne ruházni az apaállatvizsgáló bizottságokra. Ezek hivatottak annak elbírálására, hogy az apaállat megfelelő-e vagy nem. Tehát a bizottság ne csak a küllemre adjon, hanem a származást is kutassa, nehogy ugyanabból a közsegtől való apaállatot vegyének, amelyet ezáltal egyrészt a kereskedő megdrágított s emellett beltenyésztés is előfordulhat.

Advertisement for WD-TRACTOR featuring the 'LIGO' R.T. tractor. It lists specifications for 25 and 50 horsepower models, engine details, and contact information for the Budapest office at Alkotmány-utca 31. Below this, a large advertisement for Fordson petroleum motor oil and motor benzine is shown, highlighting its special quality and availability in Budapest at Nádor-utca 8.

A tőzsdei határidőzlet kérdésének bővebb megvitatása a közgazdasági szakosztályban nem ütközik semmi akadályba. Minden oldalról meg lehet azt ott világítani. Olyan végleges határozat kell hozni, amely megfelel a mai időknek, de egyúttal szem előtt tartja azokat a fontos körülményeket, amelyek a mezőgazdaság komoly védelmét követelik meg és azoknak az elvi álláspontoknak az kautéláknak felel meg, amelyek az OMGE álláspontját irányítják.

A többi előterjesztésekre nézve nem volt észrevétel. Kéri, hogy az itt phangzott észrevételek alapján szükséges előterjesztések megtételére, valamint a beszámolójában jelzett intézkedésekre a választmány az igazgatóságot felhatalmazza. Az igazgató-választmány ily értelemben határoz.

A svájci gazdaszövetség átirata.

Mutschenbacher Emil dr. ügyvezető h. igazgató: Ismerteti a nemzetközi gazdaszövetség ügyében a svájci gazdaszövetségtől érkezett átiratot.

Paukert Alajos: Szükséges, hogy az egész világ gazdaszövetségét együttesen érdeklő kérdésekben együtt működjenek a többi nemzetekkel. Örömmel üdvözi a svájci gazdaszövetség igazgatójának nagyon helyesen és bölösen kidolgozott tervét, amely ugyanazt az irányt követi, amelyet ő maga huszonöt év előtt kijelölt. Akkor ezt a tervét megvalósítás végett az OMGE-nek is átadta. Teljes mértékben osztja Mutschenbacher igazgatónak azt az indítványát, hogy csatlakozzék az OMGE a nemzetközi gazdaszövetséghez. Ha annak idején a tervét elfogadták volna, ma az egész nemzetközi szervezetenek irányítói lehetnének. Nagy hálával tartoznak ezen a téren Mayer János földművelésügyi miniszternek és Schandl Károly államtitkárnak, akik több alkalommal Párisban és más helyeken is személyesen és sikeresen védtek meg és portáltak a magyar mezőgazdasági érdekeket. Nagy elismeréssel tartozunk Blaskovich Sándor szerkesztőnek is, aki nagy sikerrel fáradozik a zöld internacionálé gondolatának megvalósítása és propagálása körül. Örövendeni kell, hogy a földművelésügyi miniszter és államtitkára olyan előkelő részt vesznek ezeknek a fontos kérdéseknek a megoldásában. Minden eszközt meg kell ragadni a magyar gazdáknak, hogy kiszabaduljanak abból a ránkiválaros zavaros és függő helyzetből, amelyben a viszonyok következtében vannak. Ez nem ábránd, hanem bizonyos lehetőség, amelyet el kell érni és el is fognak érni. Bele kell kapcsolódnunk a nemzetközi gazdaszervezetekbe és ott tevékenyen közreműködni a közös boldogulás érdekében. Melegen üdvözi ismételt Mutschenbacher Emil dr. ügyvezető h. igazgató indítványát.

Elnök kérdésére a bizottság az előadói előterjesztéshez, kiegészítve Paukert Alajos indítványával, egyhanguan hozzájárult.

Mutschenbacher Emil dr. ügyvezető h. igazgató bejelenti, hogy az OMGE meghívást kapott a XII. nemzetközi városi gazdaszövetséghez s javasolja, hogy Hutya Ferencet, az állatorvosi főiskola rektorát kérje fel Egyesületünk képviselője gyanánt. (Elfogadjatik.)

A Budapesti Közgazdaságtudományi Kar ügye.

Somssich László gróf elnök bejelenti ezután, hogy a Budapesti Közgazdaságtudományi Kar ügyét a takarékosági bizottság tárgyalás alá vette. Ebben az ügyben egyesületünk és a többi gazdasági érdekképviseletek, amelyek közel fél-század óta harcoltak az egyetemi jellegű mezőgazdasági főiskola létesítéséért, megmozdultak a híresztelésekre s a Köztelek tanácsstermében f. hó 15-én Bernát István elnök-elnöki megnyitójában részletesen beszámolt, a végrehajtó bizottság a bejelentést tudomásul veszi.

Cukorvámok szabályozása és a cukorgyárak.

Fabricius Endre főtitkár tudomásulvétel végett bejelenti, hogy a szolnoki és sárvári cukorgyár elleni panaszok érkeztek az egyesülethez, mely szerint nevezett gyárak bizonyos tekintetekben nem felelnek meg ama kötelezettségüknek, melyet a pénzügyminiszterhez intézett felterjesztésükben a cukorvámok szabályozása alkalmával vállaltak. Az OMGE eme panaszokat a pénzügyminiszterhez felterjesztette orvoslás céljából.

Elnök a bejelentést tudomásulvételnek jelenti ki.

Bírósági szakértői képesítés szabályozása.

Főtitkár előterjeszti a Baranyavármegyei Gazdasági Egyesület és több társaság átiratát, mely szerint az OMGE tegye meg a szükséges lépéseket, hogy gazdasági peres ügyekben a bíróság csak oly szakértőket alkalmazzon, akiknek ehhez szükséges képesítésük is megvan. Az OMGE ebben a kérdésben állást foglalt már a gazdaszövetség revíziójára vonatkozó tárgyalás alkalmával és a Gazdaszövetség Országos Egyesülete hasonló állásfoglalását magáévá tette annyiból, hogy felterjesztésben kérte a kormányt, hogy a bíróság által kinevezett gazdasági szakértők a jövőben csak szakképzett egyének lehessenek. Javasolja, hogy eme állásfoglalás alapján az igazságügyminiszterhez intézzen az OMGE

felterjesztést. Bejelenti, hogy a Borsodvármegyei Gazdasági Egyesület saját elhatározásából az OMGE-nek a főrendiházban való képviseltetése tárgyában felterjesztést intézett a kormányhoz, javasolja, hogy a végrehajtó-bizottság közösen vegye ezt tudomásul.

Elnök a javaslat értelmében mondja ki a határozatot.

Az Alföldi Mezőgazdasági Intézetnek vetőmagvizsgáló állomással való kibővítése.

Fabricius Endre főtitkár ismerteti a Csanádmezei G. E.-nek az egyesülethez intézett átiratát, mely szerint az OMGE intézzen felterjesztést a földművelésügyi miniszterhez, hogy az Alföldi Mezőgazdasági Intézet vetőmagvizsgáló állomással bővítessék ki. Javasolja, hogy ily értelemű felterjesztést intézzen az OMGE a kormányhoz, annál is inkább, mert ezzel különösebb kiadás nem hárulna az államra, amennyiben az Intézet a szükséges felszerelésekkel rendelkezik. Természetesen az export céljaira szolgáló vizsgálatok továbbra is csak az Országos Vetőmagvizsgáló Állomást illetnék.

Elnök ily értelemben mondja ki a határozatot.

Növényvédelmi szerek állami elismerésének és forgalombahozatalának szabályozása.

Főtitkár ismerteti az e tárgyban készült rendelőtervezetet. Eszerint minden növényvédelmi szer állami elismerés mellett kerülhet majd csak forgalomba. Az elismerés laboratóriumi és gyakorlati kipróbálás eredményétől függ. A vizsgálatok költségeire az elismerést kérelmező gyár 400 aranykoronát tartozik befizetni. Az elismert növényvédelmi szerek külön e célra egybehívandó szakbizottság lajstromozza, amely bizottság a laboratóriumi és gyakorlati kipróbálást mellőzheti is azoknál a védelmi szereknél, melyek eddig a gyakorlatban általánosságban beváltak. A védelmi szerek vegyi összetétele tekintetében állandó ellenőrzés alá helyeztetnek és zárjegyvel láttnak ki, mely ellenőrzés és zárjegyzés fejében a nagyban forgalmú ár 2%-os-lesz fizetendő, mely befolyó összeget a földművelésügyi miniszter a növényvédelem céljaira fordítja. A földművelésügyi miniszteriumban a rendelőtervezet a szakkörök és érdekeltek bevonásával letárgyalatott. Szólv az OMGE képviselőitől kérte, hogy az általános közszükségleti cikknek tekinthető rézgálic és sztrókeng az elismerés és állandó ellenőrzés alól vonassék ki, nehogy ezek a cikkek feleslegesen megrágtassanak és esetleg azok használatától a termelők elriasztassanak, továbbá hogy az egyes védelmi szerek gyakorlati kipróbálásába a gyakorlati gazdák is bevonassanak és hogy nagyobb gazdaságok kísérletezhessenek külföldi és jltton még el nem ismert védelmi szerekkel.

Tudomásul szolgál.

Cseh-Szlovénorszába irányuló burgonyaszállítmányok egészségügyi bizonylata.

Főtitkár előterjeszti, hogy a csehszlovák köztársaság rendeletet bocsátott ki, hogy csak oly külföldi burgonyaszállítmányokat enged át határain, melyeket a beviteli ország hivatalos egészségügyi bizonylattal lát el. A rendelet részletesen ismertette volt a „Köztelek”-ben, azzal, hogy e tekintetben felvilágosítottuk az Orsz. M. Kir. Növényélet- és Kórtani Állomást nyújt.

Tudomásul szolgál.

A közgazdasági szakosztály előterjesztései.

Mutschenbacher Emil dr. ügyvezető h. igazgató ismerteti a közgazdasági szakosztály előterjesztését a szénhasználati rendezése ügyében. A békeidőben 46 százaléka a szénártnak a kitermelt szénmennyiség után volt terrárium, szénhasználati címén a földtulajdonosnak fizetendő, most pedig ez másfél százaléka van korlátozva, vagyis körülbelül egy-negyedrészre annak, ami a gazdát jogosan illetné, holott ezzel szemben közismeretes, hogy a szénártnak magasan az aranyparitás fölé emelkedtek. Igaz, hogy a gyengébb bányák nehez viszonyok közé kerültek, de viszont a jobb szénbányáknak még most is eléggé kedvező a helyzetük. Természetesen a mezőgazdasági érdekeltségnek az a része, amely szénbányavállalatokkal van ilyen kapcsolatban, felszólalt és kérték az OMGE-t, hogy ezt a kérdést vegye tárgyalás alá a közgazdasági szakosztályban. Ez tárgyalta is és határozatának az a lényege, hogy a békebeli viszonylatot állítsák helyre, a kérdést a kormányknak kell kezébe venni és a parlamenttel letárgyalni olyan értelemben, hogy amennyit fizetett terrárium fejében a vállalat a kitermelt szénmennyiség arányában, ugyanolyan százalék legyen most is az illető bányák által fizetendő s ha ebben a tekintetben megegyezünk nem tudnánk, akkor a bíróság döntését kell kikérni. Ilyen értelemű állásfoglalásuknak és annak jóváhagyó tudomásulvételét kéri, hogy az ügy sürgősségére tekintettel, az előterjesztés a pénzügyminiszterhez már megtörtént. (Általános helyeslés.)

Elnök kérdésére az igazgató-választmány az előadó előterjesztését jóváhagyóan tudomásul vette.

Mutschenbacher Emil dr. ügyvezető h. igazgató ismerteti a közgazdasági szakosztály előterjesztését a Hevesvármegyei Gazdasági Egyesület beadványára a szanalási törvények végrehajtási határidejének meghosszabbítása tárgyában. (Tudomásul szolgál.)

Ismerteti a szakosztály előterjesztését a gabonakereskedelmi szokványok módosításának terve ügyében. Tudomásul szolgál.

A dohánytermelési bizottság előterjesztései.

Fabricius Endre főtitkár röviden ismerteti az OMGE dohánytermelési bizottságának f. é. május hó 1-én tartott gyűlése határozatait, melyek részletesen a „Köztelek” f. é. május 7-iki számában közöltek. Külön kiemeli a dohánytermelők részére nyújtandó tatarozási hitel kérdését, mely tekintetben felterjesztésben kérte az egyesületet, hogy háromévi lejáratra szóló kat. holdankinti 3 millió K. kamatmentes kölcsön engedélyeztessék a dohánytermelőknél. Miután az újabb vett értesülések szerint a kormány ezt a kamatmentes kölcsönt 6%-os kezelési illetékekkel öhajítja terhelni, javasolja, hogy újabb felterjesztésben kérje az egyesület, hogy ez az illetékterhelés elrejtessék, mert az végeredményben 6%-os kamatot jelent, holott az államkincstár jelenlegi szervei is e hitel folyósítását elintézték, erre nem kell külön berendezkedést létesíteni, amely indokolná a kezelési hitel kivételét.

Elnök a javaslatot határozatként kimondja.

Az üzemi bizottság jelentései.

Rege Károly dr. titkár számolt be ezután az üzemi bizottságának március hó 19-én tartott üléséről. Bejelenti, hogy ezen az ülésen Reichenbach Béla közgazdasági egyetem nyilvános rk. tanár tartott nagyon értékes és figyelemreméltó előadást „Mezőgazdasági munkaeredmények fokozása, különös tekintettel a Taylor-rendszerre” címmel, amelyben előadó a németországi tapasztalatai alapján megirt alapos és kimerítő tanulmányát ismertette. Utána Kunffy Zoltán okl. gazda, mezőgazdasági mérnök tartotta meg érdekes szép előadását „Németországi intenzív nagybirtokok üzemeinek ismertetése Porosz-Sziléziában” címmel, amelyben előadó a német intenzív nagybirtokok üzemeit ismertette saját tapasztalatai alapján.

Rege Károly dr. titkár előterjeszti végül az üzemi bizottság az a határozatát, hogy a földművelésügyi miniszterium figyelmé felhívassék a Taylor munkarendszernek a gyakorlati gazdák körében való közismertté tételére. Ezen cél elérése érdekében javasolja Reichenbach Béla közgazd. egyet. nyilv. rk. tanár alapos tanulmányának a kiadatását, továbbá azt, hogy ezzel a tárgyval az állami szakoktatási és kísérleti intézmények az ügy fontosságára való tekintettel bővebben foglalkozzanak. Tudomásul szolgál.

B) Az OMGE belügyei.

Elnök a múlt ülés jegyzőkönyvének bemutatása és hitelesítése után mai ülés jegyzőkönyvének hitelesítésére Kuszka István dr-t és ifj. Leopold Lajost kéri fel.

Tagsági ügyek.

Mutschenbacher Emil dr. ügyvezető h. igazgató javasolja a következő tagoknak az egyesületi tagok sorába való felvételét.

Evdijas tagú: Beniczky György dr., Bráner Gyula, Deutsch Jenő dr., Fisch Miklós, Gedeon Sándor, Héder Sándor, Hochmann Dezső, Jeney Károly, Jónap Lajos dr., Kmoskó Mihály, Molnár Sándor, Nádasagy György, Orosz Károly, Pelok Mihály, Péntek Lajos és Winkler Ernő.

Az igazgató-választmány a felvételre ajánlott tagokat az egyesületi tagok sorába felveszi.

Jelenti továbbá az előadó, hogy elhaltak az alapító tagok sorából: Apponyi Sándor gróf, Beniczky Ádám és Máday Izidor.

Evdijas tagok sorából: Aczél József, Alexay István, Balogh Zsigmond, Bibó Géza, Eisele Vilmos, Fried Miksa, Gergely Károly, Gruner Károly, Németh Béla és Wehofer Imre.

Az igazgató-választmány részvételének jegyzőkönyvébe iktatása mellett törli az elhunytakat. Tagsági kötelezettségük lejártával kiléptek az egyesületi tagok sorából: Borsodi bányafőúrulat, Breit József, Harsányi Oszkár és Kacsokics Zoltán. (Tudomásul szolgál.)

Megállapítja ezután az előadó, hogy a mai taglétszám 455, alapító, 3967 evdijas tag, megszűlt területen 3767 evdijas tag, vagyis összesen 8189 egyesületi tag, amit az igazgató-választmány tudomásul vesz.

Az egyesületi tanács előterjesztései.

Ügyvezető h. igazgató előterjesztése alapján tudomásul vette az igazgató-választmány a május 26-iki egyetemesi tanácsülésnek egyes kisebb jelentőségű személyügyekben hozott határozatait, majd jóváhagyólag tudomásul vette a következő kérvényeket és kiküldetéseket: az OMGE-t a stuttgarti D. L. G. vándorkiállításán Purgyil Emil és Döry Hugó alelnökök és Rothmeyer Imre titkár fogják képviselni, az OKH közgyűlésén való részvételre Mailáth József gróf hivatott fel, a IV. országos gazdákongresszuson Szekács Elemér alelnök és Fargha Kálmán gazd. akad. igazgató képviselik az OMGE-t, a „Patria” Nyomdai R.-T. közgyűlésén Buday Barna helyettes igazgató, a Magyar Gazdaszövetség diákcsereakciójának ünnepes ülésén Beticzey Géza és Mutschenbacher Emil dr., a Faluszövetség sziget-

A PETRÓLEUMÜZEMŐ
FORDSON TRAKTOR
egyszerű gazdaságos megbízható
FORD-AUTOMOBILOK, FORDSON-TRAKTOROK
AUTORIZÁLT KÉPVISELETEK:
HAHN ARTHUR ÉS TÁRSAI
BUDAPEST, VIII., ÜLLŐI-UT 52/B
Sürgőnyein: CASE BUDAPEST 226 TELEFON: József 62-59

Mezőgazdasági gépek és eszközök, ekék, boronák, vetőgépek, szecskavágók, répavágók, kukericamorzsolók, teljes cséplőgarnitúrák
MOTOROK, MALMOK
Kérjen árajánlatot!
Wohanka és Társa Utóda R.-T. Minta-raktár Budapest, V., Vilmos-császár-ut 76.

vári kiállításának megnyitására Szily Tamás, ercsi kiállításán Wimpffen György gróf, a Magyar Középosztályi kongresszusán Berndt István, az állatvédők gyűlésén Bege Károly dr., a Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesülete közgyűlésén Drucker Jenő dr., Motta Árpád dr. és Mutschenbacher Emil dr., a debreceni I. országos juhtenyésztési kiállításán, a berlini hizottállatkiallításán, a kiskunhalasi gazdaértekezleten és a győri állattenyésztési értekezleten Konkoly Thege Sándor dr. titkár, a Magyar Közgazdasági Társaság előadó-ülésén, a Magyar Statisztikai Társaság ünnepi ülésén, a ciroktermelők értekezletén, a budapesti idegenforgalmi nagygyűlésén, a Nemzetközi Automobilkiállítás megnyitására, a Hangya közgyűlésén, a Baross-szövetség közgyűlésén, a Budapesti Nemzetközi Vásár ünnepélyes megnyitására, a Magyar Társadalomtudományi Társulat közgyűlésén és előadó-ülésén, végül a Vasuti Állandó Tarifa-bizottságban: Mutschenbacher Emil dr. ügyv. h. igazgató, a növényvédelmi szerek forgalombahozatala szabályozása tárgyában a földm. minisztériumban tartott értekezleten Fabricius Endre, cukorárú és cukorrépaárak tárgyában a földm. értekezleten Hadik János gróf és Fabricius Endre, Nagy-kőrösi zöldség- és gyümölcsstermelők értekezletén Magyar Kázmér, szikes területek hasznosítása tárgyában a földm. minisztériumban tartott értekezleten Fabricius Endre, Országos Jegyzőgyűlésen Buday Barna, Faluszövetség zsámbeiki kiállításán Fabricius Endre, Földtani Társulat jubilaris ünnepi ülésén Fabricius Endre képviselte az egyesületet. Bejelentni továbbá ügyvezető h. igazgató, hogy egyesületünkhez több adomány iránti kérelem érkezett, melyek azonban fedezet hiányában teljesíthetők nem voltak. Bejelentni végül, hogy Krámer Fülöp egyesületünknek egy sorozat dobnyomatú szemléltető képet ajándékozott a különböző állati és növényi betegségekről, melyekért egyesületünk annakidején az adományozónak levélben köszönetét fejezte ki s amelyeket a tápiószéki tangazdaság fog majd hasznosítani. Tudomásul szolgál.

Folyó ügyek.

Mutschenbacher Emil dr. igazgató ismerteti a németországi tanulmányút kérdését, a stuttgarter mezőgazdasági kiállítással kapcsolatban. A lakáskérdés nehézségei folytán a hivatalos tanulmányút tervét elejtették, azonban minden segítséget és támogatást megad Egyesületünk azoknak, akik a stuttgarteri vándorkiállítást egyenként kívánják meglátogatni. (Helyeslés.) Több tárgy nem lévén, elnök köszönetet mondva a megjelenteknek, az ülést berekesztette.

Negyven év.

Régi, boldog idők emlékét elevenítette fel az a találkozás, amelyet azok az öreg gazdászok rendeztek, akik negyven évvel ezelőtt együtt voltak hallgatói a magyaróvári gazdasági akadémiának. Hetvenhátan jöttek össze az egykori hallgatók közül, egy részük az ország elszakított részeiből fáradt ide; személyükben képviselve volt a régi ország valamennyi vidéke: a nagy múlt és a sivar jelen. Régi professzorai közül már csak kettő van életben és a tanítványok soraiból is rendeket vágott ki az idők kaszája: megfogyatkozott az egykor vidám sereg a négy évtizedes életküzdelem után. De a nagy többség ma is folytatja a megkezdett munkát az áldott rögökön és irigyelhető testi és lelki frissességben ünnepelte meg a negyvenéves dátumot. Az OMGE pedig örömmel látta vendégeik székfoglalójában a jubillálókat, akik kevés kivétellel mind tagjai voltak legalább is az elszakításig és akik a Köztelek nagy terméket megtöltötték lelkes hangulattal, az ifjúkori barátság felújításának meleg érzéseivel, soha el nem múló szép emlékek napsugaraival. Egyik visszamelekezés mosolyt fakasztott az ajkakon, a másik könnyeket sajtolt a szemekből s mindegyik tisztította a szívet, amely sokféle benyomás és viszonytagság lepergése után mindig csak a szeretet érzéseiben találja meg magát.

Mi igen szerencsés és kedves gondolatnak tartjuk, hogy Jeszenszky Pál ezt a találkozót megrendezte, mert ezzel alkalmat teremtett a gazda-együttérzés és összetartás ápolására. Alig tudunk egy másik esetet amikor, mint most, ennyi gazda jött volna össze, tisztán csak azért, hogy egymással kezét foghassanak. Van valami megható és megzavartató abban, hogy az Alma Mater így kifejlesztette az ifjak lelkében a bajtársiasság érzését, hogy ezt nem örölte fel négy évtized vasfoga. Mi minden pártoskodáson és gyűlölködésen átmentünk azóta és ime, az ifjú benyomások legyőzték az idők rontó hatását. Az öreg

gazdászok egyetlen mozdulattal ledöntik a párt-, felekezeti- és osztálypolitika alkotta elválasztó-falakait, hogy legalább röpké órákig fűrődhessenek azoknak a régi időknek boldog érzéseiben, amikor az együttes élet, a közös munka és a közös remény kötelékében egyesülhettek.

Áldottak a nemzet életében azok a pillanatok, amelyekben az emberek egymás kezét keresik!

Szükséges-e még érveket felhozni a felső gazdasági oktatás mérhetlen jelentősége mellett, amikor annak eszméi hatásai negyven év múltán is ilyen elevenen jelentkeznek? Hanem, hogy az eredmény ilyen legyen, ahhoz megfelelő lelkes tanárok is kelljenek, akik nemcsak tárgyakat tanítanak, hanem beleviszik a holt betűkbe a tárgyszeretet, a lelkesedést, a kötelességtudás szellemét s igazi gondossággal, apai felelősségérzettel vezetik a rájuk bízott ifjúságot. A nagy tanárok munkásságának idejével egybeesik az a gazdag generáció, amely maga is nagyot tudott alkotni az élet számára; — nem arra int-e ez a tagadhatlan összefüggés, hogy alig képzelhető el nagyobb és parancsolóbb érdek, mint az, hogy a katedrába nagykézsűltésű, elsőrendű férfiakat állítsunk s azokat mérhetlen fontosságu hivatásokban meg is becsüljük.

A régi Magyaróvári Gazdasági Akadémia tanító és nevelő munkájának dicsőítése foglaltatik abban a beszédben, amellyel Szűssy Zoltán, az OMGE igazgatója méltányolta az utolsó négy évtized mezőgazdasági haladását s az intelligens gazdaközösség hatalmas munkateljesítményét. Én azt hiszem, nincsenek véletlenségek. A fellendülésnek ez a korszaka sem véletlen találkozása a kedvező körülményeknek, hanem eredménye annak a tervszerű munkának, amely az alkalmas viszonyokat szolgálataiba tudta állítani a tudás és a szorgalom teremtő erejének. De talán nem szerénytelenség ehhez hozzátenni, hogy az Országos Magyar Gazdasági Egyesület is lényegesen hozzájárult a fejlődés eredményeihez, mert kivívta a társadalmi munka sikerének biztosítékait a vám- és kereskedelmi politika s az értékesítés terén és szervi erejével őt állott mindenütt ott, ahol a gazda közöletomra szorult. Megannyi hasznos sugalmazás, öntudatra ébresztés és szervezkedő mozgalom indult ki innen, csak hogy ehhez megint lelkes vezetőférfiak kellettek. Az elmúlt évtizedeknek ilyenekben is bő termésük volt. Elég Dessewffy Aurél grófra, Zselénski Róbert grófra s a meghalt Bujanovich Sándorra gondolnunk s hogy csak az OMGE vezető férfiainál maradjunk: feidézük Baross Károly, Forster Géza, Rubinek Gyula nagyrabecsült emlékét; ezeknek a kiváló férfiaknak sikere azonban saját egyéni képességeiken kívül abban rejlett, hogy a gyakorlati gazdák is fogékonyak voltak a mezőgazdaság közös érdekeinek megértésére s a riadó szavára nagy buzgalommal sorakoztak és küzdöttek a védelem frontján. Ugyanaz a nemzedék, amely a földbe mélyebben eresztette az ekét, a közös érdekekhez és az általánosabb szempontokhoz is jobban fel tudott emelkedni s példájuk bizonyítja, hogy a gazdasági haladás és a közéleti szellem fellendülése éppen úgy együtt jár, mint a légköri hullámzással a felhő, a felhővel az eső s az esővel a kenyér. Erre a bölcseségre tanít bennünket annak a négy évtizednek a története, amelynek megannyi hasznos és nemes munkáját a Köztelek falai között üdvözölhettük.

Mi azt hisszük, az ünnepség résztvevői nemcsak a barátság felújított melegét vitték magukkal szerte-szét, vidéki portáikba, hanem azt az érzést is, amelynek Hajdu István jószágigazgató valóban megkapó erővel adott kifejezést, hogy a Köztelek, ez a nagy Alma Mater az ő második otthonuk. Egy életen át érezték ennek az Alma Maternek támogatását, irányítását, jó szellemét — mondotta Hajdu — és mindig azzal a tudattal gondolhattak rá, hogy ez az intézmény jó-rossz időkben nyitva tartja előttük ajtaját és itt minden szó megértésre, minden belépő gazda testvéries fogadtatásra, otthonias meghittságra talál. Ez valóban így van. Ennek a régi otthonnak családias szellemét még a forradalom viharai sem rontották meg. Ősi tradíció érvényesült itt mindvégig abban, hogy a közügyek színe előtt mezőgazdaságunk és hazánk

felvirágztatására irányuló mozgalminkban egyformák vagyunk valamennyien s becsüljük és tiszteljük egymásban a tudást, szorgalmat, a jó példaadó cselekedeteket, elfogultságok és előítéletek keserű melléke nélkül. Nincsen egy másik intézmény, amely belső életének összhangját olyan jól megőrizte volna a nehéz idők zajlásai között, mint a Köztelek. Mi hála Istennek és vezéreink bölcseségének, legyőztük a pártoskodás szenvedélyét, csupán egy ősi ellenségünkön nem tudunk igazában erőt venni, ezt pedig úgy hívják, hogy részvéltenség.

A magyar gazda a társulati életnek inkább csak külső diszei és tüntető mozdulatai iránt fogékony, de kivehető mindennapi hasznát nem keresi. Akkor ott van, mikor a panaszok, kívánságok, követelések magvait vetjük el, de a magvak sorsát azután rábizza a kerülőre meg az időjárásra. Pedig hát: a gazda szeme hízal. Mérhetlenül fokozni lehetne a szervezeti erő hatását és sikereit, ha a gazdaközösség jobban belevegyülne a munkába s tapasztalatainak, ítélőképességének és fellépésének súlyát kellő időben látra vetné. Micsoda hatalmat jelentene az OMGE a mai vérszegény közéletben, a mai társadalmi szétforgácsoltságban, ha az egész gazdaintelligencia benne tömörítené akaratát, befolyását, erejét! Mennyire ellenállóképes volna az utolsó izéig szervezett gazdatársadalom minden megpróbáltatással, kalandos kísérletekkel, bontó irányzatokkal szemben! És védő szelleme mily megnyugtatóan állhatna őt a vidéki porták biztonsága fölött!

Messze vagyunk ma is ettől az eszményi állapottól, de annak megvalósítására kell törekednünk magunkért, hazánkért és a jobb jövőért. Mi, akik itt virrasztunk évtizedek óta, boldogan nyitunk ajtót minden kopogtató előtt, csak jöjjenek azzal a bizalommal és otthoniassággal, amellyel a jubiláló öreg gazdászok keresték fel ezt a multjában régi, életakarában mindig fiatal Közteleket, ahol a mezőgazdaság őrtüzei égnek.

Ti pedig öreg gazdák az ünnepen túl is tartátok otthonotoknak a Közteleket, gyertek vissza ide a munka szürke napjain is és szépen s nemesen átéljétek életetek tanulságaival világsátok be a jövő útjait!

By.

NÖVÉNYNEMESÍTÉS
ÉS
VETŐMAGTERMESZTÉS.

Rovatvezető: Grábner Emil.

A kalászos gabonafajták
értékbírálatára.

A kalászos gabonafélék jó és biztos termésének alapfeltétele az, hogy az adott termelési viszonyoknak legjobban megfelelő növényfajtákat termesszük. Hogy ezt elérhessük, nem csupán az utolsó munkáltnál, vagyis a cseplésnél nyert termésedeményt, hanem a tenyésztés ideje alatt mutatkozó jelenségeket is figyelembe kell vennünk. Így a bokrosodás mérvét, a fejlődés gyorsaságát, a kalászosulás idejét, a rozsdaiállóságot, a szalmaszilárdaságot stb. figyelmen kívül hagyunk nem szabad, mert csak ezeknek a tulajdonságoknak tudtával lehet magyarázatát adni egyes kétségesnek látszó jelenségeknek, csak így lehet helyesen megbírálni a különböző nemesített és közönséges gabonafajták termelési értékét. Csak ha alaposan járunk el a kipróbált fajták értékbírálatánál, akkor lesz a munkánk helyesen és biztosan kiválasztani a viszonyunknak legmegfelelőbb gabonafajtát, különösen akkor, ha a talaj trágyaerejét is figyelembe véve, úgy a soványabb, mint a kövérebb talajon próbáljuk ki azokat.

Ha több helyről származó buza- vagy más gabonafélések kipróbálásával foglalkozunk, tapasztalhatjuk, hogy az egyes fajták tulajdonságai egymástól lényegesen eltérők. Többé-kevésbé különbözők egymástól még az ugyanattól a nemesítőtől hozott nemesített fajták is. Az évek során át végrehajtott

BIZTOSAN ÉS GAZDASÁGOSAN
SZÁNT-ÉSÉPEL
35-40 HP

EXCELSIOR MOTOREKÉNK
GAZDÁK SZÁMÁRA KEDVEZŐ FIZETÉSI FELTÉTELEKKEL

TESSÉK ISMERTETÉST KÉRNI
TÁVIRATI-CIM:
MAGYAR ÁLTALÁNOS GÉPESZAR É. T. DAIMAGPUCH, BUDAPEST
AUSTRO-DANLIER-MÁG-PUCH TELEFON: 5-72
Magyarország szélénél: BUDAPEST, VI., LISZT FERENC-TÉR 9.

F & S golyóscsapágyak
cséplőgépekhez állandóan raktáron.

Terveket készítek, költségvetéseket készítek és gyorsan szállítok.
VECSEY JENŐ okleveles gépészmérnök, Budapest, VIII., Kisstáció-utca 11. szám.
Telefonok: József 39-02 és József 51-99
Sürgönycim: Vecseyék Budapest

összehasonlító kísérletek eredményei nagyon gyakran azt is tudunkra adják, hogy nem minden esztendőben ugyanaz a fajta kerül az első helyre. Az egyik évben az egyik, a másikban a másik kerül ki győztesként, noha az előbbi évnek győztese sincs nagyon mögötte. Ha ennek okát kutatjuk, úgy rájövünk arra, hogy ezt a különbséget az évek különböző időjárása okozta, melyre az egyes fajták különbözőképpen érvényesülnek. Da a legtöbbször oka lesz ennek az, hogy a kipróbált növényfajtáknak nem biztosítottunk egyenlő tenyészfeltételeket, avagy a fajták értékbírálatánál hibát követtünk el, gyengébbnek minősítettünk olyan fajtát, mely kiváló tulajdonságokkal bír, de azt figyelmen kívül hagytuk. Akárhányszor megtörtént már, hogy ismételtelen olyan nemesített hatvani buzafajtát ajánlottam a gazdáknak, mellyel azok már egyszer évekkkel ezelőtt közepes eredménnyel próbálkoztak, az újabb próbavetés alapján pedig hasonló viszonyok között ez a fajta ismét dicsőséget aratott. Talán először a szalma erősségét, vagy korai érését hagyta figyelmen kívül a természet s amikor egy általános megdülés következett be — de már az általam küldött fajtának természetével felhagyott —, ismételtelen hozzám fordult, most már nyomtatékosan kívánva a szalma szilárdságát. Ezért újabb azt a buzafajtát küldöttem, amelyet évekkkel ezelőtt és ez alkalommal az bevált. Ambár erre rendszerint kétkedő levelet kaptam, mégis egy-két év múlva az elismerő természetjelentés nem maradt el.

Ez példa lehet arra, hogy a nemesített fajtákról mindjárt az első esztendőben nem szabad végérvényes ítéletet mondanunk, pedig gyakorlati gazdáink közül sok ebbe a hibába esik. Véleményüket tulkorán nyilvánítják, még mielőtt a kedvező, vagy kedvezőtlen eredmény okát ismernék. Nem számolnak azzal, hogy egyik vagy a másik fajta azért került az első helyre, mert azt akaratlanul is kedvezőbb helyzetbe juttatták s megfordítva utolsó helyre került egy olyan eddig bevált fajta, mely a kipróbálás alatt kedvezőtlenebb sorba került.

Senkisémet tagadhatja, hogy igen nehéz az összehasonlító természeti kísérletet úgy beállítani, hogy az már az első esztendőben határozottan biztos eredményt szolgáltasson. Ez csak akkor lenne lehetséges, ha a fejlődésre ható tényezőket minden fajtánál egyformává tehetnők. Ez a gyakorlatban a lehetetlenségek sorába tartozik, mert — hogy egyebet ne említsék — egyenlő ezerszem sulyu, egyenlő tisztasági és egyenlő csiraképeségű magot az összehasonlító fajtáknál elérni nem lehet. És ha lehetséges volna, még akkor is sok más tényező játszik közre, melyek a termés eredményére kihatással vannak, melyeket nincsen hatalmunkban szabályozni.

Ezek ellenére több éven át pontosan végzett összehasonlító kísérletek alapján mégis lehetséges a különböző gabonafajták közül a legmegfelelőbbet kiválasztani. Ezeknél a természeti próbáknál a kipróbált növényfajták valamennyi tulajdonságával meg kell ismerkednünk, mert csak akkor lesz módunkban azokról biztos véleményt nyilvánítani, ha azok összes fontosabb tulajdonságait ismerjük.

Lássuk tehát, hogy ezeknél a növényfajta kipróbálókísérleteknél milyen tulajdonságokat kell megfigyelnünk és hogy milyen körülmények zavarhatják a fajták kipróbálásánál a valódi eredmények megállapítását.

A gyors kikelés és kezdeti fejlődés a kalászosainknál nagyon fontos és figyelembe veendő tulajdonság. Sok esetben ez a vetőmag csirázási erélyével van összefüggésben. A gyors kikelés és kezdeti fejlődés nemcsak a gabonák egész élettartamára és mikénti fejlődésére lehet kihatással, hanem számos esetben egyes betegségek és kártételeknek az elhárítója, azonkívül a gyomok elnyomására van kihatással. Fontos ez a tulajdonság az őszi kalászosoknál, mert a rozs ennek következtében kellően megbokrosodva, a buza megerősödve kerülhet a tébe is így nemcsak könnyebben áteshetik a hóatlan tél viszontagságain,

hanem tavasszal erőteljesebben indulhat a további fejlődésnek. A tavaszi gabonáknál is fontos ez a tulajdonság, mert a kikelés után nálunk rendszeren bekövetkező szárazságnak jobban tud ellentánni és jobban képes megbokrosodni, ami a termésre kedvező kihatással van.

A gyors kikelés és kezdeti fejlődés azonban gyakran csak látszólagos. Lehet az a sűrűbb vetésnek, vagy a felálló levélzetben megtevesztőben jelentkező fajtatulajdonságnak a következménye. Ez azonban csak rövidebb ideig mutatkozik, mert később teljesen kiegyenlítődik. Az apróbb magvu fajták vetése rendszeren sűrűbb és erőteljesebb kezdő fejlődést mutat. A kipróbált gabonafajták összehasonlításánál nem szabad figyelmen kívül hagyni azt sem, hogy az egymással összehasonlított kalászosok vetőmagját azonos csávázásban kell részesíteniük. Értem ezalatt nem csupán a csávázószert, hanem annak teljesen egyforma alkalmazását is minden fajtánál. Nem szabad tehát a kipróbálandó növényfajtáknak egy részét két héttel előbb, más részét pedig közvetlenül a vetés előtt csávázni. Az utóbbiak nedvesebb voltaknál fogva gyorsabban kelnek ki, amit semmi esetre sem szabad a fajta javára imunk. A gyors kikelést és kezdeti fejlődést először az első kikelés után egy héten belül figyeljük meg, később pedig még egyszer, amíg a különbségek észrevehetőek, mert azután ezek elmosódva kiegyenlítődnek.

A fagyállóság őszi kalászosainknál igen fontos tulajdonság. Ennek hiánya, avagy gyengesége az egyébként legjobb őszi gabonafajta értékét is teljesen lerontja. Ennek a tulajdonságnak pontos meghatározása sokszor bizonytalan, mivel a növények télen át nem csupán a fagy hatásától mennek tönkre, hanem a madarak, rovarok, egerek és gombabetegségek következtében is kipusztulhatnak. A kifagyás és felfagyás az egyes gabonafajtákon eltérő fokban érvényesül. Legbiztosabban észlelhetjük a fagy kártételét magán a levélzetben az elszáradás vagy elfeketedés jeléből. A fagy káros hatása azonban különböző fokban érvényesül. Függ ez a talaj nedvességétől és a növényzet fejlettségétől is. Hogy a fagyállóságra biztos támpontot nyerjünk, több évi megfigyelésre van szükségünk annál inkább, mert nem minden esztendőben van fagykárt okozó időjárásunk.

A jó bokrosodás csak bizonyos mértékig kívánatos. Ugyanis a túlságosan bokrosodó gabonafajták rendszerint később és egyenetlenül érnek, ami a honi viszonyaink között nem kívánatos. Mindazonáltal a bizonyos mértékű bokrosodás a fajta gyakorlati értékét nagy mértékben növelheti, mert ez kihatással lehet a termésre. A bokrosodásra befolyással van a vetés sűrűsége, mert a ritkább vetés jobban bokrosodhatik. Eszerint az erre a tulajdonságra történő megfigyelés csak akkor lehet értékes, ha a fajták egyforma sűrű vetésben részesültek.

Az egyes nemesített gabonafajták bokrosodása kisebb-nagyobb különbséget mutat. Tápanyagokban gazdag talajra és enyhe éghajlat alá a jobban bokrosodó fajtákat választjuk, míg a soványabb talajokra és száraz éghajlat alá a kevésbé bokrosodó fajtákat keressük és azokat sűrűbben vessük. A rozsdállóság különösen a búzáknál bir nagy fontossággal, bár a rozsa a rozsnál is jelentékeny károkat okozhat. Igaz, hogy ennek mértéke az uralkodó időjárástól függ és a talaj trágyaereje, valamint a természeti hely fekvése szerint módosulhat, azonban az is igaz, hogy ez átörökítő fajtatulajdonság.

A nemesített buzafajták legtöbbször abban is kiváló, hogy ellentállóbbak a rozsdával szemben s még rozsdaszűrésben is bevésőbbé érzik annak káros hatását, de a nemesített fajták között is nagy különbségek vannak ebben a tulajdonságban.

A természetű buzafajta megválasztásánál, azaz a fajták értékbírálatánál ezt a tulajdonságot külön-

nös figyelembe kell részesíteniünk és olyan buzafajtát kell termelnünk, amely a mi gazdasági viszonyaink között ebben a tekintetben sikerrel állja meg a helyét. A kipróbálásra választott buzafajtáknál okvetlenül jegyezzük fel: a rozsa jelentkezésének idejét, később annak mértékét és a rozsa mélyenségét. De kutassunk egyúttal az után is, hogy a különböző vetéstábláinkon a nagyobb mértékben fellépő rozsdának mi lehet az oka.

Az üszkösséget mint fajtatulajdonságot csak csávázatlan vetőmag használatára esetén figyelhetjük meg, mert ha csávázott mag használatánál is nagyobb mértékben lép fel a kó- vagy porüszög, akkor annak okát nem a fajta üszkösségre való hajlamában kell keresnünk, hanem a csávázószertben, vagy annak helytelen alkalmazásában. Mivel ma már nem hihető el, hogy a gazda a búzáját csávázatlanul vetné el, ez a tulajdonság a buza értékbírálatánál a termelő gazda részéről akár figyelmen kívül is hagyható. A növénynemesítők tapasztalják, hogy a nemesítőkertben elvetett tenyészörzések között ebben a tulajdonságban is mutatkoznak különbségek. Egyesek egy a kó-üszöggel, mint a porüszöggel szemben fogékonyabbak, mint mások. Ha ezirányban valaki összehasonlítást akarna végezni, akkor ne felejtse azt, hogy a buzafajtáknak, árpáknak vagy zaboknak azonos eredetűeknek kell lenniük, mert ha különböző helyről hozott vetőmaggal végezzük ezt az összehasonlítást, akkor már lehetséges az az eset, hogy az egyik helyről hozott vetőmag fertőzöttebb volt, mint a másik s ezért nem kaphatjuk hü képét az ebbeli ellenállóságnak. Az elmondottaknál fogva úgy az üszkösségre, mint a rozsdasságra vonatkozó ítéletünket csak több éven át gyűjtött adatokból állapíthatjuk meg. Ha az összehasonlított fajták egy évben már azonos viszonyok között hozták a magtermésüket, a második évben megfigyelhetjük az üszögellenállóképességét is, bár az előző évben fertőzöttebb fajta ekkor, anélkül hogy az fajtatulajdonsága lenne nagyobb fokú üszkösséget mutathat. Ennek a megfigyelésnek az árpa és a zab a porüszöggel miatt van jelentősége, mert az ellen nálunk általánosan nem csáváznak, bár az gyakran nagyon indokolt lenne.

A szalma hosszúságának különösen akkor van nagy fontossága, ha gazdaságunk szalmaszükséglete tetemes s a szalmatermesre nagy sulyt helyezünk. Ebben az esetben a hosszú szalmájú gabonafajtákat kell kikeresnünk, de ezek közül is azokat, melyeknek szalmája szilárd. A nemesített gabonafajták között ilyeneket könnyen találhatunk. Abban az esetben, ha a szalmához az a gazdaság szempontjából mellékes, mert az sem a nagyobb állattalomány és trágyatermelés, sem eladás útján nem értékesíthető, inkább a többi tulajdonságokban kitűnő, rövidebb szalmájú gabonafajtákat választjuk, mert ezeknél a megdülés veszélye kisebb. A fajták értékbírálatánál azonban ne tévesszük szem elől azt a körülményt, hogy a sűrű vetésekben a szalma hosszabbra nő.

A szalma hosszúságát az érett gabonánál figyeljük meg, mivel azonban számolnunk kell azzal, hogy megdülés esetén a szalma hossza nehezen állapítható meg, az erre vonatkozó első feljegyzést már a virágzás után eszközöljük. A szalmatermes métermázsákban megállapított mennyiségét a vetés sűrűsége is befolyásolja, tehát téves adat lehet. Ezért célszerű a szalma hosszúságát is megállapítani.

A megdülés mérve a szalma gyengeségét és rugalmasságának hiányát árulja el. Hogy ez a tulajdonság mennyire fontos, azt a múlt évi megdült gabonák termésgyengesége igazolta. Különösen a belteresebb gazdaságok számára és a jó trágyaerőben lévő talajra a szilárd szalmájú gabonafajtákat kell kikeresnünk. Ambár a megdülés a sűrű vetésállomány következménye is lehet s erős szélviharok, valamint a heves esőzések az erősebb szalmájú fajtákat is megdönthetik, különösen akkor, ha nehezebb kalászokat tartanak, egyenlő viszonyokat feltételezve, összehasonlító természeti kísérletek alap-

Uj, javított, szabadalmazott Graepel-féle lemeztőrekrosta!

Az összes létező lemeztőrekrostaikat messze felülmúlja, az eddigi világhírű Graepel-féle lemeztőrekrostaiknál 20%-kal nagyobb teljesítőképességgel. A legrovidebb tőrekasztalnál is tökéletes munkát végez és minden magvesztést kizár. Pénzt, időt, fáradságot takarít meg szabadalmazott lemeztőrekrostaik alkalmazásával.

GRAEPEL HUGÓ BETÉTI TÁRSASÁG, malomépítészet, gép- és rostalemezgyár

Telefon: Józsa. 91-27 Budapest, X., Szilávy-u. 20-30. Gergely-u. sarok. Gyárt és szállít még teljes malomberendezéseket, egyes malomgépeket, triaurókat és lyukasított lemezeket bármilyen célra.

CHINON GYÓGYSZ. ÉS VEGY. TERM. GYÁRA R.-T. TELEFON: 163-36. 133-64. 85-30

UJPEST

Mezőgazdasági osztály

Rügyfakadás után permetezze **GYÜMÖLCSFÁIT**

MONILIA (gyümölcs-penész) ellen:

SULFAROL

ALMAMOLY ellen

virágzás után: **ARZOLA**

A vértetű terjedését meggátolja: **ALMOLA** Minden eszhetet, különösen az almafánál, be kell tapasztalni!

Peronospora ellen: **PEROSAN**

permetezésre. Méss nem kell hozzá!

Fürt-, lombperonospora és lisztharmat ellen: **VERDOLA** porosításra.

ján mégis meggyőződhetünk arról, hogy a gabona-fajták között ebben a tekintetben lényeges különbségek vannak.

Nagy szélviharok és esőzések után egyesek erősebben, vagy kevésbé dülnek meg. Ezek közül egyesek — a szilárd és rugalmas szalmájuk — egynehány nap múlva ismét felállanak, ellenben a gyenge vagy a merev szalmájuk továbbra is fekvő maradnak. Ezért az ezirányban végzett értékbírálatnál nemcsak azonnal, a megdülés bekövetkeztekor kell annak mértékét feljegyeznünk, hanem később, az eső felszáradása után, valamint közvetlenül az aratás előtt is, mert ez a legfontosabb.

A kalászos ideje az érés idejével majdnem kivétel nélkül kapcsolatos. A korán kalászos gabonafajták korán érnek és megfordítva. Mivel a kalászhányást kedvező állásban és kedvezőbb időben, könnyebben állapíthatjuk meg, emélfogva az érés idejének megállapítása ez adatok feljegyzéséhez igazodik. A kalászos idejéről a kalászos kalászos kezdetét vesszük alapul, azt a fejlődési fokot, amikor az állomány kalászos 10%-a már ki van a levélhüvelyből.

E tulajdonság megfigyelésére legbiztosabb alap az, ha feljegyezzük: 1. azt az időpontot, amikor a kalász hegye a legfelső levélhüvelyből kezd kilátni, 2. azt, amikor a kalászok átlaga kinőtt a levélhüvelyből.

Nagyobb számú gabonafajták kalászosulásának gyors és pontos megállapítására az Országos M. Kir. Növénynevelési Intézetben használt módszer nagyon megfelelő. Ezt egy megfigyelési jegyzékbe úgy állítják be, hogy a megfigyelés keltén kívül a jegyzéknek négy rovata van és pedig a kalászos kezdete, 1/3-ad, 2/3-ad, 3/4-ad kalászos. Vagyis amikor a kalász ennyire kinőtt a legfelső levélhüvelyből a megfigyelés napjával párhuzamosan bejegyzik a fajta nevét vagy törzsszámát a megfelelő rovatba.

Igy pontosan megállapítható, hogy melyik fajta, mikor milyen arányban kalászosult és ez a jegyzék könnyen áttekinthető, egyúttal biztos támpontot ad arra, hogy melyik a korábban és melyik a későbbben fejlődő fajta. Ez azért fontos, mert sem a virágzás, sem az érés ideje nem figyelhető meg olyan pontosan, mint a kalászosulás. Az érés különösen akkor nem, ha hirtelen vagy túlságosan lassan érleli az időjárás.

A kalászforma sok tévedést okozhat. A gyakorlati gazdák csak a kalászok hosszúságára tekintenek s ha az megvan, akkor annak a fajtának előnyt adnak. Az bizonyos, hogy a kalász hosszúsága sokat jelent, de mégsem mindent, mert lehetnek rövidebb kalászu buza- vagy rozsfajták, melyek nagyobb termést adnak, mint a hosszú kalászu fajták. A kalász hosszúságának csak akkor van nagy értéke, ha egyszerűen mind sok mag van a kalászosban. A *sűrű, széles, jól megtermékenyült*, más szóval *sokmagvú kalászosok az értékesek* s ha emellett még megvan a kellő hosszúság is, annál többet jelent az. Ha a fentebb tárgyalt tulajdonságokban megfelelő fajtákra találtunk, akkor ezek között azoknak adjunk előnyt, amelyek kalászformája az imént említett mértéknek megfelelőek. Hogy az áránál a megkívánt hosszúságú és sokmagvú kalászosokban egyszerűen megfelelő nagyságú magot is keresünk, az természetes dolog. Rozsnál az ablakosság, vagy másszóval a foghijasság nem kívánatos tulajdonság, ami a rossz megtermékenyültség fogalmával egyezik. Ezt ugyan az időjárás is befolyásolja, de a jól termékenyülő rozsfajták, amilyenek a nemesített rozskok — kedvezőtlen virágzási időjárás esetén is kevésbé foghijasak, mint a rosszul termékenyülő közönséges nemesítetlen rozsfajták. A nemesített hatvani rozsnak nemesítésénél arra törekedtem, hogy a kalászok egyenletesen szélesek legyenek és sűrű magoruk legyen, mert abban a magvak is egyenletesek.

A termés mennyisége tagadhatatlanul a legfontosabb fajtaértékmérő tényező. Ezért ennek pontos megállapítása fölülte kívánatos. Hogy ezt a lehető pontos-sággal megállapíthassuk, a vetésben mutatkozó foltozást, hiányokat, vetési hibákat okvetlenül számításba kell vennünk. Erről a fajtát bíráló gyakorlati gazdák a legtöbbször megelégednek. Sokszor még a vizált helyeket sem veszik levonásba, hanem azt a tábla, illetve a fajta terhére közbeáratják. Ilyen esetben a termés legfeljebb a tábla hozamát jelölheti meg, de semmi esetre sem a fajta termőképességét.

Lehet valamely gabonafajta bőtermő, azonban az a gazdaság viszonyai között mégis kevesebbet ér, mert fagyállóság, ellenállóság, szálasállóság, érés vagy magminőség tekintetében az értékbírálatnál gyengéne bizonyul. Ezért a kalászos gabonafajták gyakorlati értékének megállapításánál mindig az összes tulajdonságok vételessen figyelembe és aszerint kell a kipróbált fajtákat osztályoznunk, hogy gazdasági viszonyaink szerint, mely tulajdonságra kell a súlyt vetni. Mert mit ér a bőtermő buza-fajta ott, ahol állandóan a megszorulás jelenségével találkozunk. Itt elsősorban annak a fajtának adjuk az elsőbbséget, melynek ezt nem tapasztaljuk. Avagy ott, ahol a buza majdnem minden esztendőben megdül, elsősorban a szilárd szalmájú gabonafajták bírnak nagy értékkel.

A magminőség a gabonafajtáknál szintén figyelembe veendő. A különböző kalászosok magjánál a minőség részint a külső formában, részint a beltartalomában nyer kifejezést. Messzire vezetne, ha ez alkalommal részletesen tárgyálnám ezt a tulajdonságot. A buza minőségéről különben is egy később megjelenő cikkemben szándékozom megemlékezni. Itt csupán azt említhetem, hogy a buzánál inkább az apró, teltszemű, acélos magnak; a rozsnál a zöldszínű, nagyobb magnak (csak ne legyen az az ablakosság következménye) adunk előnyt. A sör-áránál a magnak egyenletességét, teltségét, közepes nagyságát, finomhéjúságát és jó csírázást kívánjuk. A zabnál a teltszeműség és a vékony héj a fontos.

A vetés ideje és sűrűsége, az uralkodó időjárás, a talaj minősége és annak megmunkáltsága rendkívül befolyásolják a fajta értékbírálatánál figyelembe veendő tulajdonságokat. Amde, ha a megbírálandó fajtáknak egyforma tenyészfeltételeket biztosítottunk, akkor ezek a tulajdonságok fajtajellegük szerint fognak kifejezésre jutni.

Ebben a tekintetben a nemesített gabonafajták — melyeknél a tulajdonságok egyedi tulajdonságként vannak jelen — nagy különbségeket mutathatnak. Hogy azok hasznunkra szolgálhassanak, szükséges, hogy azokat kipróbálva, velük megismerkedjünk. Teljes valóságban csak úgy fogjuk azokat megismerni, ha értékbírálatunknál a fent leírt szempontokat figyelembe vesszük. Ha ezt követjük, annak haszna el nem maradhat s eredménye az lesz, hogy a régi értéktelen, vagy az adott viszonyok között nem megfelelő gabonafajták helyett, a legmegfelelőbbeket használhatjuk fel terméseink fokozására.

Legény Ödön.

Kalászos gabonafajtáink termelési értékét leginkább most, az aratás előtti időszakban figyelhetjük és a cséplés alkalmával állapíthatjuk meg. Ezért idősebb ez a munka és nagyon érdemes különös figyelmet fordítani arra, hogy megfelelőek-e a termelt gabonafajtáink vagy másokat célszerű helyettük beszereznünk, mert ha a megfelelőbb fajta révén csak 1-2 q-val nagyobb holdankinti magtermést nyerhetünk az 50-100 holdas, vagy ennél is nagyobb vetésterületen nagyon jelentékeny jövedelmi többletet szolgáltunk, különösen akkor, ha egyúttal biztosan termő, vagyis kellő időben beérő és betegségeknek ellenálló fajtát szerzünk be.

Az így nyerhető jövedelem-többlet folytán nagyon hasznos munkát végezhetünk azzal, ha buza-, roz-,

árpa-, zabfajtáink termelési értékét olyan szempontból megbíráljuk, hogy ez, vagy pedig más jobb fajta gyümölcsözteszetheti-e jobban a termelésére fordított munkát és költségeket a nagyobb és biztosabb termésében.

LÓTENYÉSZTÉS.

Rovatvezető: Döhrmann Henrik.

A győri mezőgazdasági kamara lótenyésztési akciója.

A felsőduánanti mezőgazdasági kamara, melynek hatásköre Esztergom, Komárom, Győr, Fejér, Veszprém, Moson, Sopron és Vas vármegye területére terjed ki, nagybbszabású kezdeményező lépéseket tett az utóbbi időben, főleg az állattenyésztésnek működési területén való előmozdítására. Állattenyésztési szakosztálya f. é. május hó 23-án tartott ülésén megtárgyalta az e téren megoldásra váró feladatokat. Az erre vonatkozó, kiváló gondnal és hozzáértéssel összeállított javaslat-tervezetben a lótenyésztésre vonatkozóan a következő megállapításokat találjuk:

A kamara az igasló fejlesztésének különösen nagyobb jelentőséget tulajdonít azért, mert a magyar fajta igaslókör beszerzése mindinkább nehezebbé válik és ezenkívül a gazdaságoknak belterjesebb üzem felő való haladása elsősorú, a magyar ökörnél szaporább munkájú igaslókat tartását határozottan megköveteli. Emellett szükségesnek tartja a kamara, hogy területének állományára tenyészkerületenként egységessé, egyöntetűvé tétessék. Ily módon Vas és Sopron megyének már eddig is a hidegvéri ló tenyésztésével foglalkozó részét ennek a tenyésziránynak kívánja a jövőre nézve is fenntartani, a többi vármegyében pedig a Nonius-jelleg tenyészítését kívánja cél gyanánt kitűzni. Hangsúlyozza továbbá, hogy az irányítás főszűlát természetesen a népies lótenyésztésre kell vetni, melyben állományunk zöme van képviselve, de azért is, mert ezekben a rétegekben érvényesíthető leginkább az államhatalom, valamint a mezőgazdasági érdek-képviselet irányításának jótékony befolyása. Ily módon a nemesebb angol félvér ló a hivatalos körök által szinte módfelett erőltetett tenyészése még mindig képes lenne a kereslet mértékének megfelelő termelést üzni, mert hiszen a közép- és nagyobb birtokosok mintegy 80 százaléka még a magasvéri angol félvér ló tenyészítésének hídel és ennek a tenyésziránynak csakis ezek a hívei képesek ezt a nemesebb félvert a világpiac követelményeinek megfelelő értékesebb minőségben előállítani. A kisgazda kezében ellenben az efajta magasvérinek született csikó, az ismert sanyaruságos és szakszerűtlen fölnevelés mellett, csak silányabb, olesó balkáni tömegáruvá válhat.

Aki ismerte az ezelőtt negyven évvel még kontinentális hírnévvel bírt székesfehérvári és győri lóvásárok imponáns termétű és testalkotású félvér-loányagát és az annak példányaiért külföldi fogyasztók és kereskedők által fizetett árak feltűnő magasságát, méltán elszomorodhatik, hogy azóta mennyire alábbszállott ugyane piacok lovának az ára, külföldi vevőinek a száma és lovainak a minősége. Teljesen érthető tehát éppen a Győri Mezőgazdasági Kamara szorgoskodása abban az irányban, hogy működési területének lótenyésztését ismét a régi, az igen régi magas színvonalra emelje.

A kamarának az illetékes kormányhatóságokhoz intézendő javaslata egyben sürgeti az országos lótenyésztési kataszternek mielőbbi gondos fölvetelét, hogy lóanyagunkról kimerítő és pontos adatokat nyerjünk, hogy megtudhassuk, mely vidékek lóanyaga a legalkalmasabb arra, hogy a minőségbeli fejlesztés kiinduló pontjainál, a népies tenyésztés gőc-

Szörmebundák, szücsárúk **CSERY GYULA** szücsmesternél
 Budapest, IV., Papnövelde-utca 3. Alapítva: 1884. Telefon: József 124-37

CHINOIN UJPEST
 GYÓGYSZER- ÉS VEGYÉSZETI TERMÉKEK GYÁRA R-T.
 Telefon: 163-36, 133-54, 86-30

Malacok bélférgessége ellen:

Kebal
 Az összes bélférgeket **biztosan elpusztítja és elhajtja.**
 Megrendelésnél az állatok testsúlya megjelölendő.

Folyékony patkányirtószer:
CILLON
A patkányt biztosan elpusztítja!
 Más állatra veszélytelen.

Levéltetvekk ellen: THANOL Gyors hatású! Nem piszkít!
 Minden növénynél alkalmazható!
 7786

pontjainul kijelöltessek. Ezekből kell ugyanis a jövőben gondosan megszervezendő népies lótenyésztés irányító és fejlesztő sugarainak kiindulnia a közelebbi és távolabbi környékre gyakorolt kihatásában. Tudunkkal a lótenyésztési kataszter felvétele már folyamatban van. Kívánatos lenne azonban, hogy az intézőkörök ne a jelenleg talált status quo fenntartását tekintsék feladatuknak, hanem azon fáradozzanak inkább, hogy mindazokon a vidékeken, ahol a mezőgazdasági viszonyok és a belterjesebb mezőgazdasági termelésre való áttérés lehetősége azt nemcsak megengedi, hanem szinte parancsolóan követeli, az eddigelő a kisczárákra ráerőltetett könnyű magyar jukkertípus helyett valamely rendelkezésre álló erősebb félvér típus termelése tétessék lehetővé és propagáltassék a köztenyésztésben. Enélkül hiábavaló a kormány minden fáradozása és pénzübeli áldozathozatala. Enélkül nem fogja megállítani — még az Alföld homokvidékein sem — a nehéz (hidegvérű) igásló feltartóztatatlan terjeszkedését. Vajon mi hasznosabb nemzetvédelmi szempontból is: hogy a mezőgazdaságban hasznavehetetlen, ideges, könnyű jukkert a hidegvérű nehéz igásló szorítsa ki, vagy pedig az, hogy a tüzéségi és vonatésapatlónak is kiválóan alkalmas, nyugodt vérmérsékletű, erősebb félvér típusok lépjenek a népies tenyésztésben túlságosan elszaporodott apró, könnyű, a világpiacra értéktelenek tartott jukkert helyébe?

Ilyenféle erős félvérménje igen kevés van az államnak. Ezért sürgösi a kamara a válogatott kancaanyaggal rendelkező lótenyésztő (tájfajta) szövetségek létesítését és istápolását, hogy ezzel a megfelelő községi és magán mének előállítását nagyobb számban lehetővé tegyék. Az állambatalomnak nem fog a jövőben módjában állani az — mondja igen helyesen a kamara —, hogy kiváló apaállatait minden tenyésztő rendelkezésére bocsássa és meg lehetünk elégedve azzal, hogy a kiváló ménnek csak a legjobb kancaanyaghoz osztassanak be. A többi községek pedig saját hatáskörükben kötelesek gondoskodni megfelelő apaállatokról. Ez természetesen ugy értenendő, hogy ahol a gazdák annyira élhetetlenek, hogy jónak minősített magámménnek tartására vállalkozó nem akad, ott az 1894. évi XII. t.-c. megfelelő rendelkezései alkalmazandók.

D. H.

A motoros talajművelés időszerű problémái.

(A műszaki bizottság f. évi febr. 3-iki ülésén tartott előadás kivonata.)

A géperejű szántás alkalmazása ökonómia-, illetve pénzkérdés; létjogosultsága a szántógépnek nyilván csak akkor van, ha vele a talajművelés olcsóbban, jobban és gyorsabban végezhető el, mint igaerővel. A feltételek, melyeket egy szántógéppel szemben felállítunk, kétféleképpen, még pedig általánosak és speciálisak. Általánosak, melyek többé-kevésbé minden gépre vonatkoznak, a következők: 1. alacsony beszerzési ár, 2. tartósság, 3. a könnyű kezelhetőség szempontjából egyszerű szerkezeti megoldás, 4. az alkatrészek cserélhetősége és lehetőleg szabványos alakja, 5. a fenntartási költségek csökkentése szempontjából minél kevesebb legyen a szerkezeti rész és a kenőolajfogyasztás, 6. minimális tüzelőanyag-költség, 7. ne arison a gépnek a por és nedvesség, végül 8. az önsúly minimális legyen.

A szántógép szükséges speciális tulajdonságai a szántási üzem természetéből folynak. A szántógép célja a szántandó talajon meghatározott (3-6 km.-óra körüli) sebességek mellett megfelelő számú eketest vontatásához szükséges vonóerőt kifejteni.

Az ökonómikus üzem megkívánja, hogy a szántási teljesítmény valamely gépnél minél nagyobb legyen. Ez pedig a szántógépek megszabott kis sebességei mellett csak úgy lehetséges, ha a vonóerő megfelelően nagy. Állandó sebességnél nagy vonóerőt pedig csak nagy motorteljesítménnyel tudunk létrehozni. Ebből nyilvánvaló, hogy lehetőleg nagy szá-

tási teljesítmények elérése érdekében a szántógép motorának mindig maximális teljesítménnyel kell járni. Az első különleges feltétel tehát, amit a szántógép motorának teljesítenie kell, hogy a húzamosan tartó nagy terheléseket könnyen, a szerkezeti részek túlnagymértékű elhasználódásának veszélye nélkül kibírja.

Mivel a talaj összetételének, nedvességi állapotának, üledettségének helyenkinti változása következtében a vonóerő tapasztalat szerint 20-30%-kal is felmehet az átlagértékhez képest, szükséges továbbá, hogy a motor az ezáltal okozott túlterhelést elbírja és pedig lehetőleg állandó sebesség mellett.

A harmadik fontos követelmény az ökonómikus tüzelőanyag-fogyasztás, vagyis hogy a motor az átlagos maximális terhelésnél dolgozzék a leggazdaságosabban és a fogyasztás a terhelés változása esetén se változzék erősen, hanem lehetőleg maradjon közel a minimális fogyasztás mértékéhez.

A használatos motortípusoknak két csoportja van. Az első csoportba tartoznak azok a gépek, amelyeknél a tüzelőanyagot a gép hengerébe a dugattyú mögött keletkező légritkulás szívja be. Ezek a depresszióval adagoló gépek, mint pl. a Rába motoreke, vagy a Fordson-traktor motorai.

A másik csoportnál a tüzelőanyagot a hengerbe külön kis szivattyú szorítja be; ezek a kényszeradagolású motorok. Ilyen például a Lanz Bulldog és a Hofherr-Schranz-féle új nyersolajmotor.

A négy taktusú és rendszeren négyhengerűek, az autómobil motorokkal azonos típusban épülnek és gyors járásúak. (Fordulatszámuk 800-1000 perc.) Hajtóanyaguk lehet benzin, petróleum és benzol, továbbá generátorgáz. A jelzett cseppfolyós anyagokat a motorokban úgy használjuk fel, hogy páráikból levegővel keverve robbanékony elegyet állítunk elő. Mielőtt tehát ezek az anyagok a motorba jutnának, el kell őket gázosítani. Ez úgy történik, hogy a cseppfolyós tüzelőanyagot egy vagy több nagyon kisméretű nyíláson szivattyú keresztül, miáltal az apró cseppekre oszlik és az egyuttal beszívott levegővel keveredik.

Ahhoz, hogy valamely folyadék gőzzé alakulhasson, szükséges, hogy közöljük vele a párolgáshoz szükséges u. n. párolgási meleget. A könnyen párolgó benzin ezt a hőmennyiséget a gázosítóban a levegőtől is fel tudja venni, de már a petróleumhoz külön is kell meleget vezetni. Ez történhetik a petróleumnak előzetes melegítésével (Antibenzin-készülék), de lehet magát a gázosítót fűteni, vagy pedig — amint a Fordson-traktoron látható — úgy, hogy a már elporlasztott és levegővel kevert petróleumot melegítjük, mielőtt az a motorhengerbe jutna. A három lehetőség közül az első látszik a leghelyesebbnek. (Folyadék-petroléum előmelegítés.)

A valóságban a tökéletes gázosítást sohasem érjük el, egyrészt mert a folyadékcsöppek csak a felületükön párolognak, másrészt a tüzelőanyagból elsősorban a könnyebben párolgó részek alakulnak gőzzé.

A tökéletlen gázosítás nagyon káros, mert a folyadékalakban maradt cseppeket az elektromos szikra nyomán keletkező explózió tökéletesen elégetni nem tudja. Ezek részben tökéletlenül elégtve a motorok hengerében található kokszzemcséket és kátrányos anyagot szolgáltatják, részben az explózió előtt a henger falaira rakódva a kenőolajjal keverednek és azt felhigítják; végül egyrészt elégtlenül távozik a kipuffogócsövön át. A keletkező kokszzemcsék koptatják a gépet, amit még a jelzett módon felhígított kenőolaj is elősegít.

A benzinnek az utóbbi években tapasztalt progresszív drágulása a motorokat természetesen a petróleum és általában a benzinnél nehezebb olajokkal való üzemre szorította. Ezeknél pedig a gázosítás nehézségeivel jár és gyakorlatilag jól megoldva még egyáltalában nincs.

A depresszióval adagoló motorok teljesítménye — ha a gépen nincs regulátor — a fordulatszámmal eleinte majdnem arányosan nő, majd elér egy bizonyos tetőpontot, amely a gép maximális teljesítményének felel meg. Ettől kezdve az effektus a fordulatszám-

mal csökken. A max. teljesítménynek megfelelő fordulatszám rendszeren magas, 1000-en felül van. A magas fordulatszámoknál jelentkező nagy teljesítmények a gép tartósságát erősen csökkentik, ezért azok tartóssan — mint ahogy az szántásnál kellene — nem használhatók ki. Azokról tehát a gép tartóssága érdekében célszerű lemondani.

A fordulatszámok korlátozását elérhetjük regulátor alkalmazásával. Ezáltal ugyan a motor azonos méretek mellett névleg kisebb teljesítményű lesz. Ez azonban csak látszólagos hátrány, mert ilyen módon a gépek nagyobb élettartama van biztosítva. Azonfelül a regulátoros motorok az üzemből lényegesen stabilabban is viselkednek.

A teljesítmény mellett a lendítőkerék kerületén kifejtett kerületi erőnek a nagysága rendkívül fontos, mert a szántógépnek a vonóhorgán leadható vonóerő ezzel egyenesen arányos. A kerületi erő — amely a teljesítményből nagyon egyszerűen kiszámítható — a legkisebb fordulatszámmal a legnagyobb és növekedő fordulatszámmal rohamosan csökken; ennél fogva maximuma a teljesítmény maximumával nem esik össze.

A depresszióval adagoló motorok teljesítőképességét jellemezhetjük a következő néhány számadattal: a legalacsonyabb és a max. teljesítménynek megfelelő fordulatszám viszonya 2-3; a legkisebb és a max. teljesítmény viszonya ugyanakkor 1,5-2,3; végül a legnagyobb és legkisebb kerületi erő viszonya 1:0,75-1:0,8, azaz 20-25%-ig változik. Ennek a legutolsó számnak igen nagy a jelentősége, t. i. ha a gép valami közepes teljesítménnyel jár, akkor az átmenetileg jelentkező vonóellenállás többleteket legyőzésére a vonóerőnek mindössze 10-12%-a áll rendelkezésre, ami igen kevés, azaz a motor nem eléggé elasztikus.

Az elmondottakból következik, hogy a depresszióval adagoló motoroknak a kerületi erőbeni túlterhelhetősége minimális, továbbá a kerületi erő és a teljesítmény maximuma nem esvén össze, az ilyen motorok a vonóellenállástöbbleteket nem csak csökkenő sebesség mellett, hanem csak területteljesítménybeli veszteség árán tudják legyőzni.

A túlterhelhetőségre a tüzelőanyag adagolásának szintén van befolyása. A hengerben a tüzelőanyag elégetéséhez bizonyos mennyiségű levegő szükséges, melynek minimuma az elméleti légszükséglet. Ugy a levegőt, mint a tüzelőanyagot, a fordulatszámmal arányosan növekvő depresszió juttatja a hengerbe, azonban a beszívott mennyiség nem arányos a depresszióval a nagy fordulatszámoknál a szívócsőben fellépő surlódás miatt. Ez azonban nem nagy baj, mert ha a beszívott levegő és tüzelőanyagmennyiség arányos volna a depresszióval, a teljesítmény ugyan a fordulatszámmal arányosan növekednék, de a kerületi erő minden fordulatszámmal ugyanaz volna, vagyis a motor egyáltalán nem lenne elasztikus.

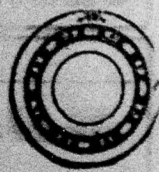
Az, hogy változó fordulatszámok mellett egy munkavégzésre mennyi tüzelőanyag jut, teljesen a gázosítótól függ. A tüzelőanyag szállítására a gázosítóban egy minimális depresszió kell; bizonyos körülmények között ez határozza meg a minimális fordulatszámot. A hengerbe jutó tüzelőanyag és levegő mennyiségének szélső legnagyobb értéke azonban minden fordulatszámnál pontosan meg van határozva és ez a szélső érték az, amely egy bizonyos fordulatszámmal a normális teljesítményt meghatározza. Ennél több tüzelőanyagot a hengerbe juttatni nem tudunk, de kevesebbet a szívócsőbe iktatott fojtószeleppel állításával tudunk adagolni. Azaz kisebb teljesítményt tudunk a motorból annál a fordulatszámmal kivenni, de nagyobbat nem. Ez azt jelenti, hogy a motorok teljesítménybeli túlterhelhetősége egyáltalán nincs, tehát a motor szántásra csak úgy használható, ha normálisan fojtással dolgozik és a teljes effektus csak momentán túlterhelésnél használhatók ki.

A gázosító szerkezetében azt a törekvést látjuk, hogy az általuk szállított tüzelőanyagmennyiség arányos legyen a fordulatszámmal. Ez a törekvés helyes volna akkor, ha a tökéletes gázosítást minden fordulatszámmal biztosítani lehetne. Azonban változó

GOLYÓSCSAPÁGYGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST, X., NOSZLOPY-U. 1. TELEFON: József 140-66
Egyedüli magyar golyóscsapágygyár

Szállít mindennemű golyóscsapágyakat és elvállal gyors eszközésre javításokat

MOTOR- ÉS GÉPGYÁR MARTOS ÉS HERZ, BUDAPEST

Gyártelep. VII., ERZSÉBET KIRÁLYNÉ-UT 87. SZ. TELEFON: JÓZSEF 96-22
Városi lerakat: V., BERLINI-TÉR 2., NYUGOTIVÁL SZEMBEN. TELEFON: 20-43

SZIVÓGÁZ- ÉS BENZINMOTOROK TAKARMANYKAMRA, KASTELYVILAGITAS,
SZIVÓGÁZ-, BENZINCSÉPLŐGARNITURÁK ONTÓZBERENDEZÉS STB. HAJTÁSARA.

fordulatszám, illetve depresszióval a tüzelőanyagból keletkező cseppcsek nagysága, levegővel való keveredése és hőfelvétele is változik. Mindezek eredményeképpen a levegő és tüzelőanyag mennyiségének változása, továbbá a gázosítás változó tökéletessége együttvéve a teljesítménynek már jellemzett változását fogja meghatározni, ami az összes depresszióval adagoló motorokra azonos jellegű, dacára annak, hogy esetenként egyéni karakterisztikumokat is mutathat. (Ha a gázosító fuvókájának megnövelésével lehet is a hengerbe több tüzelőanyagot juttatni, a beszívott levegőmennyiséget megváltoztatni nem lehet és így tökéletlen égés árán érünk el alig néhány százalékos teljesítménynövekedést.)

Miután a gázosítás többnyire nem tökéletes és a rendelkezésre álló levegőmennyiség sem annyi, amennyi a tökéletes elégéshez kellene (többnyire kevesebb), ezért a hengerben elhasznált tüzelőanyag csak egy tört része válik kihasználhatóvá. Ezt Riedler kísérletei igazolják, melyek szerint 280-300 gr./lóerőóránál nagyobb tüzelőanyagfogyasztás mellett a benzínmotorok léghianyával dolgoznak. Ugyanez áll a petróleummotorokra is, mert légszükségletük körülbelül ugyanannyi, mint a benzínmotoré.

A motor thermikus hatásfoka főképpen attól függ, hogy mekkora a gép kompresszió-viszonya. Azonban a nagy kompresszióknak akadályai vannak, mert ha a dugattyú a beszívott gázegyleget $1/4-1/2$ -nél kisebb térfogatra nyomja össze, a melegezés öngyulladás okoz.

Ebből következik, hogy a depresszióval adagoló motorok kompresszió-viszonya és ezzel együtt a thermikus hatásfoka limitálva van, tehát ezirányban lényeges javulás alig várható.

A fogyasztás változása a teljesítmény szerint főképpen a gázosítótól függ és a motorok szerint különböző karakterisztikát mutat. A benzínmotorok elérhető legkedvezőbb fogyasztása 230-260 gr./lóerőóra, petróleummotoroké 280-320 gr./lóerőóra körül van. A gyakorlatban azonban rendszeren ezeknél lényegesen nagyobb a fogyasztás, felmehet a jelzett értékek másfélszeresére, sőt afölé is.

A depresszióval adagoló motorok egy külön csoportját alkotják a szívógázmotorok. Ezeknek szántásnál való alkalmazását eléggé gazdaságos üzemük dacára több ok nehezíti meg. Az első, hogy a motor magával viszi a gázt termelő generátort, miáltal súlya körülbelül 20%-kal megnövekszik és ezzel rontja a gép vontatási hatásfokát. A másik nehézség, hogy a szívógázmotor jobb thermikus hatásfoka dacára azonos gépméret mellett mintegy 20%-kal kevesebbet teljesít. Végül hátrány az a körülmény is, hogy a generátor nem igen türi el a szántásnál előforduló terhelésbeli ingadozást és a járás okozta rázkódásokat sem szereti. Ezek alapján a szívógáz-tractor jövőjéhez nem sok várakozást fűzök.

A depresszióval adagoló és a kényszeradagolású motorok között átmenetet képez a kompresszoros motor. Ez az előbbiektől abban különbözik, hogy a gázosító és motorhenger közé a szívócsőbe egy kompresszor van beiktatva, melynek célja több levegőt és a gázosítóból több tüzelőanyagot szivni, mint amennyit a depresszióval szivni tudna és ezt a nagyobb mennyiségű gázegyleget előre bizonyos mértékben komprimálva a hengerbe juttatni. A kompresszor alkalmazása a gépet komplikáltabbá teszi, azonfelül, a kompresszor csak 1000-en felüli fordulatszámoknál használható. Egészben véve a kompresszoros motorok kérdése még nincs teljesen megoldva.

A kényszeradagolású motor csak levegőt sziv, gázosítója nincs, a tüzelőanyagot a hengerbe vagy külön szivattyú, vagy légkompresszor szolgáltatva nagy nyomású levegő fújja be.

A levegőt a motor nagymértékben komprimálhatja, mert az öngyújtás veszedelem nem forog fenn. Ezért

a kényszeradagolású motor thermikus hatásfoka lényegesen nagyobb lehet.

A kényszeradagolású motoroknál a tüzelőanyag a hengerbe cseppfolyós állapotban jut, a gázosítás el van kerülve, minélfogva felesleges a drága benzín vagy petróleum használata. Ezért a kényszeradagolású motoroknál kizárólag a nyersolaj különböző fajtái szolgálnak tüzelőanyagul.

A tüzelőanyagot megfelelően kialakított nyíláson keresztül a szivattyú vagy kompresszor nyomja a hengerbe. Az olaj az általuk szolgáltatott nagy nyomások mellett elporlik, apró cseppekből álló köddé válik. A befecskendezett olajcseppek meggyújtásához elektromos szikra nem elégséges, ezért a gyújtást vagy a porlasztónyílással szemben a hengerre szerelt vörösszábas tartott izzófejen (izzófejes motor) égetjük el, vagy a henger belsejében a beszívott levegő nagymértékű, 30-50 atm.-ra való összenyomásával olyan magas hőmérsékletet állítunk elő, hogy abban a befecskendezett olajcseppek azonnal és nagyon tökéletesen elégnék. (Diesel-motorok.)

Az izzófejes motort inkább csak kisebb teljesítményre kb. 50 lóerőig építik, kompressziójuk közepes, therm. hatásfokuk és tüzelőanyagfogyasztásuk csak kb. $1/4-1/2$ -dal jobb mint egy jó benzínmotoré. A Diesel-motor ezzel szemben oly nagy kompressziót alkalmaz, amely felmegy majdnem az üzembiztonság határáig. Ezen az áron azonban elsőrangú fogyasztást és hatásfokot is ér el. Hatásfoka a benzínmotorok $\sim 20\%$ -ával szemben $\sim 40\%$.

Az izzófejes és Diesel-motorok között nem szabad elvi különbségeket látnunk. Ha ugyanis az izzófejes motor kompresszióját emeljük, akkor a hengerben a kompresszió végén jelentkező hőmérséklet folyton növekszik és az izzófej szerepe fokozatosan csökken. Ha a kompresszió vég hőmérséklete eléri a nyersolaj (kód) gyulladási temperaturáját, úgy az izzófej szerepe megszűnik és a motor Diesel-motorrá lesz.

A tökéletes elégés első feltétele a finom porlasztás, mely a nyomástól és a porlasztónyílás kialakításától függ. Második feltétel az elégéshez szükséges levegő jelenléte, amely a kényszeradagolású motoroknál tulajdonképpen biztosítva van, mert légyfelesleggel dolgoznak.

A légyfelesleg lehetővé teszi a normálnál több tüzelőanyag beadagolását és elégését és emélfogva a gép túlterhelését. Izzófejes motorok 20-25%, Diesel-motorok 40% túlterhelést is elbirnak átmenetileg.

A kényszeradagolású motorok majdnem kivétel nélkül regulátorosak. De míg a depresszióval adagoló motoroknál a regulátor feladata inkább csak az, hogy a fordulatszámot felfelé egy bizonyos értékben limitálja, addig a most tárgyalt gépeknél a centrifugál-regulátor a fordulatszámot, kismértékű ingadozástól eltekintve, állandóan tartja. Vagyis a motor az összes teljesítményeknél ugyanazzal a fordulattal jár. Ebből a szántási üzemi számára az a rendkívül fontos dolog adódik ki, hogy a tárgyalt motoroknál a teljesítményi és kerületi erőbeni túlterhelhetőség összeszik. Vagyis a gép az átlagon felüli teljesítmény leadása esetén a normálnál arányosan nagyobb kerületi erőt is ad. Ezek a motorok tehát a szántás közben átmenetileg jelentkező nagyobb vonóerőknél nem lassúdnak le, hanem megtartják normális területsebességüket.

A kényszeradagolású gépek általában lassabban járó gépek, mert a nagyobb nyomásuk által indokolt erősebb építésmód következtében súlyosabbak, másrészt, mert a cseppfolyós tüzelőanyag elégése lassabb, mint a benzíngőzé, tehát a jó hatásfok érdekében a fordulatszámot 700-800/min.-on túl nem igen lehet emelni.

A kényszeradagolású gépek fogyasztási görbéinek a mélypontja rendszerint a normál teljesítménynél van, ettől úgy le-, mint fölfelé lassan emelkedő fogyasztási értéket ad.

Némi hátránya eme gépeknek, hogy a nagyobb

kompressziók miatt valamivel nagyobb gondosságot és szakértelmet igényelnek, ezzel szemben a robusztusabb építésből kifolyólag nagyobb a tartósságuk. Indításuk is nehezkesebb, mint a gázosítós motoroknál, mert az izzófejet indítás előtt fel kell hevíteni a megfelelő hőmérsékletre, Diesel-motorok indítása pedig csak sűrített levegővel, vagy valami segédgéppel lehetséges. Egészben véve azonban a hátrányok nem oly súlyosak, hogy a kényszeradagolású motorok nagy előnyeit, a nagyon jó ökonómiát és a túlterhelhetőséget paralizálnák. Ezért hamarosan nagy tért fognak hódítani.

Az alkalmazott géptípusok azonban nem egységesek; vannak egyhengeres lassabb járási és két-, vagy négyhengeres gépek is. Ugyazintén vannak két- és négytaktusos gépek. Négytaktusos-rendszer szerint dolgozik a Diesel-motorok nagy része, ezzel szemben az összes izzófejes motorok, továbbá az újabbkeletű Diesel-motorok egy része kéttaktusos.

A kéttaktusos gépeknél a kipuffogás a munkavégzés löketének végén, a szívás, illetve a levegőnek a hengerbe áramlása pedig a kompresszióloket elején történik, úgy, hogy az ilyen gép két löketet megtakarít és ennek következtében minden fordulaton végez munkát.

Ez azáltal válik lehetségessé, hogy a gép zárt forgattyuszekrénye megfelelő szeleppel ellátva mint szivattyú működik. Amikor a dugattyú a kompressziót végzi, ez a szivattyú akkor sziv. A beszívott levegőt aztán a munkavégzés végén benyomja a hengerbe és egyúttal kifújja onnan a még bennmaradt égéstermékeket.

A kéttaktusos rendszer erősen terjedőben van, mert lényeges előnye, hogy a gép járási egyenletesebb, azonos méretek mellett majdnem kétszer annyit teljesít, mint a négytaktusos és végül szerkezetiileg egyszerűbb.

Diesel-motoros szántógépek eddig még Magyarországra, sajnos, nem jutottak el. A német piacon már több ilyen gép van. Ilyen például a kéthengeres Benz Sendling és a négyhengeres Benz Gaggenu; mindkettő négytaktusos rendszerű.

Mint izzófejes motor említést érdemel a Lanz gyár Bulldog elnevezésű motora. Ez megelégszik a Diesel-motoroknál valamivel magasabb nyersolajfogyasztással. Viszont azonban a kéttaktusos rendszer alkalmazása útján a mezőgazdasági motorok számára mintaszerű egyszerűséget ér el. A gép egyhengeres fekvő elrendezésű, lassu járási és vezérelt szelepe egyáltalán nincs. Az egyetlen szerv, amely üzem közben némi figyelmet igényel, az olajszivattyú. Különbösen az egész gép nagyon igénytelen, lassu járási dacára nagyon könnyű és kompédiózus, azonkívül rendkívül megbízható és mint izzófejes motor nagyon jó, 250-290 gr./lóerőóra közötti fogyasztásokat mutat. A Hoffherr-Schranz-Clayton-Shuttleworth gyár új traktorának motora ehhez hasonló szerkezetű.

Az internacionális gépipar egyik újdonsága Bagnolo olasz mérnök gyorsjárású, négytaktusos, izzófejes nyersolajmotora, melynek főjellegzetessége, hogy a nyersolajat nem szivattyú fecskendezi be a hengerbe, hanem a szíváskor keletkező depresszió hatására csepeg az izzófej fenekére, ahol részben elpárolog és a kompresszió végén meggyullad. Fogyasztása állítólag nagyon jó, azonban tudni kell, hogy ez nem kényszeradagolású, hanem depresszióval adagoló motor, amelynek emiatt csak nagyon mérsékelt túlterhelhetősége lehet.

Ezután még röviden vissza akarok térni arra, hogy a bevezetésben felsorolt követelményeket az egyes motortípusok hogyan teljesítik.

1. Át tekintetében a depressziós és kényszeradagolású motorok között lényeges különbség nincs. Egyszerűségénél fogva még legoleosabb lehet a lassu járási, egyhengeres izzófejes motor. 2. A tartósság attól függ, hogy a gép milyen szolidan van meg-

TELEFON: 20-02 és 10-57

FÜKASZÁLÓK, SZÉNAGYÜJTŐK BÄCHER-MELICHAR

ELISMERT ELSŐRANGU KIVITELBEN Vilmos császár-ut 60

Budapest, V.,

Szigetvári: KULTUR

ST

ITÁS. ARA.

GROZIT BÓRFEDÉLLEMEZ erős, tartós, vihartálló

a legjobb fedéllemez. Több millió m² használatban.

Gyártja és tetőfedést vállal: „GROZIT“ ASZFALT-ÉS KÁTRÁNYVEGYITERMÉKGYÁR Városi iroda: Budapest, VI. ker., Berliini-tér 3. sz. Telefon: 67-96.

Aszfaltozás. Szigetelés.

szerveztve és megcsinálva. E tekintetben a nagy verseny éppen a legjobban elterjedt benzin- és petróleummotorok tartósságát meglehetősen leszorította. 3. Az egyszerűség követelményének a lassjárású egyhengeres gépek felelnek meg legjobban. 4. Arra, hogy a gép szabványos és egymás között kicserélhető alkotórészekből tevődik össze, az egyetlen garancia az olyan gyár gyártmányát megvenni, amely sorozatosan nagy számban gyártja a motorokat. 5. A minimális alkatrész és kenőolajfogyasztás szempontjából szolidabb szerkezetűknél fogva a kényszeradagolási gépek feltétlenül jobbak. 6. A tüzelőanyagköltség tekintetében szintén a kényszeradagolási nyersolajgépek vannak nagy fölényben; a kényszeradagolási gépek 4500-3000 K.-s nyersolajból kevesebbet fogyasztanak, mint a depresszióval adagoló motorok 5000 K.-s petróleumból vagy 6000 K.-n felüli benzinből. 7. Nedvesség ellen csak zárt külső forma és burkolás védheti meg a motort. A port pedig csak a szívószerű elhelyezéssel megvédhető a géptől távol. 8. Az önsúly tekintetében a depresszióval adagoló gyorsjárású motorok némi előnyben vannak, ez azonban nem jelentős.

Látnivaló tehát, hogy a tüzelőanyag kérdésével eltekintve, az általános követelményeknek a kétféle rendszer meglehetősen egyformán felel meg. Lényeges különbségek a rendszerek között csak a különleges feltételek teljesítése tekintetében adódnak.

Az, hogy a gépek a maximális körüli teljesítményeket hogyan bírják, kizárólag konstrukció dolga. Megfelelő méretezés mellett a depresszióval adagoló gépek lehetnek egyenrangúak a másik motortípussal. Meg kell azonban állapítanunk, hogy a gyakorlatban ezeknek a gépeknek az élettartamát a terhelés nagysága többé-kevésbé mégis befolyásolja.

Már a túlterhelhetőség szempontjából a két rendszer nem egyenrangú, mert míg benzin- és petróleummotoroknak túlterhelhetősége alig van, a kényszeradagolási motorok teljes mértékben bírnak a szántási üzemben szükséges túlterhelhetőséggel.

Ugyancsak a kényszeradagolási motorok mellett szól az is, hogy ökonómiajuk jobb, fogyasztásuk és tüzelőanyagszükségletük lényegesen kisebb és a túlterhelések mellett is elfogadható gazdaságossággal dolgoznak és lényegesen egyszerűbbek. Végeredményben tehát kimondhatjuk, hogy a szántás céljára elsősorban és főként a kényszeradagolási motor felel meg. Ezt a megállapítást a közeljövő minden bizonnyal igazolni fogja. *Thamm István.*

Uj rendeletek.

(A mezőgazdasági hitel folyósítása. — Uj értékhatarok. — Tenyészállatok vámentes behozatala. — Az ásványolajtermékek eddigi vámtételeinek érvényben tartása. — Cimeres kincstári váltóúrlapok. — Juniusi vagyonváltásbuza-egyenérték. — Juniusi vámpótlék. — Belföldi csomagok postai szállítási és kézbesítési díjának felemelése. — Írásbeli közlések postautatványokon. — A kishaszonbérleti rendelet kiegészítése.)

A mezőgazdasági hitel folyósítása.

Részletesen megírtuk annakidején lapunkban, hogy Bud János dr. pénzügyminiszter tekintettel arra, hogy a mezőgazdasági hitelnek külföldön való megszerzése előreláthatólag még hosszabb időt vesz igénybe, 22 millió aranykoronát boesát a Népszövetség hozzájárulásával az állami Jegyintézet felszámolásának maradványából mezőgazdasági jelzálogos hiteligények kielégítésére. A pénzügyminiszter ugyanis kieszakozta, hogy a Népszövetség e 22 millió aranykoronának tulajdonképpeni rendeltetése céljára való felhasználására 4 évi halasztást engedélyezett s ez alatt az idő alatt ez az összeg a mezőgazdasági hitelszükségeket fogja szolgálni s remélhető, hogy a határidő lejártáig sikerülni fog oly külföldi hitelforrásokat találni, melyekből a most sűrűsre folyósítandó kölcsönök fedezhetőek lesznek s így a 22 millió aranykoronát az állam visszaadhatja rendeltetésének. Kétségtelen, hogy a londoni kölcsöntárgyalások meghusulása s a további hiteltárgyalások eredményének bizonytalansága nagyon nehéz helyzetbe juttatta a hitelre szorult magyar mezőgazdaságot. A pénzügyminiszter tehát jelentős szolgálatot tett az országnak, amíg a legkevesebb a rendelkezésre álló 22 millió aranykoronának mezőgazdasági hitel céljára való felhasználhatóságát kieszakozta. Hogy ezzel a mezőgazdasági hitelszükségeit távolról sem lehet teljes mértékben kielégíteni, azzal a kormány is, a pénzügyi körök is tisztában vannak, de ez a viszonylag csekély összeg mégis az első pozitívum, mely a hónapok óta csak ígértekkel biztatott gazdaközönség előtt áll s ennél fogva azt, bár a kölcsönfeltételek terhes volta előtt szemét nem hunyhatunk, mint olyan első fecskét,

mely talán meghozza a tavaszt, mégis örömmel kell üdvözölnünk.

A pénzügyminiszternek a nemzetgyűlés színe előtt május hó első felében tett ígérete szerint a kormány a mezőgazdasági jelzáloghitelkötést megindította. Evéghől a pénzügyminiszter Genfben való elutazása előtt szétküldte a felhatalmazást a jelzáloghitel lebonyolításával megbízott pénzügyminiszternek arra nézve, hogy a kormány által aránylagosan megosztva rendelkezésre boesátandó 22 millió aranykorona erejéig földbirtokosok részére mezőgazdasági ingatlanokra való jelzálogi bekebelezés mellett zálogkölcsönöket nyújtassanak a hitelt igénybevevő földbirtokosok kölcsönkötelezettye ellenében. A pénzügyminiszter e kölcsönnyújtási akcióba a következő pénzügyintézeteket vonta be: Magyar Földhitelintézet, Magyar Általános Hitelbank, Pesti Magyar Kereskedelmi Bank, Magyar Leszámlató és Pénzváltó Bank, Pesti Hazai Első Takarékpénztár Egyesület, Magyar Általános Takarékpénztár, Magyar Országos Központi Takarékpénztár, Országos Központi Hitelszövetkezet, Magyar Földhitelintézetek Országos Szövetsége, Kishirtokosok Országos Földhitelintézete, Magyar Jelzáloghitelbank, Belvárosi Takarékpénztár. Ez a tizenkét intézet az állam által rendelkezésre boesátott 22 millió aranykorona összegét jelzálogi bekebelezés mellett 25 évre szóló kötvény ellenében folyósítja. A kölcsön kibocsátási árfolyama névleg 93%, amiből azonban 5% levonandó a kormány által tervbevevett külföldi értékesítés, illetékek stb. költségeire. Az így módon előálló 88%-os kibocsátási árfolyamból is 4%-ot tartoznak a kölcsönt nyújtó intézetek a kormány rendelkezésére, mint biztosítéki tartókat visszatarthatni arra az esetre, ha a most nyújtandó kölcsönök alapján kibocsátandó záloglevelek külföldi értékesítése alkalmával nem sikerülne elérni a kibocsátási árfolyamot. Ha azonban erre a biztosítéki tartalékra nem lesz szükség, vagy ha a záloglevelek külföldi értékesítése a kibocsátási árfolyammal kedvezőbben sikerülne, akkor a pénzügyintézetek által biztosított visszatartható s addig gyűmölcsözőleg kezelendő 4% a kölcsönvevőknek kamatostul vissza fog téríteni, vagy jelzálogtartozásuk törlesztésébe fog betudatni. Végül az emittett módon előálló 84%-os kibocsátási árfolyamból a hitelt közvetítő 12 fentebb felsorolt intézet saját jutaléka és költségei fejében 2%-ot vonhat le, úgy hogy végeredményben a kölcsönt felvevő gazda 82%-os kibocsátási árfolyamon kapja a kölcsönt, vagyis minden névleges 100 K. összeg helyett tényleges 82 K-t.

A kamattétel a névérték után 8%, vagyis 1/2%-kal több a Népszövetségi államkölcsön kamatában. Ehhez járul a a hitelt közvetítő intézet részére évi 1% kezelési költség, vagyis a valóságos kamat a névérték 9%-a s ehhez járul az évenkénti tőkétörlesztési részlet, mellyel együtt a kamat és az amortizáció a névértéknek 9 1/2%-át teszi ki. A kibocsátási árfolyam, vagyis a gazda által tényleg kézhezvevett 82% alapján számítva ez a 9 1/2% kerekben 13%-os kamatozási és tőkétörlesztési tételnek felel meg. Ha azonban a majdan kibocsátandó záloglevelek külföldi értékesítése kedvező eredménnyel járnak s a 4% biztosítéki tartalék visszatartható, akkor a tényleges kamat és tőkétörlesztés csak kerekben évi 12%-ot fog kitenni, míg egyelőre a kölcsön felvéli terhe 6 1/2%-ot tesz ki.

Az egyes hitelt igénylő földtulajdonosoknak nyújtható jelzálogos hitel legfeljebb a föld becsértékének 15%-áig terjedhet. Ot éven belül az adós a kölcsönt nem mondhatja fel, az 5 év utáni felmondás esetén pedig előreláthatólag 2% lesz a fennálló tartozás névértéke alapján számítandó stornó-díj.

A lapunk május hó 31-iki számának 653. oldalán részletesen ismertettük és folyó hó elsajén érvénybelépétt 3200 M. E. számú kormányrendelet megadja a lehetőséget ahhoz, hogy a földbirtokreformmal és a vagyonváltással kapcsolatosan fennálló telekkönyvi korlátozások az OFB által a mezőgazdasági hitel érdekében sűrűsre megszüntethetőek legyenek. Az ismertettelt feltételek mellett jelzálogkölcsönt felvenni kívánó gazdák tehát a fentebb felsorolt 12 pénzügyintézet közül bármelyikhez fordulhatnak kölcsönigénylésükkel s kérhetik az illető intézettel birtokuk becselését, egyidejűleg pedig az OFB-nél kérelmezhetik a lapunk mult számában ismertettelt módokat mellett az OFB mentesítő nyilatkozatát.

A mezőgazdasági hitelkötés lebonyolításával kapcsolatban a kormánybiztosi teendőket ideiglenes ellátásával a pénzügyminiszter Iklódi-Szabó Andor dr. miniszteri tanácsost bízta meg, akinek feladata lesz a megbízott pénzügyintézetekkel egyetértőleg a mezőgazdasági jelzálogos hitel egyes részletkérdéseit letárgyalni s elsősorban a becselési eljárás alapelveit és módjait megállapítani.

Uj értékhatarok.

Folyó hó 1-től kezdve a 25,750. számú igazságügyminiszteri rendelet értelmében a gazdasági munkaviszonyból felmerülő peres ügyekben az eddigi 10,000 K.-s értékhatar helyett 1 millió K.-s értékhatarig tartozik az eljárás a közgazgatási hatóság hatáskörébe.

A 25,800. számú igazságügyminiszteri rendelet pedig ugyancsak folyó hó 1-től kezdve módosítja a polgári perrendtartásról szóló 1911. évi I. t.-c.-ben a járásbírói hatáskörre, a fellebbevitel és egyéb vonatkozások tekintetében megállapított értékhatarokat, valamint a végrehajtási eljárásról szóló 1881. évi LX. t.-c.-ben s ennek novellájában az 1908. évi XLI. t.-c.-ben meghatározott értékhatarokat.

Tenyészállatok vámentes behozatala.

A 3305. M. E. számú kormányrendelet átmenetileg elrendeeli, hogy f. hó 1-től kezdődőleg az autonóm vámtarifá 1-6. tételzárma alá tartozó s tenyésztési célokra kiválóan alkalmas élőállatok (tenyészlovak, tenyészszővevények és szamarak, tenyészmarhák, tenyészsertések, tenyészjuhok és kecskék és tenyészbaromfi) továbbtenyésztés céljára a pénzügyminiszter és a földművelésügyi miniszter egyetértőleg kiadandó külön engedélye alapján rendeleti uton megállapítandó feltételek és ellenőrzés mellett vámentesen hozhatók be.

Az ásványolajtermékek eddigi vámtételeinek érvényben tartása.

A 3290. M. E. számú kormányrendelet úgy intézkedik, hogy a nehéz benzinre, világító kőolajra, továbbá gázolajra, motorolajra és fűtőolajra megállapított s június hó 1-ével lejárt kedvezményes vámtételek folyó évi június hó 30-ig maradnak érvényben, tehát eddig az időpontig a 0-735-0-790 fajsúlyhatárok között mozgó nehéz benzin, továbbá a világító kőolaj után továbbra is q-ként 6-20 aranykorona, a gázolaj, motorolaj, orsóolaj és fűtőolaj után pedig q-ként 6-80 ar. K. vámot kell továbbra is fizetni, ezeket az ásványolajtermékeket továbbra is tiszta súly szerint számolják el.

Ez a rendelet nem teljesíti ugyan a gazdaközönség részéről az OMGE május 27-i igazgatóválasztmányi ülésén kifejezésre jutott kívánalmakat, mert hiszen a gazdaközönség a jelenlegi vámtételek további mérséklését követelte s követeli ezontul is, de különösen nem elégíteti ki a fennálló vámtételeknek mindössze egy hónapra történt meghosszabbítása, mert ez fokozza az állandó bizonytalanságot s megnehezíti éppen most, mikor a mezőgazdasági motorok használatbavétele a legidőseztől, az ezekhez szükséges benzin beszerzését. A világítópetróleum, a nehéz benzin s a különféle olajok a mezőgazdasági termelésnek oly fontos eszközei, hogy ezeknek mindenmennyi megdrágítása ellen a leghatározottabban állást kell foglalni s nagyon kívánatos, hogy a kormány megfogadja a mezőgazdasági érdekeltség sürgető kérelmét s július hó 1-ére tovább mérsékelje a petróleum s a mezőgazdasági célra szükséges benzin vámját, hogy megszüntjön az a termelésünket nyomasztólag befolyásoló anomália, hogy valamennyi környező államban sokkal olcsóbb a benzin és a petróleum, mint nálunk.

Cimeres kincstári váltóúrlapok.

A pénzügyminiszter Magyarországot egyszerű cimerével ellátott új kincstári váltóúrlapokat boesát forgalomba, melyek mellett azonban a készletek kiürítéséig az eddigi váltóúrlapok is tovább használhatók.

Juniusi vagyonváltásbuza-egyenérték.

A pénzügyminiszter 74,981. számú rendelete a mezőgazdasági ingatlanok vagyonváltása fejében fizetendő buza árat f. évi június hónapra szóló érvénnyel q-ként 500,000 koronában állapította meg.

Juniusi vámpótlék.

A 75,629. számú pénzügyminiszteri rendelet kimondja, hogy f. hó 1-től f. hó 14-ig bezárólag a vámok és mérlegpénzek fizetése alkalmával, amennyiben a fizetés nem aranyban, hanem más törvényes fizetési eszközökben történik, 1 aranykoronát 14,500 papirkoronával kell számítani.

Belföldi csomagok postai szállítási és kézbesítési díjának felemelése.

A kereskedelemügyi miniszter 14,942. számú rendelete a belföldre szóló csomagok súlydíját és házhozékesítési díját újonnan szabályozta. A nem terjedelmes csomagokért az I-II. díjzónán belül, vagyis 50 km. távolságig a súlydíj 1-20 kg.-ig 4000-10,000 K.-ig emelkedik. A III. díjzónán, 100 km. távolságig, ez a súlydíj 4000-16,000 K.-ig, a IV. díjzónán, 150 km. távolságig, 4000-22,000 K.-ig, az V. díjzónán, 200 km. távolságig, 4000-28,000 K.-ig, a VI-VII. díjzónán 200 km.-en felül 4000-40,000 K.-ig emelkedik. Az élelmiszereket tartalmazó csomagok súlydíja a fenti díjaknál valamivel alacsonyabb. A házhozékesítési díjak Budapestén a csomagok sulya arányában 1500-5000 K., vidéken pedig 1000-4000 K. közötti váltakoznak.

Írásbeli közlések postautatványokon.

A kereskedelemügyi miniszter 12,801. számú rendelete értelmében f. hó 1-től kezdve a postautatványok és postai szállítólevelek szelvényeire, valamint a m. kir. postatakarékpénztár befizetési lapjainak kézbesítő lapjaira (az utóbbiakra az előirt díj postabélyegekben való lerovása mellett) magánközlemények ismét korlátozás nélkül írhatók, továbbá az értékelekben is korlátozás nélkül helyezhetőek el ismét magánközlemények.

A kishaszonbérleti rendelet kiegészítése.

A 3400. M. E. számú kormányrendelet a hivatalos lap mult hó 17-iki számában közzétett 3000. M. E. számú rendeletet azzal egészíti ki, hogy az 1920. évi XXXVI. t.-c. s a vele kapcsolatos jogszabályokon, tehát a földreformon alapuló haszonbérletek esetében a 3000. M. E. számú kormányrendelet 4. §-a helyett a földreformtörvény 42., illetve a novella 13. §-a alkalmazandó.

Magyarországi utakra a legideálisabb az amerikai legújabb szerkezetű

6-hengeres
12/70 HP

CHRYSLER SIX és a
4-hengeres MAXWELL

ára 178,000.000, illetve 150,000.000 korona, ah Budapest

7800

Vezérképviselő: AMERIKAI AUTOMOBIL KERESK. R.-T., Budapest, IV., Dorottya-utca 3.

KÖNYVISMERTETÉS.

A trágyalé kezelése és használata. Irta: *Bittera Miklós dr.*, a magyaróvári gazd. akad. tanára. Budapest, 1925., 112 oldal. Megrendelhető a Magyaróvári M. Kir. Gazd. Akadémia Segélyegyleténél. Ára bérmentes küldéssel 37,000 korona.

Mezőgazdaságunk, ha messze áll is még a tökéletességtől, az utóbbi évtizedekben a multhoz viszonyítva órási haladt. Nagyon fejlődött növénytermelésünk is: új gépekkel belterjesebb lett talajművelésünk, még a kisgazdákhoz is utat talált a műtrágya és a nemes vetőmag. Csak egy tekintetben maradtunk a régi: a trágyakezelés terén. Itt kevés kivétellel ma is országserzte azok az ósdi, nemcsak magán-, de nemzetgazdasági szempontból is mélyen sajnálatos állapotok uralkodnak, amelyeket „tarthatatlan”-oknak szokás mondani, de amelyek mégis egyre tartanak és elmutni nem akarnak.

Nemcsak kisgazdákban van ez így, de még nagy uradalmakban is. Ahol a befektetésekre telik, ahol az építkezéstől, új gépek beszerzésétől, műtrágyák vásárlásától és egyéb kiadásoktól ma sem fáznak, még ott is — szinte atavisztikus vonásként — rögtön megszűnik az aldozatkészítés, amikor arról van szó, hogy a trágya érdekében csekély istállóalakításokat kellene végezni, vagy a trágyatelepet kellene rendbehozni, vagy a trágyalé kihordására és a földbejuttatására trágyalajtokat vagy sorbalocsókat kellene beszerezni.

Mintha rengeteg sokba kerülne, vagy pedig nem lenne gazdaságos, ha az istállótrágyával többet törődnek!

A legtöbb gazda persze okszerű trágyakezelést holmi pazar és költsége betonépítések nélkül el sem bír gondolni. Különösen az elkülönített trágyakezelést, amelynél az alommal keveredett szilárd ürülék a hűgyléttől külön fogódik fel és kezelődik, olyan bonyolultnak, körülményesnek és drágának gondolják sokan, hogy szerintük az jó lehet a pepecselő német gazdának, de nem való a nagyszabású magyar viszonyok közé.

Pedig lehet az istállótrágyát — még elkülönítve is! — nagyon okszerűen és olcsón kezelni, azaz lehet drága építkezés és körülményes kezelés nélkül is elsőrendű trágyához jutni! Nem kell itt sem teljesen a külföld után indulni, a magyar gazda van olyan leleményes, hogy az ő viszonyai közé legmegfelelőbb és amellel legegyszerűbb trágyakezelést megismeri, az olcsóbb és egyszerűbb eszközökkel. Bizonyítékul hivatkozom ama gazdára, akik a legutolsó esztendőben, szóval a befektetésre legalkalmatlanabb időben az okszerű trágyakezelésre áttértek. Vannak ezek között bérlik is, kik drága befektetésekre nem költöttek, de olcsó és egyszerű módokon mégis biztosították maguknak a jó trágyát.

Ilyen nem költséges, nem körülményes és mégis mindenben megfelelő trágyakezelési eljárásról több gazda a „Köztelek” legutolsó évfolyamaiban érdekesen be is számolt. Még a trágyatelep sem kell okvetlenül az okszerű trágyakezeléshez! Hogy miképpen lehet trágyatelep nélkül is teljesen kifogástalan trágyakezelést üzni, azt *Györgyey Adolf dr.* és *Wallisch Ernő* a „Köztelek” 1923. évfolyamának II. felében írták le nagyon tanulságosan és követésre buzdítóan.

Sok gazda azonban egyrészt nem eléggé tájékozott aziránt, hogy milyen egyszerű és olcsó módokon lehet az okszerű trágyakezelés követelményeinek eleget tenni, másrészt nem látja eléggé tisztán a trágya értékét sem; különösen a trágyalevet nem becsüli eléggé, abban legtöbbször csak a major kellemetlen elrontóját látja, amellyel különösen esős időben nem tud mit kezdeni. Így azután nem csoda, hogy olyan gazdák is, akik szívesen tudják, hogy talajuk mennyire meg-

hálálja a nitrogéntrágyát és ezért vagonszámra hozzák a legdrágább mesterséges trágyát, a nitrogénműtrágyát, arra nem gondolnak, hogy az ily drága pénzen megvásárolt nitrogénnek jó részét megszerzhetnék, illetve megmenthetnék saját gazdaságukban kevés költség és munka árán azzal, hogy az istállótrágya kezelésére, de különösen a trágyalé- nek, vagy a hűgylének megőrzésére némi gondot fordítanak.

Az a gazda azonban, aki tudja, hogy mit jelent gazdaságának a trágya és a hűgylé és hogy helyes kezelésükkel mily nagy értékeket menthet meg, azt könnyű az okszerű trágyakezelésnek megnyerni.

Ezért örömmel kell fogadnunk *Bittera Miklós dr.* gazdasági akadémiai tanárnak e napokban megjelent és a trágyalé, valamint a hűgylé értékét, kezelését és használatát ismertető tanulmányát, amely a következő főfejezetekre oszlik: I. Az állati eredetű szerves trágya különböző alakjai. II. Az istállótrágya és trágyalé bomlása eltartás közben. III. A trágya- és trágyalékonzerváló szerek. IV. A hűgylé és a trágya elkülönített kezelése. V. Az elkülönített trágyakezelési eljárás a gyakorlatban. VI. A hűgylé elosztása a szántóföldön. VII. A trágyalé és a hűgylé felhasználása. VIII. A trágyalé használatának legújabb módja: mesterséges trágyaszereknek benne való feloldása. IX. Végző következtetések.

Amint a tartalomnak e rövid felsorolása is mutatja, különös értéket ad *Bittera Miklós dr.* könyvének az, hogy a trágyalétről szóló, meglehetősen szétszórt irodalmat összegyűjtve, végre e könyvben tisztá és teljes képet ad a magyar gazdának arról, hogyan kell a trágyalevet helyesen kezelni és okszerűen alkalmazni. Egyben a munka átolvasása meggyőzi a gazdát arról is, hogy maga ellen vétezik, ha nem tér át az okszerű trágyakezelésre, amire e munkában szintén értékes utmutatásokat talál.

Nem elvont, vagy nehézkesen tudományos munkát adott tehát ebben a könyvében a szerző az olvasó kezébe, hanem megírta mondanivalóját úgy, hogy minden elméletileg képzett gazda könnyen megérti és minden sorát javára fordíthatja.

A magyar gazda nem igen szereti könyvet vásárolni, mégis e munka első kiadásának hamar el kellene fogynia. Mert aki megveszi, három üdvös és nemes célt szolgál vele. Először is gazdagítja vele saját tudását, másodsor gyarapítja a magyaróvári m. kir. gazdasági akadémia ifjúsági segélyalapját, amelynek javára *Bittera Miklós dr.* e munkájának tiszta jövedelmét felajánlotta. Harmadszor pedig, ha e munka gyorsan elfogy, az elismerése lesz a szerző munkásságának, ez pedig az egyetlen jutalom, amelyet a tollforgatásba, mint sok más hazai szakírónak, a szerzőnek is hoz.

Ezt a szerény jutalmat, ezt a kis örömet *Bittera Miklós dr.* valóban megérdemli, mert egyike ama keveseknek, akik nem elégednek meg a szigorúan vett hivatalos kötelességük teljesítésével, hanem minden idejüket és tehetségüket a magyar mezőgazdaság előbbrevitelére, a magyar gazda boldogulásának elősegítésére szentelik.

Bittera Miklós dr. tanítása tehát ne legyen pusztán elhangzott szó! *Gyárfás József.*

Az 1884—85—86-ban végzett magyaróvári gazdasági hallgatók jubileuma.

A Magyaróvári Gazdasági Akadémiát 40 év előtt végzett hallgatók pünkösdi vasárnapján délelőtt a Köztelek dísztermében jubiláris találkozóra jöttek össze, amelyen meglepő nagy számban jelentek meg az egykori hallgatók, szám szerint 73-an és velük együtt sok érdeklődő hölgy és az óvári akadémiát előbbi és későbbi éveken végzett volt hallgató is. *Mayer János* földművelésügyi miniszter akadályozva

lévén a személyes megjelenésben, *Liekl Károly* államtitkárral képviseltette magát, tanujelét adva ezzel is az egykori óvári akadémikusok jubiláris összejövetele iránt való meleg érdeklődésének. Megjelentek a találkozón a magyaróvári és keszthelyi gazdasági akadémiaknak ezidőszerinti igazgatói, *Bánvárt Sándor* és *Szankovics János* gazdasági főtanácsosok, *Károly Rezső* min. tanácsos, *Krolopp Hugó* és *Reichenbach Béla* közzgazd. egyetemi tanárok, továbbá az OMGE tisztviselőikara testületileg, élükön *Szilassy Zoltán*, *Buday Barna*, *Fabricius Endre* gazdasági főtanácsosok, *Rédly Gyula* OMGE s.-titkár, *Jeszzenszky Gerő* a Magyar Mezőgazdák Szövetkezete aligazgatója, *Zlinszky György dr.* a Magyar Mezőgazdák Szövetkezete cégjegyzője és *Pétery Béla* főtisztviselő.

Megjelentek az 1880-ban végzett hallgatók közül: *Förster Lajos* ny. min. tan., volt jászágkormányzó; az 1884-ben végzett hallgatók közül: *Bajnóczy Károly* Kecskemét város kertgazd. felügy., *Blantz Jenő* jászágigazgató, *Bokor István*, *Borhy György* földbírtokos, *Brokés Béla*, *Desszeffy Dezső* földbírtokos, *Durkó Imre* urad. bérlik, *Etter Kálmán*, *Gál Béla* a Tattersall igazgatója, *Gruher Lipót* jászágigazgató, *Jankovich Lőrinc*, *Kovácsy Béla* ny. gazd. akad. igazgató, *Kozics Gyula*, *Lászlóvsky Kálmán* ny. apátsági intéző, *Madarassy Jenő* ny. urad. főtiszt, *Matulka Béla* biz. felügyelő, *Pakk Mihály* ny. közlelmelési felügyelő, *Perlaki Ignác* földbírtokos, *Safáry János*, *Szilassy Zoltán* az OMGE igazgatója, *Thuránszky Tihamér* gazd. főtanácsos, földbírtokos, *Wáczek Sándor* földbírtokos; az 1885-ben végzett hallgatók közül *Babarczy József* szőlészeti és borászati főfelügyelő, *Barta Emil* földbírtokos, *Both László* urad. felügyelő, *Buzsáti Henrik* urad. bérlik, *Cseh József* áll. egész. főfelügyelő, *Csikós Mihály* urad. főtiszt, *Draskovich Ferenc*, *Fabricius István* érseki számtartó, *Hunyor Béla* főkapitányi jászágfelügyelő, *Jeszzenszky Pál* udvari tanácsos, a Magyar Mezőgazdák Szövetkezete vezérigazgatója, *Kleiszner Károly* ny. urad. jászágigazgató, *Koltis István* püspöki urad. tisztartó, *Kozits Pál* gazd. főtanácsos, ny. ménésbirt. főigazg., *Mayer Henrik* földműv. miniszteri tanácsos, *Payer Géza* vezető tisztartó, *Pfeiffer János* urad. főintéző, *Rácz Kálmán* ny. főhercegi urad. felügyelő, *Rédly Gyula* ny. prim. urad. jászágfelügyelő, *Sváby Ödön*, *Szalay János* gazd. főtanácsos, *Toldy Zsigmond* gazd. egyes. igazgató, *Varga Zsigmond* szől. és bor. közp. felügyelő, *Windt Imre* földbírtokos; az 1886-ban végzett hallgatók közül: *Alker Antal* földbírtokos, *Balás Barna* ny. főszolgabíró, földbírtokos, *Baross László* gazd. főtan., főherc. jászágigazgató, *Bartsch János* urad. felügyelő, *Batta János* földbírtokos, *Bóly Andor* intéző, *Boltizár József* m. kir. gazd. felügyelő, *Czobor Béla* nagybérlik, *Domokos Géza* földbírtokos, *Hajdu István* gazd. főtanácsos, primási jászágigazgató, *Jónás József* szőlőbirtokos, *Joó István*, *Kiss Elek*, *Kókas József*, *Kruchina Manó* ny. altábornagy, *Leisz Lajos* herc. főintéző, *Méhes Dezső*, *Merényi Ferenc* herc. gazd. tanácsos, *Mészáros Ferenc* urad. főintéző, *Ofner Oszkár* földbírtokos, *Paikert Alajos* min. tanácsos, a Mezőgazdasági Múzeum igazgatója, *Popper Hugó* földbírtokos, *Ráffel Pál* földbírtokos, *Vári Szabó Elemér* nyug. uradalmi főszámvevő, *Vucskás Béla*, *Weidinger Dezső*, *Zathureczky István*. A népes közönség soraiban ott láttuk *Elek Emilt*, a Pátia R.-T. vezérigazgatóját, *Szelezky Ivánt*, a Pátia R.-T. ügyvezető igazgatóját, *Rubinek Lászlót*, *Hajdu Ferencet*, *Vimmer Bélát*, *Murányi Nándort* és másokat.

A megjelenteket az előkészítő-bizottság nevében *Jeszzenszky Pál* udvari tanácsos, a Magyar Mezőgazdák Szövetkezete vezérigazgatója üdvözölte, meleg szavakban köszöntvén a földművelésügyi miniszter képviselőjében megjelent *Liekl Károly* államtitkár, továbbá egykori kollégáit, a volt iskolatársak kíséretében megjelent hölgyeket, megköszönte a gazdasági akadémia igazgatóinak, hogy személyes megjelenésükkel a jubiláris találkozó fényét emelni szívesek voltak, üdvözölte azután az OMGE

A takarékos gazda géptőzeggel csépel

kedvező fizetési feltételek mellett
legjobb minőségű géptőzeget szállít

Magyar Általános Tőzegipar R.-T., Budapest
V., Mérleg-utca 4. Telefon: 137-03

Telepek: Sávolj, Fenékpusztá és Nádasdladány.

testületileg megjelent tisztviselőkarát, valamint a többi megjelent vendégeket és végül a magyar sajtó megjelent képviselőit, akiknek megköszöntö, hogy a nagy nyilvánosság figyelmét erre a találkozó felhívni tartották szükségesnek, amit teljes mértékben indokoltnak tart azért, mert a mai találkozó lényegesen elüt a jelenleg oly divatos és sablonos találkozóktól, nemcsak azért, mert igen ritka eset, hogy egy 40 éves találkozó alkalmából ilyen nagy számban vegyenek részt az egykori iskolatársak, de azért is, mert a megjelentek közül igen számosan vannak, akik a magyar közgazdasági életben, a mezőgazdaság terén és a közélet mezején is igen jelentékeny pozíciókat töltenek be és ez okból ez a találkozó a köz érdeklődését joggal megérdemli. Az üdvözlések után *Jeszenszky* meglepő szavakkal parentálta el az elhunyt kollegákat és megható jelenet volt, amikor a megjelentek helyeikről felállva tisztelgtek elhunyt barátaik emlékére és állva hallgatták végig a szónoknak a volt magyaróvári nagy-nevű professzorairól való megemlékezését és azok elparentálását.

Szilassy Zoltán OMGE igazgató, ugyis mint házigazda, ugyis mint óvári hallgató üdvözölte egykori iskolatársait. A földművelésügyi miniszter képviselőjében *Lückl* Károly államtitkár meleg szavakkal köszöntötte a jubilánsokat, kiemelve azt, hogy a földművelési kormányzat teljesen tisztában van az ünneplő generáció érdemeivel s a jövőben is számít közérdekű munkásságukra.

Bánvárt Sándor, a magyaróvári gazdasági akadémia igazgatója az Alma Mater nevében köszöntötte a régi hallgatókat, elismeréssel emlékezett meg arról a rendkívüli eredménnyel járt működéséről, melyet a jubiláló generációk az agrikultura fejlesztésének érdekében kifejtettek. *Szankovics* János, a keszthelyi gazdasági akadémia igazgatója a keszthelyi gazdasági akadémia nevében mint régi magyaróvári hallgató üdvözölte a jubilánsokat. A Közgazdasági Egyetem nevében *Królopp* Hugó egyetemi tanár üdvözölte a jubilánsokat, megemlékezve az elhunyt *Rubinek* Gyula halhatatlan érdemeiről s a Közgazdasági Egyetemen, mely a megboldogultnak egyik, szívéhez nőtt alkotása volt. A megjelent jubilánsok közül *Gruber* Lipót jászágazgató szólalt fel s elmondotta, hogy ő az utolsó magyaróvári hallgató, aki tanulmányait német nyelven hallgatta s főiskolai tanulmányait is német nyelven végezte. Abban az időben még ő nem bírta a magyar nyelvet s a hallgatók megbízásából az elhunyt német igazgatót is német beszédben parentálta el. Negyven évi munkássága után azonban nemcsak a magyar nyelvet sajátította el annyira, hogy ma kollégáit magyarul üdvözölheti, de szívvel-leléssel magyarnak érzi és vallja magát. A nagy hatást tett felszólalás után sajnálattal vették tudomásul a megjelentek, hogy még életben levő két volt professzoruk *Cselkó* István dr. és *Müller* Ottó aggkorukra való hivatkozással kimentették távollmaradásukat, mire a jelenlevők elhatározták, hogy volt tanáraikat üdvözlő iratban köszöntik. A *Cselkó* István dr. gazdasági főtanácsosnak küldött valamennyi résztvevő által aláírt üdvözlőirat szövege a következő:

„Méltóságos Ur! A nagymúltú Magyaróvári M. Kir. Gazdasági Akadémiát 1884- és 1886-ban végzett hallgatók a mai napon a főiskola elvégzésének négy évzides fordulójának emlékére Budapesten az Országos Magyar Gazdasági Egyesület székházában találkozóra jöttünk össze. Ez alkalomból hálafeleként megemlékezünk meg arról a kiváló tanári karról, melynek nemcsak gazdasági szakképzettségünk, hanem erkölcsi nevelésünk is köszönhetjük, mely az élet olykor nehéz viszonyai között hivatásunk teljesítésében, kötelességünk befejezésében ellátásában talán szilárdabb alapot nyújtott nekünk, mint a pusztán gazdasági szaktudás.

Sajnos, az élet törvénye négy évtized alatt sorainkat nagyon megrikkította, de hatalmas rendet vágott egykori tanáraink sorában is és Isten különös kegyelmének tartjuk, hogy még életben levő két professzorunkat jubiláris találkozó alkalmából az őszinte tisztelet, hála és ragaszkodás érzelmeivel üdvözölhetjük és Méltóságodat, aki nekünk mint ifjú magyaróvári hallgatóknak nemcsak nagy tudású és nagyra-bebecsült tanárunk, de őszinte jóakarónk is volt, meleg ragaszkodással köszönhetjük.

Ugy érezzük ma is, mint régen, hogy Méltóságodhoz, ami a főiskolai oktatás természeténél fogva elég ritka eset, nem pusztán tanár és tanítványi viszony, hanem a szeretetnek, a tiszteletnek, ha szabad mondanunk: atyai barátságának ezer finom, ma is eleven élő szálat fűznek, melyeket a szálló idők, mult esztendő vasfoga sem tudott elpusztítani.

Méltóságod szaktudományos munkássága, melyet a tudományos világ és a gyakorlati szakférfiak egyformán igen nagyra értékelnek, biztosítja Méltóságodnak a halhatatlanságot a magyar gazdasági szaktudományok fejlődése és a hazai gazdasági szakoktatás történelmében. A mi emléktünkben azonban Méltóságodnak nemcsak ez a képe él, mert édes ifjúkori emlékeink alapján kiegészíthetjük azt Méltóságodnak nekünk oly nagyon kedves egyéniségének kiváló jellemvonásaival és ugyanezért Méltóságod személyében ma is, mint egykor a régi Magyaróvári Akadémia padosraiból, nemcsak a fölüeny tudású szakembert, hanem az ideális, tanítványával szeretettel foglalkozó, az ifjúság könnyelműségei felett megértéssel napirendre térő, minden mozdulattal, minden szavával az igazi tudásra és nemes életfelfogásra nevelő férfit látjuk és tiszteljük, akinek páratlan igazságossága évtizedek elmúltával is élénken emlékeztetünkben el.

Tul az ifjúkor ábrándjain és esalódásain, tul a férfikor küzdelmein és delén, elült harcok, megtett erőfeszítések, teljesített kötelességek után annak a nemzedéknek közéleti munkássága, melyet a három magyaróvári évfolyam hallgatóssága jelent, többé-kövésbé történelmi távolaságból ítelhető meg. Ha a mi munkásságunkhoz fűződnek valamelyes eredmények, ha igyekezetünk, melyet az agrárpolitikára, mint közgazdasági életünk addig elhanyagolt mezejére hívtuk fel a közfigyelmet, nem maradt egészen hatástalan, ha tehát elmondhatjuk magunkról, hogy nem éltünk hiába és a jövőbe tekintve azt érezhetjük, hogy az esztendő lehulló falevelei nem fogják befedni életünk munkásságát a következő nemzedék előtt, úgy abban országrésze annak a tanári karnak van, amely Méltóságoddal együtt negyven esztendővel ezelőtt bennünk nemcsak a tudományokra, de az életre is tanított. Az életre tanított, a kötelesség becsülettel teljesítésére nevelt és az önzetlen munkaszeretettel csöppögtette fiatal lelkünkbe, amely nagyjában és alapjában az élet későbbi küzdelmes esztendeiben is ugyanolyan maradt, mint amilyenek azt a halhatatlan érdemű tanári kar formálta.

Négy évtized elmúltával régi hallgatói üdvözlők Méltóságodat és ha változás van, akkor az csupán annyi, hogy ma öntudatosan valljuk mindazt, amit négy évtizeddel ezelőtt egy áldásos, soha meg nem hálálható nevelés folytán öntudatlanul éreztünk.

Fogadja tehát Méltóságod főiskolai tanulmányaink elvégzésének négyvizeses évfordulója alkalmából őszinte benső hála, igaz nagyrabecsülésünk tiszteletteljes kifejezését, melyet mély megmúlással, őszinte ragaszkodással és szeretettel küldünk Méltóságodnak azzal a fohással, hogy az Uristen mindnyájunk igaz öröme jó egészségben meg sokáig megtartsa.

Hasonló tartalmú üdvözlő iratot intéztek az egykori hallgatók *Müller* Ottó dr. ny. tanárukhöz is. A találkozóknak a Közteleknek lefolyt ünnepsége után a volt óvári hallgatók testületileg kivonultak a Mezőgazdasági Múzeum területén levő Jáki-kápolnába az ott tartott hálaadó istentiszteletre. A városaligeti Kovácsévits-féle étteremben folyt le a bankett, melyen közel százán vettek részt.

Az első toasztot *Kruchina* Manó nyug. altábornagy, 40 évvel ezelőtt végzett óvári hallgató mondotta, rámutatva a nemzetek életében arra a nagy összefüggésre, mely az eke és a kard között van. Amit az egyikkel szerzünk, azt a másikkal védjük meg. Poharát a kormányzóra emelte. A következő toasztot *Jeszenszky* Pál ndv. tanácsos mondotta. Ujból üdvözölte volt kollégáit, megemlékezve az akadémia nagynevéű professzorairól, akik egy olyan kiváló generációt neveltek a magyar mezőgazdaság számára, amely nemcsak minden tekintetben megállotta a helyét, de a mezőgazdasági kultúra és a közélet terén is rendkívül jelentős szerephez jutott. Poharát a két gazdasági akadémianak megjelent igazgatóira és tanári karára emelte azzal a kívánsággal, hogy az ő működésüknek is hasonló eredménye legyen a gazdasági szakoktatás terén, mint amilyen eredményt az ő volt Magyaróvári Gazdasági Akadémia tanárai értek. *Kovácsy* Béla gazdasági főtanácsos, nyug. gazdasági akadémiai igazgató a találkozót előkészítő bizottság tagjaira, elsősorban pedig *Jeszenszky* Pál ndv. tanácsosra emelte poharát, *Hajdu* István gazdasági főtanácsos, a hercegprímási uradalom jászágazgatója az Országos Magyar Gazdasági Egyesület elnökségét és kiváló tisztviselőkarát éllette.

Szilassy Zoltán gazdasági főtanácsos mélyen szántó fejszólalásában az Országos Magyar Gazdasági Egyesület multjára pillantott vissza s hangsúlyozva mult és jelenlegi közgazdasági munkásságának rendkívüli fontosságát, megköszönte az OMGE tisztikarának üdvözlését s a jubilánsokra emelte poharát. Majd *Bánvárt* Sándor, a Magyaróvári Gazdasági Akadémia igazgatója szólalt fel. Mint maga is egykori magyaróvári hallgató megemlékezett a régi professzorokról s ismertette az akadémia jelenlegi helyzetét. Megköszönte az OMGE-nek, különösen Buda Barna gazdasági főtanácsosnak azt a nagyértékű támogatást, melyben a gazdasági szakoktatás időszerű kérdéseit részesíti s a jubilánsoknak a kedves és megtisztelő figyelmet, melyet iránta, mint az Alma Mater képviselője iránt tanúsítottak. A jubilánsokra emeli poharát. *Reichenbach* Béla közgazdasági egyetemi tanár rámutatott arra az óriási fejlődésre, mely 40 év alatt mezei gazdálkodásunkban lefolyt s amely nem kis mértékben a jubilánsok értékes munkájának eredménye, akik a gazdátársadalom fiatal generációi elé méltán példaképpül állíthatók.

Számos toaszt hangzott el még ezután és a társaság a késő délutáni órákig a legvidámabb hangulatban maradt együtt. Este a jubiláris találkozó tagjai társasvacsorára jöttek össze, melyen bucsút vettek egymástól, hogy öt esztendő múlva ismét találkozóra jöjjenek össze.

Dohánytermelők tatarozási hitele.

Az OMGE — mint erről a *Köztelek* lapban több ízben megemlékeztünk — a dohánytermelők tatarozási hitele érdekében felterjesztéssel fordult a pénzügyminiszterhez és kat. holdankint 3 millió K.-s kamatmentes és 3 év alatt törlesztendő hitelt kért. Utóbb, midőn arról értesült az egyesület, hogy a hitelnyújtást a pénzügyminiszter 6%-os kezelési illetékek öhajja megterhelni, újabb felterjesztésben kérte ennek a kezelési illetékek elejtését, mert a 6%-os

illeték tulajdonképpen 6%-os kamatot jelentene. Ezzel a kérdéssel az OMGE legutóbb megtartott végrehajtóbizottsági ülése is foglalkozott.

Az OMGE felterjesztéseinek eredményeként a dohánytermelők tatarozási hitele valóra vált, amennyiben a pénzügyminiszter összesen 43.500.000 K.-t becsütött rendelkezésre, hogy abból a dohánytermelők tatarozási hitele folyósítható legyen. A tatarozási hitelre igényt tarthat minden 5 kat. holdnál nagyobb területen dohányt termelő gazda. Eziránti kérelmek az illetékes m. kir. dohánybevéltőhivataloknál nyújtandók be az onnan beszerezhető kérvényminták és kötelezvény alapján. A holdankinti hitel 2 millió korona, mely 3 év alatt törlesztendő és a beváltás alkalmával történik a résztorlesztések és illeték beszédése. A tervezett 6%-os kezelési illetéket egyesületünk közbenjárására 2%-ra csökkentettük, amely nem a folyósításkor kerül levonásra, hanem a résztorlesztések alkalmával. A dohánybevéltőhivatalok az ott benyújtott kérvényeket a M. Kir. Dohányjövődéki Központ igazgatóságához terjesztik fel, ahol a hitel iránti kérelmek alapján az igazgatóság az OKH-nál intézkedik a tatarozási hitelösszegek kiutalásáról.

Dohánytermelőink örömmel veszik bizonyára a hírt a tatarozási hitelek engedélyezéséről és a pénzügyminiszternek elismeréssel adóznak, hogy a termelés érdekében a termelők támogatására szívet.

A mezőgazdaság helyzete és a vetések állása.

A földművelésügyi minisztérium május hó 30-án adta ki a járási gazdasági tudósítók és a vármegyei gazdasági felügyelőségek jelentései alapján szerkesztett helyzetjelentését. A jelentés szerint az ország mezőgazdasági helyzete általában mindennit kielőzőre fordult s további kedvező időjárás esetén elég jó termésre lehet számítani. Hajdu vármegyében a Hortobágyon, Püspökladányban és Nádudvaron a marokkói sáska nagymértékben lépett fel.

A *repce* jól elvirágozott, jól kötött, becői szép fejlettek. Ezidei vetésterülete még nem ismeretes. Várható termése a mult évi 18,116 kat. hold vetésterület feltételezése mellett kat. holdankint 5-19 q, összesen mintegy 94,200 q. Mult évben 17,383 kat. hold learatott területen kat. holdankint 4-11 q, összesen 72,023 q volt.

A *buza* kalászat hányja, általában szépen fejlődött, elég magas és sűrű. Minősítő becslése 2-38 (jó közepesen felüli).

A *rozsa* elvirágozott. Virágzaskor sok helyen szeles idő járt, ezért felő, hogy a kalász ablakos lesz. Egyébként többnyire szép magas, hosszú kalászu. Minősítő becslése 2-60 (jó közepesen aluli).

Az *árpa* az ország nyugati felében jól fejlődött, keleten a szárazságtól visszamaradt. A legutóbbi napok esőtől itt is megjavult. Az őszi kikálászolt, a tavaszi még nagyobbára hasban. Minősítő becslése 2-38 (jó közepesen felüli).

A *zab* a hűvös időtől és szárazságtól keleten visszamaradt. Esőkre ujabban megindult. Néhol ritka. Minősítő becslése 2-50 (jó közepesen).

A *tengeri első kapálása* befejeződött. Jól fejlődik. Minősítő becslése 2-17 (csaknem jó).

A *burgonya* általában jól áll. Első kapálását nagyrészt bevégezték. Minősítő becslése 2-18 (csaknem jó). A *cukorrépa* szépen fejlődik. Egyelését többnyire bevégezték, sőt néhol másodikor kapálják. Egyes vármegyeiből az ormányosbogár kártételeiről panaszoknak. Minősítő becslése 2-22 (jó közepesen felüli).

A *takarmanórépa* szintén kielőzően fejlődik. Kapálása és egyelése befejeződött. Minősítő becslése 2-27 (jó közepesen felüli).

A *kerti vetemények* általában szépek. Minősítő becslések 2-12 (csaknem jó).

A *bab* erőteljes. Első kapálása folyik. Mélyebb helyeken néhol kissé megcsipette a dér. Minősítő becslése 2-24 (jó közepesen felüli). Az *egyéb hüvelyesek* szintén szépek. Borsó teljes virágzásban, a korai már piacra is került. Lencse is jól fejlődik. Minősítő becslések 2-26 (jó közepesen felüli).

A *káposztapalántát* kiültették. Jól megfogant, de a keleti szárazabb vidékeken sok öntözést kívánt. Az utóbbi esőkre jól megindult. Minősítő becslése 2-36 (jó közepesen felüli).

A *komló* szépen fejlődik. Néhol a jég okozott benne kárt. Minősítő becslése 2-34 (jó közepesen felüli). A *rét* fűnövése általában kielőző, a szárazabb országrészen gyengébb. Minősítő becslése 2-76 (jó közepesen aluli). A *legelő* nyugaton kielőző, keleten gyenge, de az esőkre itt is javult, úgy hogy általában ismét elég táplálékot nyújt a kijáró állatoknak. Minősítő becslése 2-92 (közepesen felüli).

A *gyümölcsfélék* közül a kajszin minősítő becslése 2-58, a cseresznyéé 2-38, a meggyé 2-72, egyéb gyümölcsfák 2-65, a dinnyéé 2-50.

A *szőlők* az állandó kedvező meleg időjárás mellett általában igen szépen fejlődnek, Pécsen, Siklóson, Somlóhegyen átvonuló zivataros jégeső volt, a kár jelentéktelen. Helyenkint a peronoszpóra fellépte

észlelhető. A soproni kerületben hazai szőlőkben a filloxera pusztítása erősebben mutatkozik. A szőlőmoly, szőlőléonca, cserebogár, szőlészeleny szórva-nyosan szintén fellépett. A kecskeméti kerületben atkakór nagymértékben tapasztalható. Fürthozamból itélve egyelőre közepes termésre van kilátás.

VEGYESEK.

Vetésjelentések.

A földművelésügyi miniszter a gazdasági tudósítók, a gazdasági felügyelők, továbbá a kőrületi szőlészeti és borászati felügyelőktől felhívónként beérkezett jelentések alapján minden hónapban kétszer ugyaneveti vetésjelentést, illetőleg termésjelentést szokott közzétenni, amelyet az egész ország gazdaközönsége, lakossága, kereskedő- és iparoskörök nagy érdeklődéssel várnak. Figyelemmel átolvasva a legutóbb (május 29-én) kiadott termésjelentést, a laikusok is így az újságok nagy része is a legnagyobb örömmel üdvözölték a leendő nagy termést, amely szerintük ez évben várható. Nem tudom mi ok kizárta a tudósítót, hogy kellenél kedvezőbb színben tüntették fel a mezőgazdaság jelenlegi állapotát. E sorok írója a legutóbbi két hét alatt vonaton beutazta majdnem az egész országot (Budapest—Szeged, Budapest—Debrecen—Nyiregyháza—Kisvárd, Budapest—Kaposvár, Budapest—Miskolc—Szikszó), emellett több száz kilométert tett meg kocsin Szabolcsban, Csongrád vármegyében és Abauj vármegyében s így a helyszínen szerzett tapasztalatai alapján állíthatja, hogy a legutóbbi termésjelentés nagyon optimisztikus, sőt mondhatni túlzott. Abauj vármegyében pl. egész május hónapban egyszer volt jelentékeny csapadék, május 2-án nagy zivatarral. Ennek kapcsán a tavasziak (tavaszbuza, tavaszárpa, zab, kukorica) találgatással meg vannak sültve. Levelei összefodrosodtak, úgy, hogy ezek a kalászosok már nem igen fogják kalászaikat sem kihányani. Különösen áll ez a kisközégek vetéseire, akik mint ismeretes, sekélyebben szántanak, kevésbé trágyáznak és általában gyengébben művelik a földjüket. A kaszálók, rétek — az egészen nedves fekvésű kevés kivételtől eltekintve — szintén elszűtek, úgy, hogy ezen a részen szénára alig lehet kilátás. A Tiszántul és a Duna-Tiszaközének nagy részén valóban szépen mutatkozik a vetés, különösen a buza, de a rozs és árpa is. Azonban itt is vannak nagy területek, amelyeken a rozs szára csernavékonyágn, kalásza egy izny is igen ritka. Ugy, hogy a kilátások a mai megítélés szerint sem mondhatók közepesnek sem, holott a jelentésben ennél majdnem mindenütt jobb eredmények olvashatók. Tuloztak a borra, annak ára és különösen a rézgálicra vonatkozó hírek is. Bort nagyobb tételben egyáltalában nem lehet eladni, de 6000—8000 K.-nál sehol nem lehet nagyobb összeget kapni érte. Ami a jelentésnek azt a részét illeti, hogy a szőlőgazdák rézgálicca el vannak látva, ennek ellenőrzése az a körülmény, hogy minden mezőgazdasági kamarában, minden gazdasági egyesületben, minden szőlőtermelő-értekezleten állandó panasz tárgya a rézgálichiány és igen sok előterjesztés fekszik már a földművelésügyi minisztériumban, amely ezt elpanaszolja s amelyek azt kéri, hogy a rézgálic vámszáma függesszék fel, különösen arra való tekintettel, hogy utóbbi időben a gyárak — készlet hiányára való hivatkozással — nagyobb tételeket egyáltalában nem szállítanak. Különösen azért tettük szöve a termésjelentéseknek túlzott adatait, miután ez esetben — az összes lapok jóleső örömmel kürtölték szét az országban a kedvező kilátásokat — a kereskedelmi és ipari érdekelttség a főle megsokszorozott irigykedéssel bírálhatja a gazdaságszolgálat boldog állapotát, másrészt pedig a pénzügyi közegek kapva-kapnak e jelentéseken és igyekeznek a gazdaközönséget tekintélyes adóval megvárni. Nem kell itt eltitkolni semmit, csak igyekezni kell a valódi helyzet feltárással a közvéleményt az optimizmusból és illúziókból a helyzet valódiságára ébreszteni.

Gesztyei Nagy László dr.

A „Köztelek” legközelebbi (46—47.) kettős száma a közbeeső ünnep miatt folyó hó 14-én fog megjelenni.

Uj államtitkár. A Budapesti Közlöny június 4-i száma Neubauer Ferenc dr. nemzetgyűlési képviselőnek igazságügyi államtitkárrá történt kinevezését jelenti. Azt a meglehetősen kínos hangulatot, amelyet ez a kinevezés keltett, Nagy Emil volt igazságügyi miniszter a Budapesti Hírlapban megjelent közleményében következőképpen tolmácsolja:

„Azt olvasom ma egy délutáni lapban, hogy Neubauer Ferencet azért teszik meg igazságügyi államtitkárnak, mert az ő munkaköre lesz a földreformmal kapcsolatos jogi és adminisztratív kérdések ellenőrzése és az ő dolga lesz a földreform végrehajtásának sürgetése.” Tehát a multtal szemben az lesz a haladás, hogy ő nemcsak ellenőrzi, hanem sürgető államtitkár is lesz. Boldog lehet most már mindenki, mert nem kell többé sürgetni az OFB-t, mert a jószágos kormány gondoskodásából elvégzi ezt az új államtitkár ur. Hisz, ha nem lenne annyi ezer nyomorgó „B”-listás ember,

aki most összeszorított ököllel és vérbenforgó szemekkel olvassa ezt a kinevezést, semmi kifogásom se lenne a sürgető államtitkár új fogalma ellen. De félek, hogy amennyire gyorsítani fogja ez az újonnan kreált sürgető állás a földbirtokreformot, ugyanannyira fogja gyorsítani a társadalom erkölcsi fölbomlását is. Ma az általános nyomoruságban egy eszme van, amely megváthatja az országot minden erkölcsi felfordulástól, s ez az osztó igazság, amely a nagy nyomoruságban mindenki-nek egyforma igazságos és becsületes mértékkel mér. Nem tud Bethlen István annyi pénzt hozni Genéből, amellyel a társadalom erkölcsi egyensúlyát meg tudja óvni, ha elveszi a nyomorgók lelkéből a még megmaradt hitet az igazság iránt. Ezért tartom én felsőbbrendű erkölcsi szempontból végtelenül károsnak egy ilyen új, felesleges állás kreálását, amikor más ezrek kezéből kiittik a kegyeret. Mert igen is hangoztatom, hogy ez az új állás felesleges. Tapasztalatból tudom, hogy az OFB bírái mindent elkövetnek, hogy a reájuk zúduló nagy terhet lebonyolítsák. Nem hiszem, hogy egy új sürgető államtitkár ezen annyit tudna lendíteni, mint amit ennek az új állásnak a kreálása a kézerkölcsökön ront a mai atmoszférában. Azt is olvasom az újságban, hogy azért is szükség van erre az állásra, hogy tehermentesítsék az igazságügyi miniszter urat. No hát ez az érv meg igazán nem helytálló. Ez az érv nem takarhatja el azt az átlátszó igazságot, hogy erre az új álláskreálásra a legközelebb esőbb értelemben vett párttaktikai szempontból volt szükség. Mert az igazságügyi minisztériumot talán egy kicsit én is ismerem! Nem tudom azt elhinni, hogy az igazságügyi miniszter munkáját egy új ellenőrző államtitkárral kellene tehermentesíteni.”

A Nagy Emil megállapításához csak azt az értesüléseket fűzzük, hogy a B. listás rendszer áldozatainak száma ismét szaporodni fog a kisérletügyi intézmények egyik kitűnőségével, aki mérhetlen értéket jelent a maga szakmájában, de ki kellett kapcsolni a munka gépezetéből, mert — szegények vagyunk.

Halálozások. barsi Leidenfrost Károly földbirtokos f. évi május 29-én 53 éves korában pusztacsévi birtokán elhunyt. Régi földbirtokos családból származott, eleinte nyitrai megyei birtokán, majd Pusztacséven gazdálkodott. Közismert, jó gazda volt, egyike azoknak a keveseknek, akik a haladó kor szavát megértve, minden életrevaló újítást, korszerű eljárást örömmel felkarolt és szakavatott kézzel megvalósított. Erdemes működést fejtett ki a növénynevelés szolgálatában a gyakorlatban végrehajtott kísérletei révén. Kitűnő gyakorlati érzékkel bírt az állattenyésztés iránt is és az OMGE által rendezett tenyésztéskiallításokon működő bíráló-bizottságokban éveken át foglalt helyet. Egyik legrégebbi tagja volt az OMGE-nek, élénk részt vett mozgalmainkban és igazgatóválasztmányi, szakosztályi és bizottsági gyűléseink állandó látogatója és értékes támogatója volt. Az OMGE által a békeévekben rendezett külföldi tanulmányi utakon több ízben részt vett, hogy a hazai mezőgazdálkodást külföldön gyűjtött tapasztalatokkal bővítve tudásával előbbrevihesse. Halálával a magyar gazdaságtársadalom egyik értékes tagját s a mezőgazdasági kultúra lelkes harcosát veszítette el. Földi maradványait május 31-én temették nagy részvét mellett a nyáregyházai temetőben.

Ómorovici Heinrich Ferenc, a Ferenc József-rend csillagos középkeresztmese, volt kereskedelemügyi miniszter, május hó 30-án elhunyt. A megboldogult földi maradványait június hó 1-én helyezték örök nyugalomra.

A megkészt tenyészállatbeszerzési hitel. Egyes lapok arról adtak hírt, hogy a kormány a köztenyésztésre szolgáló apaállatok beszerzésére folyósított 30 milliárdból eddig még fel nem használt elég tekintélyes összeget a magántenyésztők által eszközöndő tenyészállatbeszerzések támogatására engedte át. Amint illetékes helyről értesültünk, az elvi elhatározás és hozzájárulás valóban megvan már arra nézve, hogy a hitelkeretből a községek által igénybe nem vett összeget kedvező kamattételek mellett a magántenyésztők vehessék igénybe. Erre vonatkozólag eddig hivatalos közlést azért nem tettek, mert nem sikerült kielégítő módon rendezni a határidő kérdését. Az eredeti megállapítás szerinti ugyanis a tenyészállatbeszerzési hitelt június hó 15-éig kellett igénybevenni és egy éven belül, jövő évi június hó 15-éig visszafizetni. A tárgyalások azonban olyan sokáig elhúzódtak, hogy a hitelkeret megmaradt részének a magántenyésztők részére való átengedése teljesen elméleti értékű volna, ha a hitel igénybevételének végső határidejét, június hó 15-ét megfelelőképpen meghosszabbítani nem sikerül. Értesülésünk szerint e meghosszabbítás érdekében a tárgyalások még mindig folyamatban vannak, de aligha hisszük, hogy míg Bud János pénzügyminiszter vissza nem tér, e fontos kérdésben a döntés megtörténjék, ami a határidő meg nem hosszabbítása esetén azt jelentené, hogy a magántenyésztők nem juthatnak hozzá a tenyészállatbeszerzési hitelhez és a nagynehezen engedélyezett hitelkeret egy része, formai okokból, állattenyésztésünk nagy kárára kibaszálatlanul marad. Az a magántenyésztő, aki ezt a tenyészállatbeszerzési hitelt igénybe óhajtja venni és azt reméli, hogy az igénybevétel a kívánt bankgarancia megszerzésével június hó 15-ig le is tudja bonyolítani, sürgősen forduljon ez ügyben a földművelésügyi minisztérium állattenyésztési osztályához, ahol a közelebbi utasítás-

kat megkapja. Az esetleg elnyerendő hitel csakis tenyészállatok beszerzésére használható fel, amit hivatalos közegekkel ellenőrizni fognak. Nagyon sajnálatos, hogy a tenyészállatbeszerzési hitel ügyében ismételtlen megkése történtek az intézkedések és emiatt az igénybevétel lehetősége elméleti értékűvé vált; először a községek számára engedélyezték később a hitelt, amidőn azok jórésze a szükséges apaállatokat már beszerezte, másodsor pedig megkése óhajtják átengedni a hitelt a magántenyésztőknek, amidőn a határidő már jóformán le is járt.

A hussertényésztők Egyesületének közgyűlése. A Hussertényésztők Országos Egyesülete június hó 17-én, szerdán, délután 5 órakor, az OMGE székháza tanácstermében (Budapest, IX., Köztelek-u. 8., I. em.) tartja rendes közgyűlését a következő napirenddel: 1. Jegyzőkönyvhiteltesítők és jegyző kijelölése. 2. A belügyminisztérium által jóváhagyott alapszabályok bemutatása. 3. Jelentés az egyesület eddigi működéséről. 4. A jövő munkaprogramm, a költségvetés és ezzel kapcsolatban a tagdíjak megállapítása. 5. Az elnökség és az igazgató-választmány megválasztása. 6. A számvizsgáló-bizottság megválasztása. 7. Esetleges indítványok. (Az alapszabályok szerint legalább nyolc nappal a közgyűlés előtt írásban benyújtandók.) 8. Manning Rezső dr. állatorvosi főiskolai ny. rk. tanár előadása: Elválasztott malacok fertőző baja, különös tekintettel a hussertésekre. Az egyesület a közgyűlésén szívesen lát minden érdeklődőt. Manning tanár tanulságos és időszerű előadása valóban megérdemli széles körök figyelmét és érdeklődését.

A Magyar Közgazdasági Társaság működése. A Magyar Közgazdasági Társaság Matkovits Sándor v. b. t. t. elnöklete alatt már az elmúlt években is igen eredményes tevékenységet fejtett ki, melyet a jövőben még sokkal intenzívebb propaganda, felvilágosító és tanító munkával kíván kiegészíteni. A Magyar Közgazdasági Társaság múlt évi működésére vonatkozóan elegendő csak a Közgazdasági Egyetem épületében tartott keddi felolvasó délutánjaira hivatkoznunk. Az előadók sorában ott találjuk hazánk közgazdasági életének kimagasló alakjait s a felolvasásokkal kapcsolatosan mindig számos felszólaló vett részt a felolvasást követő viták folyamán. A következő 1925/26. évi és szept. végén kezdődő új ciklusban a Közgazdasági Társaság hatalmas programot kíván megvalósítani. Előadásokat fognak tartani: 1. Az elméleti közgazdaság, a pénzügy és a közlekedés köréből: Teleszky János, Jankovich Béla, Feller Frigyes, Heller Farkas, Hantos Elemér, Scitovszky Tibor, Weisz Fülöp, Strausz István, Bárczy István, Ezner Kornél, Csopor József, Navrátil Akos, Kelety Dénes, Neumann Károly, Zelovich Kornél, Popper József. 2. A bank és tőzsde köréből: Popovics Sándor, Ueber Antal, Schöber Béla, Gratz Gusztáv, Paupera Ferenc, Tabakovits Dusan, Nyulász János, Hollós Ödön, Balogh Elemér, Hann Arnold, Földiák Frigyes, Szász György, Fleiszig Sándor, Frey Kálmán. 3. A kereskedelem, ipar és mezőgazdaság köréből: Ferenczy Izso, Balkányi Kálmán, Fenyő Miksa, Mutschenbacher Emil, Czettler Jenő, Bernát István, ifj. Leopold Lajos, Vida Jenő, Klein István, Práger Pál, Reisz Jenő, Dálnoki Kovács Jenő, Vágó József. 4. Jog-és adóügy köréből: Sichermann Bernát, Glückstahl Samu, Bedő Mór, Egrý Aurél, Doroghy Ervin, Wittmann Ernő, Wilhelm Károly, Baumgarten Nándor, Pollák Illés. Ezek az előadások, amelyekkel a Magyar Közgazdasági Társaság ősszel működését újra megkezdi, bizonyára széleskörű érdeklődést fognak kiváltani mindenütt. Közülük egy tagja van már most a Magyar Közgazdasági Társaságnak és tekintve azt, hogy az összes közgazdasági tudományokat érdeklő kérdések felolvasó ülései alkalmával élénk és beható megvilágításba kerülnek, igazán kívánatos volna, ha az aktív közgazdasági erők a Magyar Közgazdasági Társaság körébe tömörülnek, ahol szerencsésen egymásra találhatnak a tudományos szakképzettsgű férfiak, a gyakorlati élet nem kevésbé kiváló reprezentánsaival. Felhívjuk tehát lapunk olvasóit és barátait, hogy méltányolva a Magyar Közgazdasági Társaságnak nemes törekvéseit, a társaság tagjai sorába mielőbb lépjenek be és ismerőseik és barátai sorából a társaságnak támogatókat szerezenek. Az évi tagdíj 6 aranykorona, aminek fejében a változatos tartalmu, az elméleti és gyakorlati kül- és belföldi közgazdasági kérdésekkel behatóan foglalkozó tanulmányok, cikkek és közlemények sorozatát tartalmazó, Heller Farkas dr. műegyetemi tanár szerkesztésében és a Magyar Tudományos Akadémia támogatásával évi körülbelül 50 nyvi terjedelemben és 6 számban megjelenő Magyar Közgazdasági Szemléit is díjtalanul kapják. Az új tagnak belépni szándékozóknak ez irányú kívánságukat a Magyar Közgazdasági Társaság pénztáránál, Gerlőczy Béla kormányfőtanácsosnál, V., Mérleg-u. 2., vagy a társaság ügyvivő-titkárnál, Popper Józsefnél, V., Vécsey-u. 3., írásban jelentsék be.

A Veszprémmegyei Gazdasági Egyesület f. hó 23-án tartotta meg évi rendes közgyűlését Magyar Károly dr. főispán elnöklete alatt. A közgyűlést választmányi ülés előzte meg, melyen Kajdacsy

Endre ügyvezető-igazgató tett jelentést az új taggyűlési mozgalomról és az egyesület üzemi osztályának működéséről. A választmány kifogásolta a balatonedericsi szénkéneggyár eljárását, mert a gyárba visszaszállított üres szénkéneges hordókön majd minden esetben rongálási hibákat talál s gyakran ok nélkül azok javítási költségeit a hordóbiztosítékból fogja le. A választmány e tárgyban a földművelésügyi kormánytól intézkedést kér. A választmány véglegesen megállapította a Veszprémmegei Gazdasági Egyesület 60 éves jubileumi ünnepélyének időpontját és programját. A vármegye nevezetes gazdaünnepé szeptember hó 6-7. és 8-án lesz. Az első nap diszkozszerű és az országos, illetve kerületi gazdaértekezletek, a második nap a balatonvidéki illetve felsődunántúli szőlősgazdák részére tervez az előadás egy nagyszabású értekezletet. Ugyancsak szeptember hó 7-én kezdődik a tenyésztéskijáratás és vásár s ezzel egyidejűleg a talajművelő traktorok és motorok, egyéb gazdasági gépek működésének bemutatása. A kongresszuson résztvevő szőlősgazdák bor- és gyümölcskiállítás rendeznek s ezen a kiállításon való részvételre támogatásra felkéri a gazdasági egyesület a Balatoni Szövetséget is. Szeptember 8-án gazda-népünnepet rendez az egyesület, melynek legérdekesebb programja a kisgazdák lövészversenye lesz. A választmány megalakította a központi szervező-bizottságot, amelynek feladata lesz az ünnepély rendezésének végrehajtása, a központi bizottság támogatására járási bizottságokat kért fel. A választmány Magyar Károly dr. főispán elnököt és Kajdacsy Endre kir. gazd. tanácsos ügyvezető-igazgatót bízza meg, hogy a földművelésügyi minisztert, Schandl Károly dr. államtitkárt személyesen kérjék fel az ünnepélyen való megjelenésre, hogy tárgyaljon az OMGE, a Magyar Gazdaszövetség, a „Faluk” Országos Földműves Szövetség és a győri Mezőgazdasági Kamara vezetőségeivel a nagy gazdaünnep támogatása, illetve ezeknek a gazdatársadalmi testületeknek az ünnepélyen való közreműködése tárgyában. Elhatározták a választmány, hogy az egyesület képviselteti magát az OMGE által július hóban Adonypusztaszaboloson rendezendő országos szántógépbemutató. A közgyűlés a három megválasztott igazgatóválasztmányi tagsági helyet Suly László és ifj. Csomay János veszprémi birtokosokkal és Hessz Elemér nagyvárosi urad. főintézővel töltötte be. Jövőhagyta a közgyűlés az egyesület zárszámadásait és vagyonmérlegét; ezután Kajdacsy Endre ügyv. igazgató terjesztette elő az egyesület múltévi működéséről szóló jelentését. A Veszprémmegei G. E. jubilaris ünnepsége a Dunántúl nevezetes ünnepsége lesz, egyzersmind pedig bizonyítéka, hogy gazdatársadalmunk szabadtársulás alapján működő szervei mily nevezetes szerepet tölthetnek be mezőgazdaságunk fejlesztése terén a múltban és mily fontos hivatást töltenek be ma is nélkülözhetetlenül, mert e szervek gócpontjai mezőgazdasági intelligenciáknak és így irányítói, vezetői a kisebb intelligenciájú rétegeknek is. Itt említjük meg, hogy az egyesület 60 éves jubilaris ünnepsége alkalmával lesz husz esztendeje annak, hogy az egyesület Kajdacsy Endre ügyv. igazgatót titkárrá választotta, akinek az egyesület fellendítése körül nagy érdemei vannak.

A Nógrád-Hontvármegyei Gazdasági Egyesület f. évi május hó 20-án tartotta rendes tavaszi közgyűlését, melyen különösen a vidék volt erősen képviselve. Mailath J. Géza gr. elnök a megjelenés akadályoztatva lévén, Hanzely Gyula gazdasági főtanácsos alelnök elnökölt, aki a tárgysorozat előtt meglepő részvét hangján emlékezett meg Prónay Mihály, Nógrád vármegye ny. főispánjának haláláról. Elhunyt felett az Egyesület mely részvételének jegyzőkönyvileg adott kifejezést. Horty János, egyesületi pénztárnok a múlt évi számadásokat terjesztette elő, melyek szerint 36.626,780 K. tiszta vagyon állapotot mutatott meg. Az üresedésben levő két ig. választmányi tagságra a közgyűlés egyhangulag Batta Béla urad. intézőt és Majláty Gyula főgimnáziumi tanárt választotta meg. A folyó évi tagsági díjak aranykoronában állapították meg. A lótenyésztési szakosztály tagjai kiegészítettek. A tárgysorozat után Hahn M. Károly, a Koburg uradalmak ny. jóságigazgatója a lótenyésztésről tartott előadást, melyben gazdag tapasztalati anyagot adott közre. Skita Mihály m. kir. gazd. tanár a növényvédelemről és a növényvédelmi szerek alkalmazásáról, a juhok metelyességéről és a sertések bélférgességéről tartott előadást. Végül kimondta az Egyesület, hogy még e hó folyamán a Gödöllői Kir. Baromfitelepre kirándulást rendez.

A mezőgazdasági munkaeredmény fokozása címen értekezik Károly Rezső dr. a Mezőgazdasági Üzemtani Közlemények most megjelent legutolsó 1925. 2. számú füzetében, ahol a Taylor-rendszer alkalmazását a mezőgazdaságban ismerteti. Terünk nem engedi az egész tanulmány közlését. A füzet olcsó ára (20,000 korona) mindenkinek lehetővé teszi annak megszerzését. Mégis a tanulmánynak azt a részét, amelyben a magyar adatok megszerzése érdekében az intézet igazgatója (Köztelek-u. 8. sz.)

a gazdatársakhoz fordul kérelemmel, szószerint közöljük. „Az a kérdés, hogy a magyar mezőgazdaságban általában a munkarendszerek javítása és nevezetesen a Taylor-rendszer alkalmazása, illetőleg ezekkel a kérdésekkel való beható foglalkozás időszzerű-e. A munka és a munkarendszer a magyar mezőgazdaságban általában javításra szorul, ennek tökéletesítése a jövedelmezőség szempontjából ma már nálunk is sok gazdaságban első követelmény. Senkise higgye, hogy most már a Taylor-rendszert úgy állított oda, mint teljes egészében és mindenütt megvalósítandó követelményt. Elég, ha rendszerének főelveit és részét igyekszünk megismerni és kipróbálni ott, ahol a gazdálkodás belterjessége, kellő munkaerő hiánya, megszerzésének nehézségei, vagy költségessége a rendszer alkalmazására ráutalnak. Egy azonban minden nagyobb gazdának ajánlható, hogy a munkának különböző időszakok és munkanemek szerint való megosztására nézve megfigyeléseket és feljegyzéseket tegyen, különféle munkákra időméréseket végezzen, mert csak így képes megítélni, hogy a szorgalmas munkás megerőltetés nélkül mennyit képes különböző években végezni. Ezen az alapon bocsátkozik bele a munkaadó a munka helyes szervezésébe. A munkamérés és jutalmazás a mezőgazdaságban amennyire előnyös és fontos, olyan nagy elővigyázatot és tapintatot igényel. Erre sem recepteket, sem sablonokat nem lehet felhozni és követni, hanem csak az irányelveket lehet megadni. Ebből a szempontból szükséges, hogy a gazda abban igazítást és támogatást kapjon, szükséges, hogy a lehetőséghez tájékozódást nyerjen. Az Országos Mezőgazdasági Üzemi Intézet e tekintetben is segítségére kíván lenni a gazdáknak. Ehhez a külföldi eljárások és tapasztalatok ismerete nem elégséges. Az első feladat megállapítani, hogy 1. az országban a belföldi gazdaságokban akár a rendszer ismerete folytán, akár anélkül, hol, minő részei nyertek alkalmazást és minő eredménnyel; 2. az ismertetett eljárás mérlegelve, még a nyáron próbára tenni, melyek azok a munkák, amelyeknél a Taylor-rendszer alkalmazása lehetségesnek látszik; 3. melyek azok a körülmények, amelyek nálunk ennek a rendszernek egészben, vagy részben való alkalmazását megnehezítik, vagy megakadályozni látszanak. Ez uton is felkérem a t. gazdatársakat, hogy erre vonatkozólag tapasztalataikat az Orsz. Mezőgazd. Üzemi Intézet vezetőségével (Budapest, IX., Köztelek-u. 8.) bármikor, de lehetőleg folyó évi november hó végéig közölni sziveskedjenek. A beérkező adatokat az Orsz. Mezőgazd. Üzemi Intézet (kivéve a beküldő nevének felemelése nélkül) feldolgozza és nyilvánosságra hozza. Ennek egyrészt meglez az a közvetlen haszna, hogy belőle az összes gazdatársak már gyakorlatilag kipróbált lehetőségekről tudomást és okulást szerezhetnek. Másrészt ezeknek az értékes tapasztalatoknak alapján lehet a tudománynak a gyakorlattal karöltve, a rendszerhezosi viszonyok között való kiépítésének és fejlesztésének érdekében megfelelő további lépéseket megtenni. Az Országos Mezőgazdasági Üzemi Intézet másrészt készséggel áll szolgálatára a gazdaközönségnek, hogy ebben a kérdésben bármely irányban felvilágosítással és utabiztosítással szolgáljon. A Mezőgazdasági Üzemtani Közlemények szerkesztősége készséggel ad helyet kiadványaiban olyan közleményeknek, amelyek mezőgazdasági megfigyelésen alapszanak.“

Felvetel a hódmezővásárhelyi m. kir. földművelésiskolába. A hódmezővásárhelyi m. kir. földművelésiskolánál a következő kisgazdaképző-tanfolyam október 1-én kezdődik. Az iskola célja: a gazdálkodó mezőgazdaság minden ágazatában szakszerűen kiképezni és így az okszerű gazdálkodást terjeszteni. A tanfolyamra minden irni, olvasni és számolni tudó, lehetőleg gazdálkodó szülőktől származó, 17. életévét betöltött, egészséges, ép testű ifjú felvétetik. A felvett tanulók évi 350 aranykorona ellátási díj ellenében megfelelő ételmezésben, egészséges lakásban, fűtésben, világításban és ruhájuk mosatásában, szóval ruházaton és taneszközön kívül teljes ellátásban részesülnek. Beíratási díj tanévenként 5, tandíj félévenként 10, eszköz- és butorhasználati díj tanévenként 25 aranykorona, vagyis az évenként fizetendő különböző díjak összesen 400 aranykoronát tesznek ki. A felvétel a jelentkezés sorrendjében történik és azért kívánatos, hogy a pályázók a m. kir. földművelésügyi miniszterhez címzett kérvényeiket július hó 31-ig az iskola igazgatóságához beadják. Az iskola villanyvilágítással, kitűnő artézi vízzel és gyönyörű angol-rendszerű kerttel rendelkezik, amely a tanulóknak kényelmet és nyugalom nyújt. Az iskola gazdasága a legbelterjesebben kezelteték s így hasznos gyakorlati tapasztalatok megszerzését biztosítja.

„Mezőgazdaság és Kertészet“ júniusi száma értékes tartalommal hagyta el a sajtót. Gyárfás a trágya alásztásáról, Willax a vetőmag tisztaságának megőrzéséről, Válaghy a lentermelés jövedelmezőségéről, Szabó Lajos az akácfasorok sűrítéséről, Szenikváry dr. a rackajuhok kereszteléséről, Bakoss a sertéshizlalásról, Horn az olajrózsák termesztéséről ír, a főszerkesztő pedig Zsivanovits Béla törökországi levelét közli. A „Háztartás“ rovat a legaktuálisabb újdonságokat hozza, a Szemle rovat pedig a megszokott változatos és tartalomos. Mutatványszámot kívánatra készséggel küld a kiadóhivatal, Budapest, IV., Szép-utca 1.

„Meteorológiai megfigyelések kézikönyve.“ Most jelent meg Róna Zsigmond meteorológiai intézeti igazgató fenti című könyve, amely az egyetlen magyar nyelvű munka, amelyből az összes meteorológiai műszereket megismerhetjük és a megfigyelések módjait megtanulhatjuk. Kimerítően tárgyalja a gazdákat közelről érdeklő időjárás

elemeit. A munka 200 oldalra terjed. 80 ábrát közöl, köztük 16 kromolitográfiai papíron készült felhőfényképet. *Ára postaküldéssel 88,000 korona.*

Gazdatársaink figyelmebe! Gazdasági cséplési ellenőri állást keres nyári idényre volt m. kir. rendőrségi detektív-felügyelő, kinek gépészi vizsgája van és így a nyári cséplési munkálatoknál szükséges felügyelet gyakorlása tekintetében megfelelő gyakorlattal rendelkezik. Cím: Barabás Ignác, Budafok, Pál-utca 14.

Szántógép bemutató. A keszthelyi M. Kir. Gazdasági Akadémia gazdasága területén f. hó 9-én, kedden, a Hoffherr-Schranz-Clayton-Shuttleworth cég nyersolaj traktorjával bemutató szántást eszközöl, melyen érdeklődőket szivesen látnak.

Schwarz Gusztáv banküzlete, Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 3. Minocennemű banküzletek legelőnyösebb lebonyolítása és finanszírozása.

A 42 év óta fennálló Fischer J. részvénytársaság szakszerű és ponnyvagyarat, Budapest, Nándor-u. 31/33., mint elismert megbízható céget, a legjobban ajánljuk. Ponnyvaköcsöz-intézet.

Közgazdasági és pénzügyi hírek.

A Ganz és Társaság-Danubius Gép-Waggon- és Hajógyár R.-T. igazgatósága június 4-én megtartott közgyűlése részvényenkint 120,000 korona osztalék kifizetését határozta el.

A Földhitelbank R.-T. május 28-án tartotta Paupera Ferenc dr. elnökelete alatt mérlegmegállapító ülést. A bank 1924. évi tiszta nyeresége 7.674.619,848 K. volt. Az igazgatóság a közgyűlésen javasolta, hogy a tartalékalap dotálására 1,548.001,950 korona fordítsanak, miáltal a tartalékalap 10,050.000,000 K-ra emelkedik, osztalékra pedig 5,200.000,000 korona, azaz részvényenkint 8000 korona fizetessék ki.

NYILTÉR.

(E rovatban foglalkoztunk nem vállal felelősséget a szerkesztőség.)

Prima cseh, román és jugoszláv
bükkfaszenet
valamint **tüzipát**
vagontétélekben azonnal szállít, magyar koronákban is
LIGNOCOMMERCIA
FAIPARI ÉS KERESKEDELMI R.-T.
Budapest, V., Gróf Tisza István-utca 12.
Telefon: 93-39. Sürgőnyeim: Koberfa Budapest

GŐZEKEBÉRSZÁNTÁST,
rigolozást vállal Fowler-gőzekegarnitúrával
GRÜNER MIKSA, Budapest, II., Lövőház-utca 6.

ZÖLDHITELT
ajánlok földbirtokos urak részére. A hitel feltételeit levél-, vagy szóbeli megkeresésre azonnal közlöm.
Telefonszámok: **Schwarz Gusztáv**
József 148-04
143-05
706: 148-06
banküzlet
Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 3., I. emelet.

ALAPITVA 1876.

Pünkösdi reklámárak
Lusztig Edénél
Budapest
Rákóczi-ut 2.

I-a zefring, teljesen komplet, 2 gallérral ... 105,000 K
I-a zefir rövid nadrág ... 45,000 K
Gyönyörű ajours kombinage ... 125,000 K
Finom ajours hosszú hálóing ... 135,000 K

Férfiingek és nadrágok rendelésre is készülnek!
Fürdőruhák és köpenyek nagy választékban!
Harisnyák minden színárnyalatban!
Teljes csecsemőkölengye

Az **Ifold Herds Limited, London** világhírű tenyésztete által Angliából importált **fajsértésel.**

Évtizedek óta tisztavérben tenyésztett és törzskönyvezett:

nagy yorkshire (large white),
közép yorkshire (middle white),
lincolnshire (curley-coted pig),
cornwall (large black),
berkshire,
gloucester old spot és
wessex (sadel black)

kanok és kocák

nagy választékban, kedvező fizetési feltételek mellett beszerezhető

SZABOLCS BÁLINT béruradalmában
SZILFAMAJOR, Fejér megye. Állomás, posta, telefon.

Központi iroda:
BUDAPEST, V., TÖKÖR-UTCA 5. Telefon: 76-49

DEBRECZENI ÁLLATFORGALMI TARSASAG
KUN és TARSAI, előállatkereskedők és bizományosok
DEBRECZEN, Piac-utca 19. szám, I. emelet.

TELEFON:
Iroda: 987 lakás: 648
Sürgönyelm: Dállifer

Ajánl! Állandó készletből: Erdélyből importált **fehér jármosokrókat, továbbá szilaj tinókat, belföldi fehér és tarka jármosokrókat** a legolcsóbb napi áron.

Vesz mindennemű hizott állatot a legmagasabb napi áron. Lebonnyolt csereüzleteket

Hizalteltelep és istálló Debreczenben: Ónodi-u. 13-15.
Keresztos-utca 23. és Bőszörményi-ut 75. 7787

Önkéntes loárverés

lesz a **pusztaberényi telivér amerikai ügető-ménésben** Pusztaberény, Somogy megye

1925. június 20-án

A bővebb árverési hirdmény lapunk jövő számában fog megjelenni. 7867

KERTI BÜTOR

gazdasági és szemes, továbbá mindenfajta kosár, nemes fából, legolcsóbb és legjobb

Tuboly (Vas megye) gyárának lerakatalánál
Budapest, IV., Haris-köz I. szám.

25 kilométernyire Budapesttől

535 hold prima birtok

a Duna mellett, Fejér megyében, észre bérbeadó. Bővebbet a tulajdonosnál: Budapest, VI., Andrássy-ut 14. I. em. I. Telefon: 20-86 7882

7801 Bulyovszky utcai

leánynevelő-intézet és internátus

a villanegyedben, szabadon álló villában

Legelsőrendű továbbképzés, idegen nyelvek, iparművészet, varrás.

Elemi, polgári, gimnáziumi oktatás a legkiválóbb tantervtől. Felsőrendű oktatás, torna, sportok.

Mérsékelt díjak. Beiratkozás naponta: 3-5 óráig. Prospektust küld: **Dr. Förstner Gyuláné** igazgatónő Budapest, VI., Bulyovszky-utca 10. Telefon: 171-93

FÖLD BIRTOKRA első helyen bekebelezve, egy tételben 6 óra

700 millió K-t kölcsön adok

Ajánlatok **dr. Hegedűs Béla** ügyvéd, Budapest, IV., Váci-utca 42. címre intézendők. 7856

Hosszulejáratu

jelzálogkölcsönöket

legalább 500 kat. hold területű mezőgazdasági birtokokra, továbbá nagyobb tételben

zöldhiteleket

olcsón folyósított, előző terheket elintéz

Biró és Dr. Hütter
Budapest, VII., Erzsébet-körút 39. I. 6. Telefon: József 122-06 7880

FIGYELŐ UJSÁGSZELVENY VÁLLALAT

BUDAPEST VIII., MAGYFUVAROS-S. 3/A.

Öltözés az összes bel- és külföldi lapokat és megküldi helyile mindart, ami Ön érdekl.

Az Országos Mezőgazdasági Üzemi Intézet

SZÁMTARTÁSI OSZTÁLYA
(Budapest, IX., Múzeum-utca 8. Telefon: J. 18-90)

AJÁNLKOZIK KÖZÉP- ÉS NAGYBIRTOKOKNAK

számolás vezetésre, átvizsgálásra, évi mérleg, nyereség-vesztésszámolás készítésére, adóalapú szolgálatok, mérleg hitelesítésre és bármely egyéb számtartási vagy számviteli feladatra.

Mérsékelt árak.

II. makesszerű pontos munka, teljes titoktartás!

Kérjen árajánlatot!

ÓVÁS!

Legkiválóbb porosz szén hirdetéssel sok visszavétel történt! — Mi hivatalosan elsőosztályúnak minősített, a felsősziléziai **prima** szének közt is első helyen álló

Szenet Brikettet Koksztot

ajánlunk szántáshoz, csépléshez, házi fűtéshez.

Készpénzzel szolgálunk árajánlattal:

„CARBOFOR“ TŰZELŐANYAGKERESKEDELMI R-T.
Budapest, II., Margit-körút 13. szám.
Telefon: 63-12 7723

Kérjen árajánlatot!

Zsák, ponyva

vétel, eladás és kölcsönzés 7803

Schlesinger és Társa Zsákkereskedelmi R-T.
Budapest, V., Kálmán-u. 14. Sürgönycim: Sackhändler

GÁBOR-fiúnevelőintézet

Budapest, VI., Munkácsy-utca 21.

Telefonszám: 90-00.

Bentlakó és bejáró, elemi és középiskolai tanulók számára

Prospektus

Nyarálótelep a Tátrában 7882

KEMNA J.

Budapest, VI., Vilmos császár-ut 51.

azonnal szállit

alkatrészeket mindenféle típusú Kemna-gőzmozdonyhoz, ekéhez, talajművelő-szarkához, acél-sodronyozógépeket, olajat, tömítést és egyéb műszaki cikkeket, továbbá teljes

KEMNA-forrógézekészleteket,

egyes-ekéket, tárcsásboronás gőzkultivátorokat, különféle rögtörőhengereket.

Leikismeretes és jutányos kiszolgálás.

Részletes ajánlat és felvilágosítás, valamint kiküldetés kívánatra költségmentesen.

Telefon: 91-21 • Sürgönyelm: Kemna 9:21 Budapest 7751

Hussertések

Német nemesített yorkshire

Németországból és Hollandiából importált szülők tartott és tisztavérben továbbtenyésztett, **törzskönyvezett** ivadéka, kanok és kocák, különböző korban, felsőszolgáegyházai tenyészteltelepünkön **állandóan** eladó

Érdeklődőket telepünkön bármikor szivesen látunk 7824

Felsőszolgáegyházai Hussertésenyésztel

Posta, távirta, vasut: Szolgáegyháza, Fejér megye

Legujabb szakkönyvek!!!

Bittora: A trágalyok kezelése és használat	40.000
K-Herdizsaka Ernő: Modern traktorok és egyéb szántógép-újdonosságok	65.000
Gratz Ottó: A tej és tejtermékek, különösen tekintettel a vaj, sajt, a tejkonzervok stb. gyártására.	250.000
Házy Mihály dr.: Tejgazdaságtan	87.500
Tócs A.: A tehénutó készítése és kezelése	10.000
Ózváry B.: Szőlőngas	14.000
Szabó Ödön: Állatbetegségek és élettan	84.000
Ormány: Mezőgazdasági egyeztető számtartás, különös tekintettel az aranymérleg készítésére	136.000
Balassagyőr: Talajművelés és talajfajta	21.000
Töring: A textilipar. A szövő, fonás anyagai és technikája	42.000
Ereky: A zöldségtermény-malom	60.000
Ungváry: Működés- és használat	90.000
Dörner: A kerek, trágalyok tört., gyártása és használata	182.000
Lázár: A papárga termesztése	17.500
Kerpely K.: A régi jó gazdasági világból	75.000
Ótvös: A vész és tanítása, Bányony I. előszavával	56.000
Hutyr-Marek: Állatorvosi betegségek	154.000
I. kötet: Fertőző betegségek	308.000
II. „ A szervok betegségei	308.000
Landgraf-Hankó: Tőgazdasági tanácsadó	35.200
Beko L.: A burgonya termesztése és nemestése	42.000
Witthen L.: A hussertésenyésztés időszori kérdései	8.400
Konkoly Thege S.: A világverseny és mezőgazdaságunk jövője	14.000
Kovácsy Béla: Juhenyésztés és gyapjúisme	36.000
Weiser-Zaitzschek: Takarmányozás	140.000
Thoreczkai-Wipand: A kert (Kertművelés)	42.000
Bortoch Ottó: Jövedelmese burgonyatermesztés	38.000
Bittora Miklós: Szerves trágalyok, zöldséggyártás	21.000
Aujesky Aladár dr.: Állatánca bakteriologia	84.000
Juhos: Mezőg. szemesi eszközök és ágazatai	65.000
— Mezőg. szemesi szerves (Fogytán!)	65.000
Mezőgazd. Uszeman. Jövedelmese	112.000
Jövedelmese	49.000
Szentivány: Mezőgazd. könyvtel	70.000
László Ernő: Benzín gyártása szénből	60.000

Postaköltségeket külön felszámítjuk!

„Patria” r.-t. könyvosztálya, Budapest, IX., Üllői-ut 25. szám

Uradalmak korai borsó-, bab-, burgonya- és gyümölcskészletét
 fix áron vagy bizományi elszámolásra átveszi a
SIGULUS GAZDASÁGI IPARI ÉS KERESKEDELMI R.-T.
 BUDAPEST, Központi vásárosarnok. Telefon: József 145-04

Dohánytermelőknek nélkülözhetetlen!
 KERPELY KÁLMÁN:
A jó dohánykertész
 című, 55 képpel díszített, 200 oldalra terjedő szakkönyve
 ára bérmentes küldéssel 28.000 korona
 "Patria" R.-T. könyvostálya, Budapest, IX., Üllői-ut 25.

Országos Magyar Gazdasági Egyesület Ingatlanforgalmi Vállalata
 az Országos Mezőgazdasági Üzemi Intézet kezelésében
 OFB. engedély 8062/1923.
 BERTALAN JÁNOS és MÉREY ERNŐ vezetésével
 Budapest, IX. ker., Köztelek-utca 8. szám, II. emelet
 Telefon: József 78-973
 Vállal kizárólagos megbízásokat birtokok eladására, haszonbérbeadására, vételére, haszonbérbeadására.
 Csakis előzetes helyszíni szemle után tesz részletes, szakértői ajánlatot, melyek valódiságát szavatol.
 Adás-vétel ügyekben az árveleményt ad, ügyfeleinek szerződéseket díjazással készíti el.
 Megbízási díjazás köztétés az ország minden részén.
 Eladó: Somogyban, a Balaton mellett, 500 k. held igen jó talajú sík birtok, épületekkel, lakóházzal.
 Beruhás: 10.000 holdas uradalom az Alföldön.
 Kereslet: Bérleti szándékok nagy számban vannak előjegyezve, kik részére 200 holdtól felfelé bármily nagy területig bérleteket keresünk.
 Vételre: 150-200 holdig az ország déli részén épületekkel.

Salvator FORRÁS
 szénsavas lítium és borsavas nátrium tartalmánál fogva a
vese és hólyag
 megbetegedésénél, valamint reumás fájdalmaknál rendkívül gyógyhatású, emellett igen kellemes ízű ital.
 Fállítós palack --- 9.500 / koronás Ar.
 Egyliteres --- 14.000 / ban palack.
 Másfállítós palack --- 17.500 / kal egytől
mindenütt kapható!
 Főelárusító: ÉDESKUTY L., Budapest, V., Erzsébet-tér 8.
 Vidéken minden szakmabavágó ártalban, fenti árak arányában kapható!

AJKAI KŐSZÉNBÁNYA R.-T.
 BUDAPEST, V., ORSZAGHAZ-TÉR 4.
 Telefon: 168-53 Sürgönyeim: Ajkázén

„Avena” Mezőgazdasági Termény- és Állattérítéshető Részvénytársaság
 Szarvasmarha-, sertés-, borjú- és juhbizományosok.
 SZÁLLITMÁNYOK CIMZENDŐK:
 Marha-, borjú- és juhszállitmányok: „Avena” R.-T., Budapest-Ferenováros, Marhavásártér.
 Sertésszállitmányok: „Avena” R.-T., Budapest-Ferenováros, Sertésvásártér.
 KÖZPONTI IRODA:
 BUDAPEST, V., NÁDOR-U. 38.
 TELEFON: 83-43, 68-44 7404

Modern traktorok és egyéb szántógép-ujdonságok.
 Irta: **Kneusel-Herdliczka Ernő.**
 Megrendelhető a szerzőnél, Kispeszt, Villany-utca 3. sz.
Ára postaköltséggel együtt 65.000 korona.

Most jelent meg! Fontos ujdonság!
A kereskedelmi trágyák története, gyártása és használata
 Irta: **csenei DORNER BÉLA**
 3-İK, TELJESEN ÁTDOLGOZOTT ÉS BŐVÍTETT KIADÁS 177 SZÖVEGKÉPPEL
Ára 182.000 korona és postadíj külön
 "Patria" r.-t. könyvostálya, Budapest, IX., Üllői-ut 25.

Világszabadalom!
Forró nyárban sem kell jég,
 ha húst, tejet, tojást, sört stb.
önműködő [A-S] géppel hűt
 mely ily bámulatosan egyszerű:
 Nincs kezelési! Nincs utántöltés!
 Kégyedárusítás:
Gellért Ignác és Társa R.-T. Budapest, V., Kohány-u. 4. Telefon: 12-01
 Wien, III., Kegelgasse 27

Rádió-készülékek
 uradalmi villanytelepek berendezése, Mezői vasutak építése. 7831 Kérjen költségvetést.
GENERAL MŰSZAKI R.-T.
 Budapest, Kossuth Lajos-u. 6. Telefon: 10-88

Most jelent meg! Fontos minden gazdának!
HUTYRA-MAREK ALLATORVOSI BELGYÓGYASZAT II. KÖTETE
A szervek betegségei
 185 képpel és 1 színes műmelléklettel.
 Irta: **Dr. MAREK JÓZSEF**
 Állatorvosi főiskolai tanár
 Ára 308.000 korona és külön a postadíj.
 "Patria" Irodalmi Vállalat és Nyomdai Részvénytársaság könyvostálya, Budapest, IX., Üllői-ut 25. sz.

GAZDASÁGI KÖNYVVITELI NYOMTATVÁNYOK
 a "Patria" Irodalmi Vállalat és Nyomdai R.-T.-nél, Budapest, IX., Üllői-ut 25. (Köztelek) szerkesztők be.

Uradalmak termését
 legelőnyösebben elhelyezi a budapesti, pozsonyi, bécsi tőzsdéken
Beer és Társa ügynökség és bizományos, Budapest, V., Széchenyi-u. 30. Telefon: 141-37 7845
Gabona, gyapju, magvak, erőtakarmányok.
 Elsősorban bel- és külföldi cégekkel közvetlen kapcsolat.

KERESKEDELEM, TŐZSDE.
 Rovatvezető: Rege Károly dr.

Budapesti gabonapiac. (Magyar Mezőgazdasági Szövetkezeti Gabonavásztársaság jelentése.) 1925. június 4. Az amerikai piacok jegyzésétől függetlenül, a budapesti tőzsdén az új-buza kivételével, mely élénk kereslet folytán emelkedő árakon kerül forgalomba, a kenyérmagvak irányzata változatlan. Újbuzáért 4300-4350 K.-t, újrozsert pedig 3500 K.-t fizetnek duplikát használat, paritás Budapest. Az üzlet így az ó-, mint az újgabonában csak szűk keretek között mozog. A terménycikkék piacán csupán a tengeri forgalma élénk. A tengeri és a zab irányzata szilárd, míg a többi terménycikk ára változatlan. Budapesti paritásban kg.-kint a következő árakat jegyezték: Buza 78 kg.-os: tiszavideki 4975-5000, fejmagyai és pestvidéki 4950-4975 K. Buza 78 kg.-os: tiszavideki 5075-5100, fejmagyai és pestvidéki 5050-5075, rozs 4150-4200, takarmányárpa 3200-3300, sórárpa 3800-4200, zab 4250-4350, tengeri 2950-3000, köles 2600-2700, kórpa 2300-2325 K.

Budapesti liszt- és őrlémpiac. (Avena Mezőgazdasági Termény- és Állattérítéshető R.-T. jelentése.) 1925. június 4. Lányha irányzat mellett a tegnapi tőzsdén a következő liszt-árak fordultak elő: duplanullás 7700, kettős 7400-7500, hatos 6700, takarmányliszt 3000, kórpa 2375, 1-es rozsert 6200, 75%-os egységes rozsert 5500 K. volt kg.-kint budapesti paritásban, szákkal együtt.
Budapesti takarmányvásár. Június 5. (A székesfehérvári vásárgazdaság hivatalos jelentése.) Réltészna I. rendű 6 120,000-125,000, II. r. 80,000-115,000, I. r. új 120,000, II. r. 80,000-100,000, III. r. esomagolásra 50,000-75,000, muharazéna 100,000-150,000, lucernaszéna, új száraz 135,000-140,000, új felszáráz 110,000-125,000, új nyers 95,000-100,000, zabostűkőhőszéna 120,000, alomszalma 50,000-70,000 szuppszalma 1 kéve 5000 K.

Budapest, május 28. A **műtakarmánypiac**on az irányzat tartott. Árak: Kórpa 2400, konkoly 2300, 8-as takarmányliszt 2900, olajpöccs 3000, extrahált csira 1900, szárított moslék 3300, szárított törköly 8000, malátacsira 2300, szárított repászelet 1400, melasz 1100, lópat 1400 K. kg.-kint.
Vetőmagvak. (A Magyar Mezőgazdasági Szövetkezeti Vetőmagosztályának jelentése.) A magpiacon e héten is tartózkodás és ezzel párhuzamosan üzletelenség nyilvánult meg. Üzleteket csak elvettve kötöttek. A bihorhore-helyzetéről arról tájékoztatták a piacot, hogy minden tekintetben kielégítő termésre számíthatunk. A múlt évről ugyan elég számottevő készletek maradtak vissza, mégis ajánlatosnak tartjuk a cséplőnek soron kívül történő elvégzését, hogy természetesen felesleges részeit külföldön elhelyezzük, mielőtt Franciaország - ahol néhány héttel később készül el - természet piacra hozza.
 Árak nyersárúért 100 kg.-kint budapesti paritásban, minőség szerint, 1925. június 5-én:

Bab, fehér	310,000-330,000 K
Bab, tarka	220,000-230,000 "
Biborhere	400,000-450,000 "
Borsó, Viktória	500,000-550,000 "
Bükköny, tavaszi	240,000-260,000 "
Bükköny, szősös	420,000-450,000 "
Goriander	380,000-400,000 "
Cirókamag	190,000-200,000 "
Caibehur	280,000-300,000 "
Csillagfürt	240,000-260,000 "
Kendermag	400,000-450,000 "
Köles, fehér	380,000-420,000 "
Köles, szürke	300,000-320,000 "
Köles, vörös	310,000-340,000 "
Lencse, kisszemű	320,000-350,000 "
Lencse, nagyszemű	500,000-650,000 "
Lenmag	630,000-850,000 "
Mák	2.400,000-2.500,000 "
Muharmag	200,000-220,000 "
Mustarmag	650,000-700,000 "
Nápraforgó, fehér	370,000-390,000 "
Talarka	310,000-330,000 "
Tökmag	620,000-650,000 "

Cukorpiac. Külföldi cukor esendes. Cseh kristálycukor loko 16/4/2, jun.-jul. 16/3 shilling. A többi jegyzés nem változott.

Külföldi tőzsdék. Chicago, jun. 3. (Terménytőzsde.) Buza 60 lb. 45¢, jul. 40¢, szept. 38¢, dec. 36¢, tengeri 56 lb. 45¢, jul. 45¢, szept. 45¢, dec. 43¢, zab 32 lb. 45¢, jul. 32¢, szept. 34¢, dec. 35¢, rozs 56 lb. 45¢, jul. 45¢, szept. 45¢, dec. 44¢. - New York, jun. 3. (Terménytőzsde.) Buza 60 lb. 45¢, 60 lb. 45¢, 72¢, buza 60 lb. 45¢, tengeri 46 lb. 45¢, 49¢, liszt sp. wcl 196 lb. 78¢ cent volt. - Wien, jun. 3. (Terménytőzsde.) A kedvező ausztriai terméskilátásokkal szemben az amerikai piacokon a hausse tovább folyik, amit az ottani kedvezőtlen időjárásal indokolnak. Az utóállamok terméskilátásai a nagy szárazság folytán kissé megcsappantak s így az irányzat ma a helyi piacon is, rozs kivételével, minden cikkben megjavult. A magasabb amerikai buzaárakat buzában ösztönözten hatoltak. Új-buzában a fokozódó érdeklődés dacára kitések nem fordultak elő. Magyar tiszavideki buzáért 215 eK-t, rozsert 36-37 osztrák shillinget kértek, utjermésű árúért frankóvagon Hegyeshalom. Zabban az árak jól tartottak, mint-hogy csupán Laplata és északamerikai áru kapható s az is csak minimális tételekben. Tengeri a délnémet kereslet élénksége folytán igen szilárd; via Braila áru iránt ugyancsak fokozott érdeklődés észlelhető. Prompt tengeri 139, jun. behajózásu 141-142 eK via Braila. A lisztiforgalmazás vonatott, mint-hogy a közvetítőkereskedelem az újtermés piacra kerülése

FORDSON-TRAKTOROK, OLIVEREKÉK, FORD-AUTÓK
ANTAL JÁNOS és TÁRSA "FORD"-gyárak autorizált képviselője
 és ALKATRÉSZEK azonnali szállításra kaphatók: 1473
 Kaposvár, Fő-utca 22. szám

előtt újab
 kg.-kint, o
 buza helye
 Rosafé 53
 47-48, sör
 2075-307
 buzaízst k
 takarmány
 50/50, bu
 Brunn, j
 mellett a
 egyéb me
 Laplata te
 morva má
 buzaízst
 230-235,
 egységes k
 amerikai s
 Budapest
 Felhajtás
 volt, mind
 ronával dr
 áron kel
 3070 heti i
 következő
 jobb min
 bika, silán
 jobb min
 középmin
 magyar t
 kivételese
 12,500, k
 Budapest
 208 drb,
 kereslet m
 árak kg.-k
 17,500, kiv
 Budapest
 juh, ugym
 jegyzett ár
 feljavított
 München
 élénk, extr
 I. 128-130
 III. 90-94
 126, II. 11
 Tenyészt
 Állattérít
 Importált f
 fehér belf
 belföldi ár
 18,000, j
 12,000-14
 Budapest
 sertéslejte
 a csülköt
 visszamar
 változatlan
 leszen 21,50
 közép 18,5
 silányabb 1
 szedett 18
 25,000-26
 20,000-22
 sülős 18,0
 lett felhaj
 hizlálásra
 Budapest
 galma köz
 358 drb. E
 háta csikó
 10,500,000
 3,000,000-
 lovak 350
 Fővárosi v
 roltak 34
 Soproni
 jelentése.)
 Export 64
 minőség 1
 kiesontoz
 5,000,000
 kivételese
 Wien v
 értékesít
 fővásár fel
 szlovákiai
 2431 drb.
 elő: Ökör
 III. r. 110
 II. r. 110
 I. r. 140-
 tehén extr
 III. r. 110
 tása 403 d
 Wien v
 R.-T. jelen
 vásár felh
 országi hu
 zsírtertes
 pengyelors
 sertés 133
 ollenntben
 Kentek. J
 közép zsír
 dett zsírse
 A folyó h
 tés, 518 z
 Gyapju.
 földön is.
 válnak me
 várnak na
 évből júli
 ota nem v
 Nyersbőr
 kg.-kint a

előtt újabb készleteket nem gyűjt. Hivatalos jegyzések 100 kg.-kint, osztrák shillingben, adózva, elváromlatlanul ab Wien: buza belföldi 51-50-62-50, magyar tiszavideki 54-50-55-50, Rosáé 53-53-50, rozs belföldi 47-49-50, pestvidéki 46-50-47-49, sörárpa belföldi 40-45, cseh és morva 50-52, tengeri 29-75-30-75, zab román 44-45, Laplata 43-75-44-50, buzaliszt belföldi 84-86, magyar 83-84, kenyérliszt 69-71, takarmányliszt 42-44, rozsliszt 70-72, fekete rozsliszt 48-50-50-50, buzakorpa 22-50-23, rozskorpa 24-75-25-25. — Bréma, június 3. A terménytörszén nagy fizetlenség mellett az irányzat változatlan volt. Jegyzések 100 kg.-kint, egyeb megjelölés hiján feladólomáról: cseh roz 215-220, Laplata tengeri 140-142, sárgaborsó 200-250, bab 200-210, morva mák 930-950, buzadara 380-385, kettősfogású 0-ás buzaliszt 370-375, 0-ás 358-368, 4-es buzakenyérliszt 230-235, 55 százalékos 0-ás kiörlésű rozsliszt 334-345, egységes kiörlésű rozsliszt 307-312, rizs Burma II. 285-290, amerikai sertésszár 1500-1510 cK.

Budapesti vagomárhavasár. 1925. évi június hó 4-én. Felhajtás 630 darab nagy vágómárha. Az irányzat változatlan volt, mindazonáltal a prima minőségűek kg.-kint 500-1000 koronával drágultak, a többi minőségűek azonban változatlan árakon keltek el. A f. hó 11-re eső urnapi ünnep miatt a 36-évi heti marhavásár szeptén, f. hó 10-én lesz megtartva. Következő árakat jegyezték kg.-kint élőszuliban: Bika, jobb minőségű 13,000-15,500, kivételesen 16,000-16,500, bika, silányabb minőségű 8500-12,500, tarka hizott ökrök, jobb minőségű 13,000-16,000, kivételesen 16,500-17,000, középminőségű 8500-12,500, alárendelt minőségű 6-8000, magyar tehén 7000-13,500, tarka tehén 6000-15,500, kivételesen 16,000-16,500, bivaly 8500, növendék 4500-12,500, kicsontozni való 4000-5500 K.

Budapesti szaromárhavasár. 1925. június 2. Felhajtás 268 drb, egymint 268 drb 615 belföldi szopóborjú. Klénk kereslet mellett az árak 500-1000 K-val emelkedtek. Jegyzett árak kg.-kint: 615 borjú: Belföldi szopó: I. rendű 18,000-17,500, kivételesen 18,000, II. rendű 15,000 K.

Budapesti juhvásár. 1925. június 2. Felhajtás: 212 drb juh, egymint: 152 drb hizált ür, 60 drb feljavított juh. Jegyzett árak kg.-kint élőszuliban: Hizált ür 10,000-12,500, feljavított juh 6000 K.

Müncheni marhapiac. F. hó 2-án felhajtás 470, irányzat élénk, extrém és I. rendű marha kereslet. Jegyzések: Ökör I. 128-130, II. 120-126, III. 108-112, bika II. 98-104, III. 90-94, tehén II. 96-106, III. 90-96, marha I. 120-126, II. 110-116 M.

Tenyésállatok és járművek. (Magyar Mezőgazdák Állattérkező Részvénytársasága jelentése.) 1925. június 5. Importált fehér erdélyi járművek 16,000-18,000, I. rendű fehér belföldi járművek 12,000-14,000, I. rendű tarka belföldi járművek 12,000-15,000, friss fejű tehén 15,000-18,000, 1/2 éves üszök 12,000-14,000, 1/2 éves tinók 12,000-14,000 K.

Budapesti sertésvásár. (Magyar Mezőgazdák Szövetkezete sertéstelepek jelentése.) A ferencvárosi nyílt és zárt vásáron a csütörtöki felhajtás 2074 darab volt, melyből eladatlanul visszamaradt 232 darab. A vásár menete tartott, az árak változatlanok. Árak: prima urasági 20,000-20,500, kivételesen 21,500, prima szedett 19,000-20,000, kivételesen 20,500, közép 18,500-19,000, könnyű jobb 16,000-17,000, könnyű silányabb 15,000-16,000, öreg urasági 19,000-19,500, öreg szedett 18,000-18,500, sonkamalac 18,000-21,000, zsír 25,000-26,000, szalonna 22,000-23,000, hasított felsértés 20,000-22,000, hus 23,500-25,500, behitványi való sovány süléd 16,000-17,000. A pénteki vásárra 592 darab sertés lett felhajtva. A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete bizományi hizálásra sertéseket elfogad és olcsó éleleget folyósít.

Budapesti lóvásár. Június 4-én tartott heti lóvásár forgalma közepes. Felhajtott I. oszt. ló 742 drb. Eladott 358 drb. Eladatlan maradt 384 drb. Árak: Jobb minőségű háttas csikó 500,000-1,000,000, könnyű kocsi 7,700,000-10,500,000, igás kocsi nehéz 5,000,000-9,250,000, könnyű 3,000,000-7,500,000, öszvér 800,000, alárendelt minőségű lóvak 350,000-4,500,000, vágólóvak 480,000-1,800,000 K. Fővárosi vágóra vásároltak 19 darabot. Vidéki vágóra vásároltak 34 darabot.

Soproni állatvásár. (A Soproni Állatvásárpénztár R-T. jelentése.) 1925. évi május hó 30. Felhajtás 259 darab volt. Export 64 drb. Eladatlan maradt 54 drb. Árak: Ökör I. o. minőség 14,000, II. o. 11,000-12,000, III. o. 9000-10,000, kicsontozni való 5000-7000, tehén I. o. 3,000,000-5,000,000, bika II. o. 9000-12,500, élő borjú 12,000-48,000, kivételesen 19,500 K.

Wieni vágómárhavasár. (A Magyar Mezőgazdák Állattérkező Részvénytársasága jelentése.) F. hó 2-án megtartott fővásár felhajtása: belföldi 530, magyarországi 988, cseh-szlovákiai 180, jugoszláviai 223, romániai 510 drb, összesen 2431 drb. Élénk irányzat mellett a következő árak fordultak elő: Ökör extrém 1'90-2'25, I. r. 1'60-1'80, II. r. 1'30-1'50, III. r. 1'10-1'30, bika extrém 1'60-1'80, I. r. 1'50-1'85, II. r. 1'40-1'60, III. r. 1'30-1'40, kicsontozni való 0'80-1'10, tehén extrém 1'50-1'80, I. r. 1'40-1'60, II. r. 1'20-1'40, III. r. 1'10-1'20. A folyó hó 4-én tartott pótvásár felhajtása 403 darab volt. Irányzat és árak változatlanok.

Wieni sertésvásár. (Magyar Mezőgazdák Állattérkező R-T. jelentése.) A folyó hó 3-án, szeptén, megtartott fővásár felhajtása: belföldi huszterés -, zsirsertés 1081, romániai huszterés 354, zsirsertés 1749, jugoszláviai huszterés -, zsirsertés 374, lengyelországi huszterés 12,980, zsirsertés 7, összesen huszterés 13334, zsirsertés 3216 darab. Irányzat mult hetekkel ellentétben elnyúlt, árak átlagban 15-20 garással csökkentek. Jegyzések: prima zsirsertés 2'15-2'25, kiv. 2'30, közép zsirsertés 2'15-2'25, öreg zsirsertés 1'90-2'10, szedett zsirsertés 2'10-2'30, zsirsertés 1'70-2'25, kiv. 2'30. A folyó hó 4-iki csütörtöki pótvásár felhajtása 633 huszterés, 518 zsirsertés. Irányzat és árak változatlanok.

Gyapju. A gyapjúpiac üdületlen vagy belföldön, mint külföldön is. A termelők a mai nyomott árak mellett nem válnak meg készleteiktől, a július 7-iki londoni aukciótól várnak nagyobb élénkítést. A budapesti gyapjúpiac ez évben július 8-án lesz megtartva. Az árak mult jelentésünk óta nem változtak.

Nyersbőr. Árak: Marhabőr 15-16,500, borjubőr 27,000 K. kg.-kint a budapesti vágóhidok átvéve.

Tej és tejtermékek. Árak a budapesti piacon: Teljes tej literje 5800-6000, tejszínhab literje 48,000-60,000, tejföl literje 24,000-30,000, vaj kg.-ja 80,000-106,000, nagyban 84,000-86,000, tehénturó kg.-ja 18,000-20,000, juhturó kg.-ja 40,000-48,000, ementáli sajt kg.-ja kicsinyben 60,000-90,000, nagyban 50,000-54,000, grói sajt kg.-ja kicsinyben 60,000-85,000, trappista sajt kg.-ja kicsinyben 40,000-60,000, nagyban 32,000-38,000 K.

Baromfi és tojás. Árak a budapesti piacon kicsinyben ezer K.-ban. Cairke, darabja 18-55, tyúk drbja 35-70, hizott ruca kg.-ja 24-30, libamáj kg.-ja 40-100, ludzsír kg.-ja 35-60, tojás drbja 1100-1400 K.

Budapesti halpiac. Árak kg.-kint: Ponty Ia kicsinyben 35,000-45,000 K., nagyban 30,000-32,000 K., ponty IIa kicsinyben 25,000-35,000, nagyban 20,000-30,000 K.

Zöldésg és gyümölcs. Árak kilogrammonként a budapesti piacon: Sárgarépa 6000-8000, petrezselyem 4000-10,000, zeller 8000-11,000, kalarabé újd. darabja 500-3000, vöröshagyma 4000-5000, fokhagyma 35,000-50,000, cékla 1000-3000, kelkáposzta 4000-12,000, fejeskalács darabja 1000-2000, burgonya újd. hazai 7000-10,000, nagyban q.-kint 500,000-600,000, rózsaburgonya kicsinyben kg.-kint 8000-3600, fehérburgonya kicsinyben kg.-kint 2000, nagyban q.-kint 150,000, uborka újd. 28,000-40,000, zöldpaprika drb.-ja újd. 2000-8000, tök 14,000-26,000, zöldbab újd. 40,000-60,000, zöldborsó 2000-6000, torma 12,000-32,000, spárga 4000-24,000, sóska 4000-10,000, spenót 3000-7000, champignonbomba 30,000-80,000, alma 7000-60,000, dió 16,000-20,000, gesztenye 10,000-12,000, cseresznye 8000-28,000, meggy 10,000-20,000, egres 6000-16,000, eper 12,000-80,000 korona.

Bor. (A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete boroszlályának jelentése.) Változás nincsen, mert a bortulást menete továbbra is igen gyenge. A szőlők állása eddig kedvező.

Szész és szeszszitalok. A szeszültet változatlan.

Zürich, június 2. (Devizaszókrat.) Budapest 0'007275, Berlin 123, New-York 516'25, Bécs 72'80, Prága 15'32'1/2, London 2509'75, Párizs 2'05'00, Milánó 20'45 Belgrád 8'60, Bukarest 2'45. Egy aranykorona ma a dollár hivatalos jegyzésének pázfolyamán számítva 14,265'45 papirkoronával egyenlő.

Kérjen árjegyzéket a gazdasági könyvviteli nyomtatványokból "PÁTRIA" Irodalmi Vállalat és Nyomdai R-T. Budapest, IX., Üllői-út 25. (Köztelek).

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

E. M. B. Nem ismerve a csávának alkalmazási módját (a magot a csávába bemerítették? kézzel mosták? vagy csak megpermették?), a tökéletes hatás okáról bajos nyilatkozni. Ajánljuk az újabbban forgalomba hozott „Porzol” nevű csávázószert alkalmazását, amelyről a m. kir. biokémiai intézet („Köztelek” 1924. 51., 22., 76-77.) kedvezően nyilatkozott. Ezt nem oldatlan, hanem szárazon alkalmazzuk. Kapható az upesti Chinoin gyárban.

K. F. Hízó juhoknak az 1000 kg. élőszulra etetendő fehérje mennyisége körülbelül 1'8 kg., az adag keményítő-értéke pedig 12-14 kg. Ha feltesszük, hogy az őtves ürübirák és a mustaanyag a legelőn fenntartó szükség-letüket fedezik, kerekén 10 kg. keményítőértéket és 1'0 kg. fehérjét kell tengeri alakjában adagolni, mely célra 1000 kg. élőszulra naponta 12 kg. tengeridára elegendő. W. I. dr.

T. U. Az ekenéklői talajművelés alatt azt az újabbban egyesek által ismét ajánlott talajművelést értjük, mely a fordítókat teljesen mellőzi és a talajt csak túrókékkel és forgatás nélkül dolgozó porhanyítókkal (kultivátorokkal) kívánja megmunkálni. Ez a forgatás nélküli talajművelés azért nem történik sekélyen, hanem a felporhanyítás kiterjed oly mélységre, ameddig ekevel szokás a talajt megmunkálni, tehát 30 cm-nél mélyebbre is. Hogy mit tartson a magyar gazda az ekenéklői talajművelésről és hogy eddig mily eredményeket érték el vele, azt a következő munkának most sajgó alatt levő II. kiadása összefoglalóan tárgyalja Győrffy József: Magyar Dry-Farming. A könyv a Pátria R-T. kiadásában még a nyár folyamán megjelenik, előjegyezni rá már most kiadóhivatalkunknál is lehet. Német munka pedig a következő foglalkozik az ekenéklői talajműveléssel: Fr. Glanz, Wühlarbeit im Ackerboden, Wien-Leipzig 1922. Ez utóbbi munka fejtegetései igen érdekesek, de sajnos, a szerző következtetései oly egyoldalúak az éke kárára, hogy ellen-súlyozást feltétlenül ajánlunk nekik lapunk 1922. és 1923. évfolyamaiban az ekenéklői mozgalomról és talajművelésről Blaesock Ferenc, Dworák Károly, Győrffy József és Ujváry Gyula tollából megjelent cikkeik elővissasát, abban az esetben, ha Győrffy József fentemlített munkájának II. kiadását nem tetsszék beszerezni.

F. D. A trágyatelepek tetővel való ellátását csak helyeselni lehet. Csak a módját kell megtalálni annak, hogy a tető megépítése ne kerüljön túlságosan sokba. Az istálló-trágyának a trágyaléktól kikezdő hűgylével való öntözése azonban a legelhibázottabb eljárás, mert éppen ez uton megy a legtöbb nitrogén veszendőbe. Ha már szükséges, az istállótrágya locsolását annak tömítőn és nyirkosan tartása végett sohasem hűgylével, hanem vízzel kell végezni. Egyéb-ként ajánljuk, tessék erről a kérdésről megjelent újabb magyar szakkönyveket megszerezni és áttanulmányozni. Ezek: Schreckler János: Az istállótrágya helyes kezelése. Pátria kiadás, ára — K., Bittera Miklós dr.: A trágyalé-kezelése és használata. Ára 37,000 K., megrendelhető a magyarországi gazdasági akadémia segélygyűlete útján. S. J.

Gy. S. Nyiregyháza. Vétésre alkalmas cukorrépa magnak legálább 75 gomolyaszalakkal kell csírázni, vagyis 100 gomolyból 75-nek kell kicsírázni. A szóbanforgó mag már az előzőleg 7-ik napi eredmény szerint gyengén, 63% -kal csírázott; a 14-ik napi végeredmény előreláthatólag alig 3-4% -kal lesz jobb. Figyelmünkre voendő egyébként, hogy a csíráztatási eredmény a szabad földön elérhető eredmény-közt mindig mutatkozik eltérő, még pedig az utóbbi hátrá-nyára, ez az eltérés pedig annál nagyobb, minél gyengébb a mag csírázóképessége. Kuncz az oka az, hogy a csíráz-

tásban a magnak mesterséges eszközökkel a legkedvezőbb, a legmegfelelőbb viszonyokat teremtik, amilyeneket a szabad földön nem, vagy csak kivételesen talál meg. A szóbanforgó mag tehát elvetve még kisebb arányban fog kikelni; szállí-tója tehát rossz manggal látta el a szántó feleit. Mindenek-előtt a hiányos kelés állapotát meg hiteles módon (szak-értői szemlével), esetleges karbecsléssel egyetemben; a többi jogi kérdés, amelyben ügyvél szaktanácsát kell igénybe vennie.

H. I. Gyoma. A ciromag igen kemény és héja sok kova-savat tartalmaz; ismereteink szerint mérgező anyagot nem foglal magában. A mangolica malacoknak óthonapos korig szemes árpát tanácsos adni. Az árpa részben való helyet-tesítésére a ciromag nem alkalmas, mert a gyomor és a bél nyálkahártyáját izgatja s ennek folytán a fiatal állatok megbetegedését, esetleg elhullását is okozhatja. Nem leha-tetlen, hogy a kérdéses elhullások a ciromag etetésével állottak összefüggésben, minthogy azonban az sincsen ki-zárva, hogy valamely lappangó fertőző betegség okozta a bajt, az állatok gondos felügyelet alatt tartandók.

Gondos tenyésztő. Fiatal pulykák között tömeges meg-betegedések hasmenésben kedvezőtlen tartási viszonyok (meghűlés, romlott takarmány etetése, túletetés, fűlledt levegőjű ólban tartás) következtében és fertőzéses alapon jelentkeznek. A haj ellen való védekezés módját csak akkor lehet tüzetesen megjelölni, ha a hasmenés oka ismeretes. Minthogy a levélben közöltekből nem világik ki, hogy a szóbanforgó esetben milyen okból betegedtek meg a kis pulykák hasmenésben, tanácsos volna állatorvossal meg-állapíttatni a baj okát, vagy e célból egy-két hullát az állat-orvosi főiskola járványtani vagy kórbonctani intézetébe rész-letes laboratóriumi vizsgálatra felküldeni. Addig is ajánlatos volna azonban a kis pulykáknak ivóviz helyett friss, jóminő-ségű aludttejet adni, az egészséges állatokat pedig tiszta helyre áthelyezni és eddigi tartózkodási helyüket alaposan kitisztítani és mérszettel fertőtleníteni. M. R. dr.

Sz. Ö. Tápszerteljesítés. Az 1908: XXVII. t.-c., mely a gazdatiszt és birtokos közti jogviszonyról szól, végkiele-gítésről csak oly értelemben intézkedik, amennyiben erre-nézve a szolgálati szerződésben más megállapodás nincs, hogy a birtokos a gazdatisztnek a szolgálati időtartam alatt bekövetkezett halála esetében tartozik csak a gazdatiszt özvegyének vagy kiskorú gyermekeinek végkielégítést adni. Maga a gazdatiszt végkielégítésre nem tarthat igényt, ha-csak erre nézve meg nem állapodtak. A felmondási időre járó fizetés nem tekintendő végkielégítésnek és erre az időre a gazdatisztnek teljes fizetése jár. Ha tehát október 1-én lejár bérlete és ezért kell a gazdatisztet elbocsátani, a gazdatisztnek kelő időben fel kell mondani. Ha a felmon-dásra nézve másként meg nem állapodtak, a felmondási idő okleveles gazdatisztivel egy év, nem oklevelesnél félév. Fel kellett volna tehát mondani 1924. szeptember 30-án, illetve 1925. március 31-án. Ha ezt elmulasztotta, most kell felmondania és a felmondási időre a járandóságokat fizetni, akkor is, ha a bérlet előbb jár le, mint a szolgálati idő. A birtokos, illetve bérlet mulasztásából a gazdatiszt nem károsodhat. F. E.

M. S. H. Nagyteljesítés. Ha jól értjük a vita tárgyát: két gazdaság közül az egyikben csak polyvát és takarmány-répat, a másikban csak polyvát és korpát etethetnek a tehennel, bár a vitázók tudják, hogy legjobb volna mind a háromat s esetleg még szénát és szalmát etetni. Miután a fejőstehennek nagy a fehérjeszükséglete s miután a polyva emészthető fehérje a polyva neme szerint 0'7-1'2%, s a répáé 0'1%, míg ellenben a korpáé 10-11%, az ad lib. polyvával és korpával táplált tehének több tejet fognak adni és jobb husban maradnak. Az ad lib. polyván és répán tartott tehének több keményítőértékhez jutnak ugyan s ezért eleinte szintén kielőgően tejelehetnek, de a fehérjét részben saját husukból szedik elő s ezért csak-hamar leromlanak és tejszűrésben megcsappannak. Hogy a mondottakat szemléltethetőbb tegyem, következő példából indulok ki. A tehén 500 kg. súlyú és naponta 6 kg. polyvát és 40 kg. répát, vagy 6 kg. polyvát és 4 kg. korpát képes enni. A két adagolás valószínűen 0'1, illetve 0'45 kg. em. fehérjét és 3'8 illetve 3'0 kg. keményítőértéket tartalmaz. Igaz ugyan, hogy a répával több amidhoz jut a tehén, de az amidek valószínűen csak a fenntartó fehérjét helyettesítik s nem változnak át tejfehérjévé, szóval a répán tartott tehén a 0'1 kg. fehérjét teljes mennyiségében képes tejtermelésre fordítani, míg a korpán tartott talán csak 0'35 kg.-ot for-díthat tejtermelésre, amde 0'1 kg. fehérje csak 2'5 l. teje, 0'35 kg. fehérje pedig 8 l. teje elegendő. A keményítő-érték (Nils Hansson szerint 2 kg.-ot fenntartásra levonva) 7 illetve 5 l. teje elegendő, ha az-onban a tehén 4 kg. he-lyett 5 kg. korpát tud enni, akkor az 1 l. teje meg-felelő keményítőértékhez jut. Cs. J. dr.

P. G. Csala. Tulnyomóan sásból és békárokkából (mezei zsurlóból) álló savanyú fűvet zsombolyázással annyira meg-lehet javítani, hogy a szarvasmarha szívesen eszi. Erőli hazai tapasztalatok vannak. Ugyanis Strausz Rezső a „Köz-telek” 1899. november 29-én megjelent számában hosszabb cikkben ismerteti zsombolyázási eljárását és az 1902. május 14-én megjelent számban visszatérve a békárokkas savanyú fű zsombolyázására, azt írja, hogy kísérletezésének célja az volt, hogy a békárokkas savanyú fű, mélyet sem zöden, sem szárítva nem lehet etetni, zsombolyázatlan a marhával megételhető. De Strausz különösen hangsúlyozza, hogy a kérdéses fűvet felszárva állapotban, a külső nedvesség, sőt a harmat felszáródása után szabad csak zsombolyázni. Strausz tehát tulajdonképpen nem savanyú takarmányt, hanem barna szénát készített a békárokkas savanyú fűből, a barnaszénáról pedig tudjuk, hogy a marha szívesebben eszi, mint a közönséges szénát. Az állattérkező és takarmányozási kísérleti állomás tanulmány tárgyává tette a Strausz által zsombolyázott takarmányt s tanulmánya eredményeit a Köztelek 1902. évi március 12-én megjelent számában ismertette azt állapítá-meg, hogy a felszárított zsombolyázott sásos és békárokkas széna etethető a marhával, míg a nem zsombolyázottat nem eszi. A legnagyobb részt sásból és békárokkából álló zson-bolyázott széna túlképes emészthető fehérjét tartalmaz s ezért okleveles fehérjében gazdagabb takarmányt is kell a marhával etetni. Cs. J. dr.

Lapok / csonkaságuk miatt
egymást kiegészítik/180.sz.
1-4. l., 182.sz.: 1-4. lap.
Csonka: 1.sz. 1-2. lap,

B. Gy. Kába. Ha az üszök a bikával együtt kijárnak a legelőre, nem áll módunkban a beüzemeltetést bizossággal megakadályozni. Egyik-másik gazda a pórájkat összevarrja olyanképpen, hogy a bika himesszője ne hatolhasson a hüvelybe. Ezt az állatkínzó eljárást azonban, mely a bika himesszőjének épségét is veszélyezteti, nem lehet ajánlani. Végeredményben mi sem tudunk mást ajánlani, mint szűgulya tartását. Ha ez nem lehetséges, úgy az egyvesnél idősebb üszöket a tenyésztésig beálltaig ne hajsza ki a közös legelőre. Ez az utóbbi eljárás azonban egyfelől költséges, másfelől pedig hátrányos a fiatal fejlődő állatokra. Amennyiben az üszök naponta hazajárnak a legelőről, úgy a folytatás idejét meg kellene figyelni és a körülbelül háromhetekint folyató állatokat az ivarzás idejére, néhány napig otthon kellene tartani. *W-n dr.*

Arra a kérdésre, hogy száraz viszonyok között milyen takarmányok természetűek sikerrel, kimerítő utbaigazítást talál a Pátria által kiadott következő munkában: *Gyárfa József, Magyar Dry-Farming*, annak következő fejezetében: A takarmány biztosítása száraz viszonyok között.

Legelsőrendű kivitelben és legprimább anyagból készült

kocsisöltönyök, inas-, vadász- és soffórruhák, esőköpenyek, szűrők.

Óriási választék mindennemű munkás-, gépész-, cséplő-, méhész- stb. öltönyökben.

Előnyös árak!

Kérje képen árjegyzékünket, ingyen és bérmentve küldjük meg!

Pontes és előzetes kiszállítás.

Meg nem felelő árut bármikor kicserélünk.

Cushman
ESTÁRSÁG
RÁKÓCZI ÚT 16

A MAGY. KIR. ÁLLAMVASUTAK GÉPGYÁRÁNAK
VEZÉRÜGYNÖKSÉGE
BUDAPEST, V. VILMOS CSÁSZÁR-ÚT 32.
A GYŐRI WAGGONGYÁR
SZÉKERKERÉK GYÁRTMÁNYAINAK
VEZÉRKÉPVISELETE.

Rába SZÉKERKERÉK
hajlított talppal
vasalva.

Tökéletesen száraz faanyag! Sokkalta tartósabb minden más keréknél! Készül minden járatos méreletben!

Uj tejjgazdasági szakkönyvek!!!

A tej és tejtermékek
különös tekintettel a vaj, sajt, a tejkonzervok és egyéb tejkészítmények gyártására

Írta: **Gratz Ottó**
217 oldal, 167 képpel **Ára 280,000 korona**

Tejjgazdaságtan
a tejjgazdasági ismeretek, a vaj- és sajttermelés alaponál

Írta: **Rácz Mihály dr.**
242 oldal, 110 ábra **Ára 87,500 korona**

"Pátria" r.-t. könyvosztálya, Budapest, IX., Üllői-út 25.

Védekezzünk a burgonyavész ellen!

BURGOL
(porozószer)

PEROSAN
(permetezőszer)

Haszonszámítás:

10 kat. holdra kell 250 kg. Burgol 3-4-szeri porozáshoz à 10.000 K 2,500.000—K

3-4-szeri porozáshoz 10 napszám à 50.000 K 500.000—K

Egy porozógép első évben teljesen leírva 500.000—K

Összkiadás 10 holdra 3,500.000—K

A porozás, vagy permetezés átlagosan 20% terméstöbbletet biztosít, még akkor is, ha a betegség nem lép fel; ha pedig burgonyavész pusztít, akkor a terméstöbblet lényegesen nagyobb.

10 kat. holdon terem porozatlanul 600 q à 100.000 korona ... 60,000.000—K

Csak 20% terméstöbbletet felvéve a porozás javára, terem 720 q ... 72,000.000—K

Terméstöbblet 120 q értéke ... 12,000.000—K

Tiszta nyereség 8,500.000— kor.

Minden gazda a **saját érdekében** cselekszik, ha megszokja a burgonyavész elleni rendszeres védekezést.

Minden gazda a **köz érdekében** cselekszik, ha szomszédainak számszerűen bebizonyítja a védekezés rentabilitását.

Porozás vagy permetezés sorrendje:

- I. június első fele,
- II. július eleje,
- III. július vége,
- IV. augusztus közepe.

CHINOIN
gyógyszer- és vegyszertéri termékek gyára r.-t.
UJPEST.

Hírnev **Szent Egydy-i GŐZEKEKÖTELEKET**

legelsőrendű minőségben raktárról azonnal szállít a gyár képviselője:

Magyar Béla
Budapest, VI., Gróf Zichy Jenő-utca 30.
Telefon: 44-47 7150 Telefon: 44-47

Üzletáthelyezés!
Gyapjubizományi Üzletemet V., Dorottya-utca 9. szám alól
V., Szabadság-tér 17. szám alá
Tözsdepalota (főbejárat) helyeztem át.
Uj telefonszám: 76-99
GYAPJUT
elsőrangú bel- és külföldi megbízásból, későbbi szállitásra legmagasabb áron veszek
ZEISLER ARTUR

VETŐMAGNEMESÍTŐ ÉS ÉRTÉKESÍTŐ R.-T.

Budapest, V., Méréleg-utca 3. III. emelet
Vezérigazgató: **SZÉKÁCS ELEMÉR**
Táviratcím: Nemesmag Telefon: 128-35 és 146-20

Őszi vetőmagvak:
SZÉKÁCS-féle nemesített minőségbuzák, őszi árpa, káposztarepce,

FLEISCHMANN-féle nemesített ROZS
előjegyezhetők!

Saborsky Ede és Társa
Budapest—Wien
szarvasmarha-, sertés-, borjú- és juhbizományosok

IRODAK: **Berővágyshid, telefon: 15-30**
Marhavágyshid, telefon: 15-39
Rakosky látni lakásának telefonát: **15-44-17**

WIEN IRODA: III., St. Marx.
Telefon (Übersuchen): **22-81**
Erdőmények címzete: **Budapest-Marhavágyshid**
Andapost-berővágyshid Wien, St. Marx

DEUTALAN VÁRARI JELENTÉSEK 1923

MAGO-MOBIL
 VILÁGHÍRÓ AGGREGÁTIÁINKAL
 meglevő **GAZDASÁGI KISVASUTJÁT**
MOTOROS-ÜZEMRE átálakítjuk!

TEHERAUTÓK
 MOTOROS LOKOMOTIVOK
 SZÁNTÓGÉPEK, MOTOROK
 GAZDÁKNAK HITELERE!

TESSÉK ISMERTETÉST KÉRNI TÁVIRATI CIM: 7832
MAGYAR ÁLTALÁNOS GÉPGYÁR R.-T. DAIMAGPUCH. BUDAPEST
 AUSTRO-DAIMLER-MAG-PUCH TELEFON: 5-72
 Magyarország eladási központja: BUDAPEST, VI., LISZT FERENC-TÉR 9.

„Westfalia“ tejsseparatorok
 mindennemű tejszűréshez, saj-, vaj- és
 sajtkészítő telemek berendezése legelőnyösebben
STANGA JOZSEF tejszűrés, gépkereskedelmi
 és műszaki vállalatának vizsrol-
 hatók. Iroda és raktár: Budapest, IX., Ráday-u. 26 K. Telefon: J. 25-73

Muraközi
 igás tenyészkancák,
 tenyészmének,
 választott csikók
 ismét kaphatók
 magyar határállomásra ál-
 lítva, esetleg közvetlenül a
 tenyésztőknek közvetítjük.
E. VAJDA
 (született: 1868 HEINRICH KÖR)
 Isonykeresztes és
 Lovászi-Ágynökség
 C. A. K. O. V. E. C. (Csákternya)
 Medjimurja, Jugoszlávia.
 Bürgénycim: VAJDA Csakovo
 Jugoszlávia. 712

Tökéletes cséplés csak a szabadalmazott
dobkösorbetéttel
 alkal-
 mával, mert csak ennek segítségével lehet a kalszobót a gabonát az utolsó szemig kicsepleni.
 Raktárról, postán is: **KEMÉNY MANÓ** gazdasági cikkek BUDAPEST, V. ker., Rudolf-
 szakszolgálat rakparti 8. sz.

Gőzekeberszántást
 őrsi és tavaszi szántást, gyepfűrészt, szőlőtelepek
 falkolák, erdősítések mély rigóirózását elváltatja
Wolff Ernő, Budapest—Kelefeld
 7873 Telefon: József 54-58 Bürgénycim: Wolff Ernő Budapest

GRÁNÁT védjeggyel MÉRLEGER
 szekrényes-, tizedes-, tolosúlyos-százados-, marhamér-
 legek, szekérhidmérlegek, gabonna-
 minőségi mérlegek raktárról:
Jausz Testvérek
 Budapest, VI., Teréz-körút 37.
 Telefon: 150-44 7814

Bérlet: 7857
 Jóménőségű fekete talajból álló 1070 holdas alföldi birtok, mo-
 dern urilakkal, jókarban lévő gazdasági épületekkel,
 épületek artézi vízvezetékekkel ellátva, szántó belőle 700 hold, kaszáló
 250 hold, legelő 80 hold, többi belsőség, 1925. évi október 1-től
 6 esztendőre holtinstrukcióval, itakarmánnyal, szalmával jeltárilag fel-
 szerelve **bérbeadó**. Komoly reflektánsok forduljanak!
Pompe Oszkár, Dénes-major, u. p. Törökszentmiklós.

Gazdálkodók és földbirtokosok figyelmébe!
Tölgy iparvasuti talpfákat
 és mindennemű **tölgy épületfát**
 minden méreletben, vagonfélélenként, továbbá **tölgy boroshor-
 dokát** bérmentve ab cseh-magyar határ, legelőcsobban szállít:
REIZMAN SAMUEL fatermelő és hordógyáros, Mukačevo (Podkarp. Rus)
 Érdeklődőknek árajánlattal szolgál. 7745

Aratás utáni fizetésre
 azonnal szállít, a legelőnyösebb napi árak mellett:
Muhart Kölest | Tarlórépát
Rézgálicot | Raffiát | Kénport | Rézkénport
Porosz szenet | Kenőolajokat | Zsák- és ponyvákat | Manillát

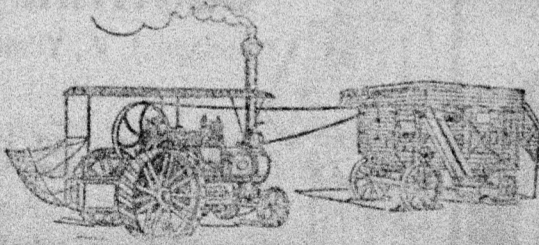
Villamos-
 villagítás, erdőtűteli és akkumulátor-
 telepeket tervezünk, építünk, javítunk és kar-
 bantartunk. **RÁDIO**-berendezéseket, szoro-
 lési anyagot, iszólámpát raktárról szállítunk.
 Költségtérítésel díjmentesen szolgálunk.
HOFFER és SZOMMER műszaki és elektro-
 technikai vállalat,
 Budapest, VI., Eötvös-u. 29. 7113 Telefon: 49-83

Gőzekekötél
 elismert legjobb minőségben kapható:
HEGEDÜS JOZSEF okl. gépészmérnök
 Budapest, IV., Papnövelde-utca 1. sz.
 TEL: J. 154-04 és J. 76-97 7428 Bürgénycim: HEGEMON

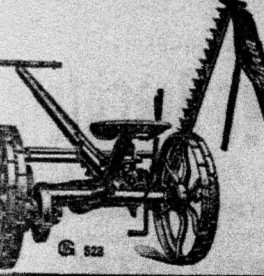
FÖLDES GYŐZŐ Mag- és Termény-
 kereskedelmi Részvénytársaság
 BUDAPEST, V., ZRINYI-UTCA 14. SZ.
 TELEFON: 141-10 és 141-16
 Bürgénycim: FÖLDESUR Budapest
 Mielőtt **superfoszfát- és egyéb műtrágyaszükségletét**
 beszerezné, kérjen tőlünk ajánlatot
 a **DANICA** Vegyi Ipar Részvénytársaság, budapesti vezérképviseletétől.

GAZDASÁGOK FIGYELMÉBE:
3-soros tengeriültetők, tárcsásboronák
 8, 10-es ekék, Losonci Gazdasági Gépgyár gyártmányú vetőgépek, míg a készlet tart,
 toloshengeres és kanalas-rendszerű
 Kérjen árajánlatot! 7430 Kérjen árajánlatot!
SATURNUS Műszaki és Gépkereskedelmi Részvény-
 Társaság, Budapest, V., Rudolf-tér 1. sz.

WEISS MANFRED ACÉL- ÉS FÉMMŰVEI R.-T.
 csepeli gyárában **amerikai módszerrel** készült **tűkőrcécl** kormánylemez
 egyetemes acélekéket, ekealkatrészeket, acélboronákat, fogatoskapákat,
 sima- és rögtörőhengereket, szabatosan működő **AGRAR-DRILL** vetőgépe-
 ket, szecská- és repavágókat, **magasnyomású háti permetezőket**, az
ELSŐ MAGYAR GAZDASÁGI GÉPGYÁR R.-T.
 által gyártott cseplőgarnitúrákat, gőz- és benzinlokomobilokat, gőzmagánjárókat,
 legjobb szerkezetű **szívógázmotorokat**, 160 lóerő teljesítményig, ajánl az

az **AGRARGLOBUS**
 MEZŐGAZDASÁGI GÉPKERESKEDELMI
 RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
 Budapest, IV., Egyetem-utca 1. szám.
 Távirati cím: AGRARGLOBUS BUDAPEST
 TELEFON: József 153-54,
 József 153-76.

„FAHR-KRUPP“ világhírű gyártmányú
 szénagyűjtők, fűkaszálók, marokrakó- és kéveköto-
 aratógépek, autó-rudhordókészülékekkel
olcsó árakon raktárról szállíthatók.
„PYRAMIS“ Magyar Földbirtokosok és Földbérletk R.-T.
 Budapest, VI., Teréz-Körút 26. sz.
 Bürgénycim: „PYRAMIS“

VETŐGÉP
BORPRÉS
MORZSOLÓ
 7128

DEBRECZENI MEZŐGAZDASÁGI
GÉPGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
 Előfizetői iroda:
 Budapest, VI., Berliini-tér 2. szám.
 Kereskedelmi ÖNTVÉNYEK

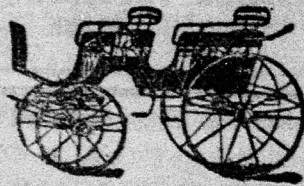
Gazdák figyelmébe!
Kölesönzsákok • Kölesönponyvák
 Typha kézi fapeckes kévekötő olesó és tartós,
 saját érdekében kérjen mintázott ajánlatot!

Zsákok jutából, lenből és kenderből,
Ponyvák 7775
Mezőgazdasági kötélárúk
 elsőrendű kivitelben, a legolcsóbb gyári árban.

Kölesönzsákok Kölesönponyvák
Ifj. LÁSZLÓ GYULA, JUTA-ÉS KENDERFORGALMI R.-T.
 Budapest, V., Nádor-utca 20. sz.
 Telefon: 160-82, 163-16. Sürgőnycim: **Socking**

Gyümölcsös
 és gazdasági kosarak vagontételben is jutányosan kaphatók. **Fogházi kosárüzem**
 irodája, Győr. 7860

Csepléshez román bükk tűzfát porosz szenet
 legolcsóbban szállít vagontételben a
PROSILVANIA R.-T.
 Budapest, V., Nádor-utca 21. szám.
 Sürgőnycim: **Confia, Budapest** 7760

Alapított 1892-ben.
ZUPKA ANTAL
 autókarszéria- és kocsigyár, Budapest, VIII., Ilde-utca 17. sz.
 Telefon: József 43-06
 Állandó raktár új és használt kocsikban. Kocsik javítását, felújítását, újra való kárpitozását, juttatás elvállalom. 75 72/a

Hizott ökrök eladása.

A mezőhegyesi m. kir. méneshirtokon szabad kézből eladásra kerül kb. **40 drb magyar és 120 drb tarka hizott ökrök.** Ajánlatok folyó évi június hó 10-ig, legalább 3 napi szóbanállással, Budapesten, a földművelésügyi minisztérium II. A. (mezőgazdasági birtokok) főosztályában III. em. 392. nyújtandók be. Átvételi határidő június 30. Részletes feltételt kívánatra küldünk és az ökrök megtekintéséhez fogatot rendelünk ki. Mezőhegyes, 1925. évi május hó 30.
 7855 A mezőhegyesi m. kir. méneshirtok Igazgatósága.

Juhtenyésztés és gyapjulsma Irta: Kovács Béla. Ára 35.000 K és postaköltség "Pátria" r.-t. könyvostálya, Budapest, IX., Üllői-út 25

Cigája juhászat

mely áll 140 drb számos anyából, 5 drb kosból, 130 drb egyéves anyából, 130 drb egyéves ürüből és 135 drb hányból. Azonnal átvehető, kilogrammonként 10.000 kor.-ért **eladó Kéler Dénes** intézőnél, **Lajoshalom-puszta**, u. p. Gádoros, Békés megye, vasutállomás Szarvas. 7840

Eladó
 1 drb. az ügétverseny törzskönyvelő-bizottsága által nyilvántartott 5 éves amerikai felvér pejkanca és 1 drb. 6 éves felvér kanca. Megtekinthető az állatorvosi főiskola sebészeti osztályán, Budapest, VII., Rottenbiller-u. 23. hol is bővebb felvilágosítás nyerhető. 7865

Uj tejüzem!
 Veszünk tejet, tejtermékeket (évi kötésre is)
VITAMIN Tejipari Vállalat
 Budapest, VIII., Kálvária-utca 23. szám.
 Telefon: József 23-40 7864

Kész ablakok és ajtók
 minden méretben, lakó- és munkaházak részére, éppoly szolid kivitelben, tehát nem olyan, mint a forgalomban lévő raktári készítmény, vasalva és alapmázolva, bármily mennyiségben azonnal kaphatók
HUFNAGL IMRE asztalosmű- gyárban
 BUDAPEST, VI., KARTÁCS-UTCA 37. SZÁM
 (A. B. C. J és F villamosokkal Nyugati pályaudvartól ötödik megálló) 7778 Telefon: 163-23
 Rajzokat vonatkozó árákkal felhívásra díjmentesen küld

TÖZEGKORPÁT
ALOMTÖZEGET
 légszűrő állapotban azonnal szállít a
TÖZEGKITERMELŐ R.-T.
 Központi iroda:
 Budapest, VI., Teréz-körút 28.
 (Pyramis helyiségben)
 Telefon: 65-48, 65-49, 65-60
 Interurbán: 194-37
 Termelőtelep és gyár:
 Fonyód (Zagyva)

Meghívó Az Országos Többtermelési Szövetkezet tisztelettel meghívja tagjait az 1923. és az 1924. lefolyt évek megtartandó **közyűlésére, amely 1925. évi június hó 21-én d. u. 5 órakor** tartatik meg, Ujpest, Téli-utca 23. sz. alatti központi irodahelyiségében.

Tárgyszorozat: 1. Igazgatósági jelentés az 1923. és 1924. évről.
 2. Felügyelő-bizottság jelentése. 3. Indítványok.
Mérlegszámla. Vagyon: 1. Készpénzkészlet 148.527 K. 2. Kintlévő követelések 16.266 K. 3. Irodai berendezés 36.265 K. 4. Készlet 2.798.763 K. Összesen: 2.999.821 K. **Teher:** 1. Üzletrészek 132.600 K. 2. Pesti Magy. Ker. Bank 10.068 K. 3. Folyószámla 2.734.950 K. 4. 1923. évi nyereség 122.203 K. Összesen: 2.999.821 K.
Veszteség- és nyereségszámla. Tartozik: 1. Üzleti költség 1.127.547 K. 2. Tiszti fizetések 168.454 K. 3. Forgalmi adó 106.699 K. 4. 1923. évi nyereség 122.203 K. Összesen: 1.524.903 K. **Követel:** 1. Áru 1.476.137 K. 2. Jutalék 43.610 K. 3. 1922. évi nyereség 5156 K. Összesen: 1.524.903 K.
 Ujpesten, 1923. december hó 31.
 Megvizsgáltuk és rendben találtuk. **A felügyelő-bizottság.**
Mérlegszámla. Vagyon: 1. Készpénzkészlet 33.513 K. 2. Készlet 217.000 K. 3. Kintlévő követelések 16.266 K. 4. Irodai berendezés 36.265 K. Összesen: 303.044 K. **Teher:** 1. Üzletrészek 132.600 K. 2. 1924. évi nyereség 170.444 K. Összesen: 303.044 K.
Veszteség- és nyereségszámla. Tartozik: 1. Marita 3000 K. 2. Forgalmi adó 134.092 K. 3. Üzleti költség 1.608.404 K. 4. Tiszti fizetések 250.000 K. 5. 1924. évi nyereség 170.444 K. Összesen: 2.165.940 K. **Követel:** 1. Áru 2.043.737 K. 2. 1923. évi nyereség 122.203 K. Összesen: 2.165.940 K.
 Ujpesten, 1924. december hó 31.
 Megvizsgáltuk és rendben találtuk. **A felügyelő-bizottság.**

Alapított 1873. Telefon: 41-96
SCHWARZ M. L. r.-t.
 Budapest, V., Vilmos császár-ut 4.
 Mindennemű **kocsis- és inaslibériák,** valamint **soffőr-ruházati cikkek** főraktára.
Gépész-, munkás-, cséplő- stb. öltönyök nagy választékban állandóan raktáron. 7743
 Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve

Vasár- képviselő: **RACZ F. mérnök** Budapest, V., Falk Miksa-u. 6.

Árveszek bizományi eladásra a legelőnyösebb feltételek mellett uradalmaktól és gazdaságoktól mindenféle **korai zöldség-, főzelékfélék-, burgonya-, hagyma-, dinnye- és gyümölcsöt** a mindenkori legnagyobb piaci napiárban elszámolva. Üzletem a Központi Vásárszarnok közvetlen közelében fekszik a a dunaparti lényegesen olcsóbb helyen rendelkezem. Szíves megkeresést bérlek: **Scholler Gusztáv**, Budapest, IX., Lónyay-utca 13/a szám. Telefon: József 132-10 7863

8-as BEVERLEY gőzeséplőgarnitúra
 vasrámas cséplővel, külön szíjazattal és felszereléssel, kedvező fizetési feltételek mellett — esetleg hosszabb törlesztésre is — **eladó.** Bővebbet a **Vajszlói Kereskedelmi Bank R.-T.-nél.** 7852

Üllői Hengermalom Részvénytársaság
 Budapest, IX., Ráday-utca 31. szám
 Telefon: József 126-22
 a budapesti gabonatorzsde tagja elvállalja vidéki földbirtokosok és haszonbérlet mindenféle gabonájának és terményeinek a budapesti piacon **bizományi uton** való értékesítését. Teljes garancia! Gyors lebonyolítás! Saját budapesti raktár! 7866

Szabadalmazott **STILLE** HENGER-DARÁLÓ
 félannyi erő igénybevétele mellett kétannyi teljesítménnyel bír, mint más daráló. 7777
 Vezérképviselet:
Bárdos és Brachfeld
 Budapest, VI., Gyár-utca 5. szám.

KOLHÁNYI TESTVÉREK
 szíjgyártók és nyergesek
 BUDAPEST, IX., VIOLA-UTCA 48. SZÁM.
 Hívótelefon: József 53-09 7545
 Fiókelársülthely: Budapest, VIII., Tattersall

Lótartók! Lószerszámot, pokrócot, nyergeket szállítunk bármily mennyiségben! Igás, párja --- 1,700.000 K-tól Parádés, párja 4,000.000 K-tól Nyergek, drb.-ja 2,000.000 K-tól Mindennemű árunk 1. rendű.

FORDSON-TRAKTOR „OLIVER“-ekével raktárról azonnal szállítható
 Táviratcim: **Szilágyi Diskant Miskolc** Ford-autók, Fordsontraktorok autorizált képviselöje:
Szilágyi és Diskant gépgyár, MISKOLC. Telefon: 135. 7127

Gyorsjáratu 7688
TEHERAUTOMOBILOK
 előnyös feltételek mellett
Metropol Garage
 Budapest, VI., Lehel-utca 25.
 Telefon: 112-23, 112-24, 112-25, 112-27

Mangalica tenyészkatok

40-100 darab tenyészkecske, melyekből 50 drb 2 éves, házas, májusban radrik, 50 drb 1 éves. A nagy díjjal és többszörösen első díjakkal kitüntetett tenyészetemből eladó. Cím: **Csobaj József gazdasága, Csobaj, Szabolcs megye, vasútállomás Tokaj.** 7688

- 2 drb Big-Four-aktor, komplett ekékkel és tárcsásboronákkal
- 1 „ Hofherr és Schrantz löherefejtőgép
- 1 „ MAV. 26 HP benzinlokomobil, M. 27
- 1 „ KPN. jellü kukoricamorzsoló, 4 felöntőgarattal
- 1 „ Cambridge-henger
- 15 „ Extirpator
- 19 „ ZH. 9. jellü eredeti Sack-ek

használt, gyárilag gondosan javított állapotban, igen kedvező áron **eladó**

Gépjármű és Műszaki R.-T.
 Budapest, Rudolf-tér I. sz.
 Telefon: 189-30 7818

HOFHERR-SCHRANTZ-CLAYTON-SHUTTLEWORTH

Egy állandó üserő áramlik állandóan gazdasága felett

A SZÉL!

Ne engedje el hihasználatlanul!

Magyarország szélstatistikája a legkedvezőbbek egyike: 300 szeles nap.

Kérjük tudakozódják szélmotoraink felől!

Halápy Oskár ur Érd; gr. Zichy Rafael ur I. elöszentiván; Jakabffy Dező ur Pusztacség; Weber Aladár ur Ballószeg; Voigt Vilmos ur Örkény uradalmainál stb. stb.

Ingyenerő! Ingnyenvilágítás!

Minden felvilágosítást díjtalanul adunk!

HOFHERR-SCHRANTZ-CLAYTON-SHUTTLEWORTH R.-T. 7561
 Budapest, VI., Vilmos császár-ut 57. szám.

Az összes

praktikus háziasszonyoknak a „valódi Franck“-hoz való hajlandósága abban leli magyarázatát, hogy a „valódi Franck“ a legjobb, legizletesebb és a leg-tartalmasabb kávépótlék!

* A kávédarálóval mint védjegy.

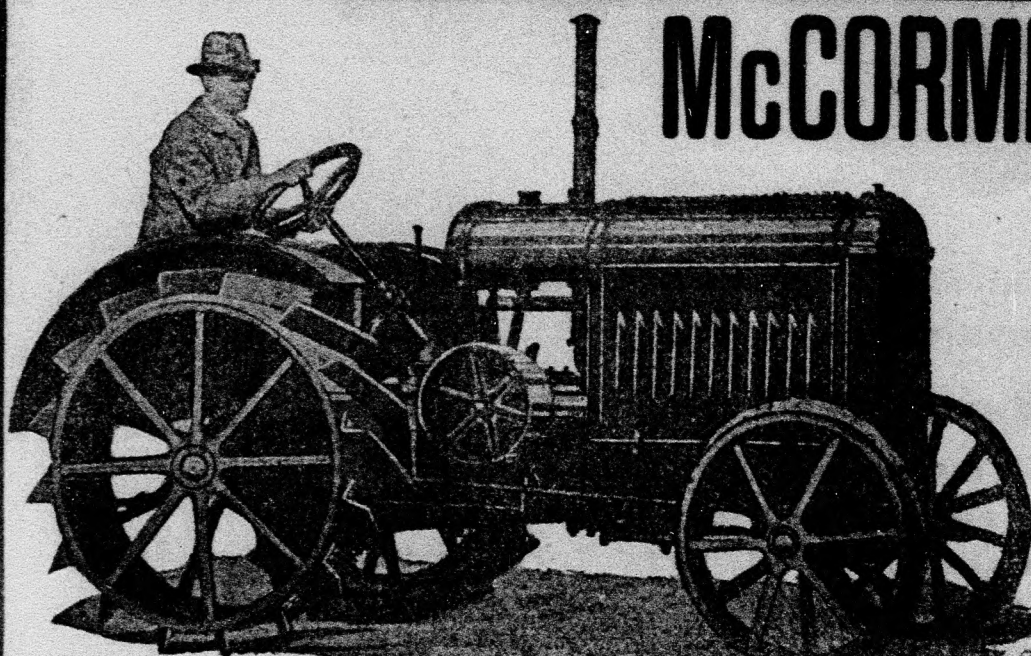
HEUCKE-GŐZEKE készlet 7719

tulhevités, 16 HP, alig használt, minden részében teljesen kifogástalan, igen jó állapotban, ekékkel, lakócsesi stb. tartozékokkal

azonnal kapható

Székelty és Székely mérnökök

a Heucke-gőzekegyár képviselőjénél
 Budapest, VI., Liszt Ferenc-tér 4. szám.

MCCORMICK MOTOREKE

Beépített regulátor
 Fordulat önműködően szabályozva
 Szíjtárcsa a motoron
 Levehető kapaszkodók

7226

28 golyóscsapágy
 Magasfeszültségű mágnes
 Motorhengerek kicserélhetők
 Légtisztítóberendezés
 Működő részek portól teljesen megvédve

INTERNATIONAL HARVESTER COMPANY
 MC CORMICK & DEERING, CHICAGO
 VEZÉRKÉPVISELET

DÉNES B.
 RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
 GŐZ- és MOTÓBEKEOSZTÁLY
 BUDAPEST, V., VÁCI-UT 98.

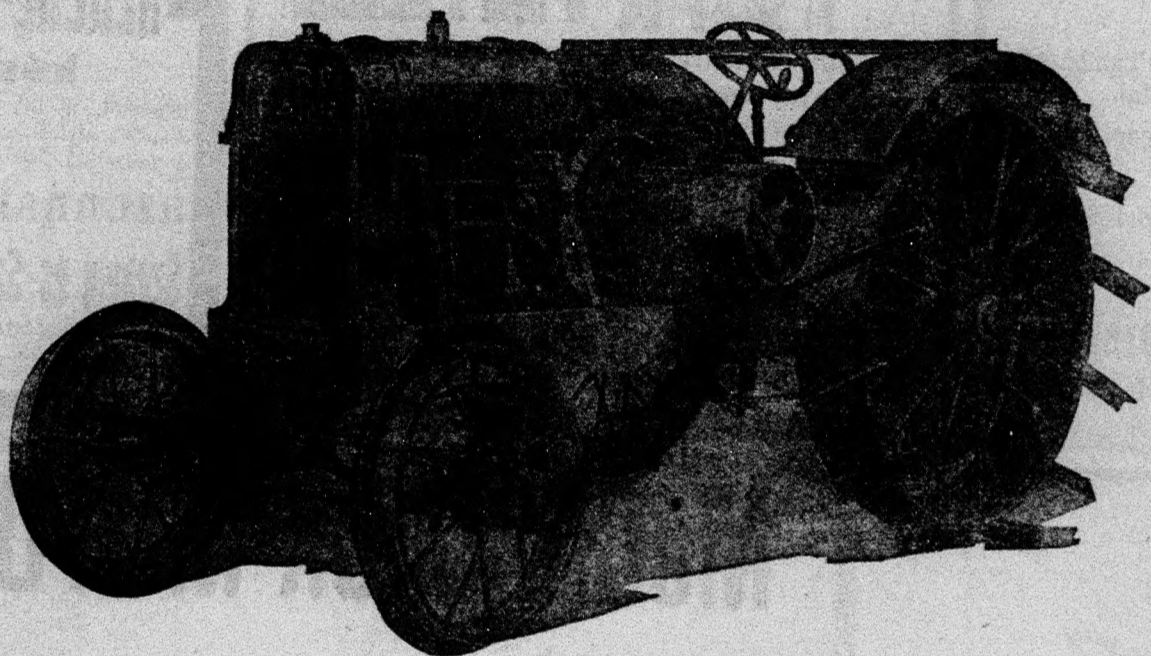
LEVÉLCIM: BUDAPEST 56. FIOKBÉRLŐ
 SÖRGÖNYCIMI: „DÉBERT BUDAPEST“
 TELEFON: 139-15 ÉS 70-43
 ALAPITVA 1883

HART PARR A TRAKTORIPAR MEGALAPÍTÓINAK

24 ÉS 30 LÓEREJŰ, LEGÚJABB RENDSZERŰ PETRÓLEUMTRAKTORJAI

A TRAKTORGYÁRTÁS LEGTÖRÉLETESEBB ALKOTÁSAI

RAKTÁRUNKRÓL SZÁLLITHATÓK!

A HART PARR-traktorok valóságos mezőgazdasági traktorok!
Gyökeresen eltérnek az automotoros traktoroktól!

Jellegzetes kiválóságuk:

Alacsonyfordulatszámú fekvő motor!

Minden rész bámulatos könnyedséggel hozzáférhető!

Teljesen újrendszerű szabadalmazott petróleumkarburátor, mely a leg-
gazdaságosabb fogyasztást biztosítja!

SZÁNTÁS: 3-vasú eredeti amerikai ekével!

CSÉPLÉS: 48"-54"-60" dobszélességű cséplővel, melyeket játszi könny-
nyedséggel el is vontatnak.

SÚLYA: 24 HP traktor 1850 kg., 30 HP traktor 2400 kg.

Árajánlattal és kimerítő ismertetéssel szívesen szolgál a vezérképviselő!

FEHÉR MIKLÓS GÉPGYÁR R.-T.
BUDAPEST, V., VÁCI-UT 80. SZÁM.

GAZDÁK BIZTOSÍTÓ SZÖVETKEZETE
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI-UT 1.

Meghívó.

A **Gazdák Biztosító Szövetkezete** 1925. évi június hó 20-án (szombaton) d. e. 10 órakor az Országos Magyar Gazdasági Egyesület székházának nagytermében (Budapest, IX., Köztelek-utca 8.)

alapítói diszgyűlést

tart, amelyre a szövetkezet alapító tagjait tisztelettel meghívjuk.

Tárgysorozat: 1. Elnöki megnyitó. 2. Ünnepi beszéd. 3. Üdvözlések. 4. Alapító tagokban történt váltások bejelentése. 5. A közgyűlés elé terjesztendő esetleges javaslatok. Budapest, 1925. évi június hó 6-án.

Az igazgatóság nevében:
gróf Zelenski Róbert
a szövetkezet elnöke.

Meghívó.

A **Gazdák Biztosító Szövetkezete** 1925. évi június hó 20-án (szombaton) d. e. 11^{1/2} órakor az Országos Magyar Gazdasági Egyesület székházának nagytermében (Budapest, IX., Köztelek-utca 8.)

XXIV. rendes közgyűlését

tartja, amelyre a szövetkezet tagjait tisztelettel meghívjuk.

Budapest, 1925. június hó 6-án.

Az Igazgatóság.

Tárgysorozat: 1. Elnöki megnyitó. 2. Jelentés az alapítók gyűléséről. 3. Az 1924. évi zárszámadás megvizsgálása, a mérleg megállapítása, a felesleg feletti határozat, az igazgatóság és felügyelő-bizottság felmentvényének megadása. 4. Az igazgatóság által a központi választmányba meghívott tagoknak ezen állásukban való megerősítése. 5. Hat igazgatósági, egy felügyelőbizottsági és huszonkét központi választmányi tag választása. 6. A felügyelőbizottság és központi választmány tiszteletdíjának megállapítása.

I., II. osztály (tűz-, jég-, betöréses-lopás, baleset- és szavatosság elleni biztosítás).

KIADÁS

Nyereség- és veszteség-számla az 1924. üzletéről.

BEVÉTEL

	korona	f	korona	f	korona	f	korona	f	korona	f
I. Kifizetett kárösszegek:										
a) a tűzbiztosítások után le a viszontbiztosított rész	2.501.894.268	55								
b) a jégbiztosítások után le a viszontbiztosított rész	1.609.860.016	94	892.034.251	61						
c) a betörésbiztosítások után le a viszontbiztosított rész	13.869.037.248	70								
d) a balesetbiztosítások után le a viszontbiztosított rész	6.971.695.497	63	6.897.941.751	07						
e) a szavatosságbiztosítások után le a viszontbiztosított rész	194.273.067	35								
f) a függő károk tartaléka	115.057.759	85	79.215.307	50						
g) a hűtőanyagok tartaléka	666									
h) a kamattartalékalap	443	70	222	30						
i) a jégtartalék	25.801.740									
j) a jégkártartalék alap	24.328.773		1.472.967		7.870.664.449	48				
II. Szerzési költségek és díjbehajtási jutalékok, levonva a viszontbiztosítottok megtérítéseit:										
a) a tűzbiztosításnál			2.906.799.192	93						
b) a jégbiztosításnál			492.847.740	57						
c) a betörésbiztosításnál			41.544.337	31						
d) a balesetbiztosításnál			3.832.037	21						
e) a szavatosságbiztosításnál			13.610.282	15	3.458.633.590	17				
III. Tisztviselői illetmények					3.704.217.769	25				
IV. Egyéb üzlet. költségek					2.123.954.723	47				
V. Szervezési költségek					974.253.467	75				
VI. Adók és illetékek					946.678.438	86				
VII. Leírások:										
a) behajthatatlan követelések					2.832.848	44				
VIII. Díjtartalék az üzletév végén:										
a) tűzbiztosítás	6.788.770.944									
le a viszontbizt. rész	3.209.070.922		3.579.700.022							
b) betörésbiztosítás	280.141.138									
le a viszontbizt. rész	143.512.530		136.628.608							
c) balesetbiztosítás	20.062.406									
le a viszontbizt. rész	13.109.801		6.952.605							
d) szavatosságbiztosítás	53.223.114									
le a viszontbizt. rész	41.113.269		12.109.845		3.735.391.080					
IX. Függő károk tartaléka:										
a) tűzbiztosítás	853.576.654									
le a viszontbizt. rész	504.219.642		349.357.012							
b) jégbiztosítás	450.001.535									
le a viszontbizt. rész	67.500.230		382.501.305							
c) betörésbiztosítás	86.551.119									
le a viszontbizt. rész	43.551.048		43.000.071							
d) balesetbiztosítás	764.200									
le a viszontbizt. rész	629.500		134.700							
e) szavatosságbiztosítás	56.921.600									
le a viszontbizt. rész	52.886.140		4.035.460		779.028.548					
X. Egyéb tartalékok:										
a) tűztartalék			7.771.399	52						
b) jégtartalék			4.912.392	55						
c) hatszázkoronás kötv. kisorsolási alapja			163.800							
d) kamattartalékalap			200.000							
e) árfolyam-ingadozási tartalékalap			140.000.000							
f) biztonsági tartalék			100.000.000							
g) jégkártartalékalap			5.000.000		258.047.592	07				
XI. Nyereség	168.521.620	04								
ebből a III. osztály veszteségének fedezésére	90.262.034	18			90.262.034	18				
marad nyereség	78.259.585	86			78.259.585	86				
					24.022.224.177	53				
									24.022.224.177	53

Budapest, 1924. december 31-én

A könyvelésért: Rátz s. k. cégjegyző, főkönyvelő

AZ IGAZGATÓSÁG

Ezen nyereség- és veszteségszámlát a fő- és segédkönyvekkel összehasonlítva, helyesnek és rendben levőnek találtuk.

Budapest, 1925. május hó 30-án.

A FELÜGYELŐ-BIZOTTSÁG

I., II., III. osztály mérlegszámlája 1924. december 31-én

TÉTELEK	I., II. osztály		III. osztály		Összesen	
	korona	f	korona	f	korona	f
1. Az alaptőkének még be nem fizetett része	163.800	—	163.800	—	327.600	—
2. Pénzkészlet	636.699,791	76	636.699,791	76	1.273.399,582	152
3. Pénzügyintézeteknél elhelyezett kamatozó követelések	2.952,199,877	32	3.006,785,381	73	5.958,985,258	105
4. Értékpapírok	83,244,893	33	611,473,993	33	694,718,886	66
5. Ingatlanok értéke	69,018,371	20	271,011,371	20	340,029,742	40
6. Kötvényekre adott kölcsönök	3,000,000	—	265,355	—	3,265,355	—
7. Jelzálogkölcsönök	14,042,223	69	3,000,000	—	17,042,223	69
8. Viszontbiztosítók tartozása	1,005,849,923	84	1,020,492,147	53	2,026,342,070	137
9. Óvadékok	1,587,516	42	1,587,516	42	3,175,032	84
10. Különféle adósságok: a) folyószámlán... 7,138,871,56 b) életosztály... 237,708,379,38	244,847,251	14	21,898,205	88	246,745,456	102
11. A képviselőknek fennálló kötelesek	5,503,043,132	44	332,063,644	05	5,835,106,776	49
12. A biztosi alap és biztosi tartalékok értéke: a) ingatlan... n. é. 0% b) 2,000,000... n. é. 0% c) 3,200,000... n. é. 5 1/2% VIII. hadikölcsön... 2,010,000... n. é. 3,200,000... hadikölcsön... 3,200,000...	116,956,460	—	116,956,460	—	233,912,920	—
13. Tisztviselők nyugdíjalapja	58,601,534	93	5,200,000	—	63,801,534	93
14. Átmeneti és hátralékos kamatok	112,500	—	58,601,534	93	113,623,534	93
15. Ingók feltárási értéke	100	—	330,714	75	330,814	75
16. A számadási év vesztesége (elcímí ágarat által megtérítve)...	90,262,034	18	90,262,034	18	180,524,068	36
Összesen	10,972,925,152	38	952,384,381	96	11,925,309,534	34

A könyvelést: Bíró s. k.

A könyvelést: Rátz s. k. cégjegyző, főkönyvelő.

Budapest, 1924. december 31-én.
A Z I G A Z O A T Ó S Á G
 Ezen mérlegszámlát a fő- és segédkönyvekkel összehasonlítva, helyesnek és rendben levőnek találtuk.
 Budapest, 1925. május hó 30-án.
A F E L Ü G Y E L Ő - B I Z O T T S Á G

TÉTELEK	I., II. osztály		III. osztály		Összesen	
	korona	f	korona	f	korona	f
1. Alaptőke	2,215,120	—	1,100,000	—	3,315,120	—
2. Biztonsági tartalékalap	100,000,000	—	5,000,000	—	105,000,000	—
3. Arányingadozói tartalékalap	140,000,000	—	154,592,578	09	294,592,578	09
4. Egyéb tartalékok: a) tüzártalék... 7,771,399,52 b) jegártalék... 4,912,392,55 c) hátszázkoronás kötvények kisorsolási alapja... 163,800 d) kamattartalék... 200,000 e) jeghártalék... 5,000,000 f) vagyonértékelés... 14,149,885,10 g) vagyonértékelés... 2,141,754,66	18,047,592	07	13,288,639	82	31,336,231	89
5. Díjtartalékok az üzlet végén: a) tüzbiztosítás... 6,788,770,944 b) befejesbiztosítás... 280,141,138 c) balesetbiztosítás... 20,062,409 d) szavatosságbiztosítás... 13,109,801 e) haláleseti és vegyes lókebiztosítások... 41,113,269 f) le a viszontbiztosított rész... 353,430,984,32 g) elértési tőkebiztosítások... 128,275,716,76 h) le a viszontbiztosított rész... 225,155,267,56 i) le a viszontbiztosított rész... 1,116,333,58 j) járadékbiztosítások... 89,669,83 k) le a viszontbiztosított rész... 170,429,98 l) le a viszontbiztosított rész... 23,152,40	3,735,391,080	—	226,335,237	89	3,961,726,317	89
6. Díjtartalékok az üzlet végén: a) haláleseti és vegyes tőkebiztosítások... 394,963,029,98 b) le a viszontbiztosított rész... 190,025,641,74 c) elértési tőkebiztosítások... 435,336,04 d) le a viszontbiztosított rész... 49,196,90 e) járadékbiztosítások... 5,792,93 f) le a viszontbiztosított rész... 4,242,50	—	—	204,937,388,24	—	204,937,388,24	—
7. Bejelentett, de még ki nem fizetett károk tartaléka: a) tüzbiztosítás... 853,576,054 b) le a viszontbiztosított rész... 504,219,642 c) jegbiztosítás... 420,007,530 d) le a viszontbiztosított rész... 67,500,230 e) befejesbiztosítás... 86,551,119 f) le a viszontbiztosított rész... 43,551,048 g) balesetbiztosítás... 704,200 h) le a viszontbiztosított rész... 629,500 i) szavatosság, biztosítás... 56,921,600 j) le a viszontbiztosított rész... 52,886,140	—	—	349,357,012	—	349,357,012	—
8. Bejelentett, de még ki nem fizetett biztosítási kötelezettségek tartaléka: a) haláleseti és vegyes tőkebiztosítás... 1,820,400 b) le a viszontbiztosított rész... 560,000	—	—	1,260,400	—	1,260,400	—
9. Tisztviselők nyugdíjalapja	58,601,534	93	—	—	58,601,534	93
10. Viszontbiztosítók követelése	3,789,205,244	71	87,666,449	45	3,876,871,694	116
11. Óvadékok	1,587,516	42	—	—	1,587,516	42
12. Különféle hitelezők: a) tartozások bankoknál... 1,137,396,322 b) átmeneti számla... 1,042,706,221,31 c) fel nem vett osztalékok... 224,35,90 d) folyószámlán... 359,994,70 e) elemi osztály... 237,708,379,58 f) biztosítottak részére vásárolt hadikölcsönkövetelések utáni tőketerületek... 827,024,53	2,180,326,896	21	257,815,998	90	2,438,142,894	111
13. Nyereség: a) az előző számadási év nyeresége... 6,363,149,22 b) a számadási év nyeresége... 162,158,470,82 ebből a III. osztály veszteségének fedezésére maradt nyereség... 78,259,585,80	90,262,034	18	90,262,034	18	180,524,068	36
Összesen	10,972,925,152	38	952,384,381	96	11,925,309,534	34

Hungária-drótfonatok
a legolcsóbbak és legkiválóbbak. 7134
Egyedül gyártja:
Haidekker Sándor R.-T.
szodony-, szövet-,
fonat-, kerítés-, vas-
butor- és lánegyár
Budapest, VIII.,
Öllői-ut 48/B.
Fiók: Budán, II., Fő-utca 58.
Kiszállítás Magyarországon és külföldön.
Kiszállítás Magyarországon és külföldön.
Kiszállítás Magyarországon és külföldön.

Rozsdásodás ellen

Rietschel és Henneberg r.-t.
Budapest, VIII., Práter-utca 12. szám
Telefon: József 23-13 7548
Vízvezetési, csatornázási, esőcsináló, központi fűtési, fürdő- és egyéb egészségügyi berendezések

Ilonka-pusztai ménes és gazdaság elad: 7822
létszámfeletti 5 drb amerikai vemhes kancát és 6 drb csikót, belgalótenyészetből 14 drb törzskancát egy törzsménellel és éves méncsikókat. Gazdasági felzárkózásból pedig elevátort, lószerszámot, lókapát, kézi eszközöket, fahengereket stb.
Értekezés: Martens Caesar, Tereske, Nógrád m.

Kocsik, gummikerekek, lószerszámok, nyergyek
az ellenszert kiváló minőségűekben, legolcsóbban beszerezhetők
Egyedül eláruló hely:
Waltzner Rezső cég, Budapest, VII., Akácfa-utca 23 gyártelepén. 1206

GYAPJUT
vesz napi áron
ÁLTALÁNOS GYAPJUKERESKEDELMI R.-T.
Budapest, V., Tűkőr-utca 4. szám
Telegramm: Negretti 7841 Telefon: 203-34

Alapítva 1882. **Rácsos kapu, ablak**
Bajor Ignác
Budapest, V., Váci-ut 16.
Telefonszám: 14-37 1562

Eladó kétaggregátos gőzekekészletek és tartozékok:
FOWLER-féle 20-as
FOWLER-féle 16-os
FOWLER-féle 14-es
GANZ-DANUBIUS-féle 20-as
MÁV GÉPGYÁRI gőzekek
Billenőekék sekélyszántáshoz 10-es, 9-es, 7-es, 6-os, 5-ös.
Billenőekék mélyszántáshoz 5-ös és 4-es.
FOWLER-féle gőzekegrubber 5 méter munkaszélességgel, tarlóhántáshoz kiválóan alkalmas,
FOWLER-féle gőzborona 7 m. munkaszélességgel,
Rögtörőhengerek,
Új vízfordóajtók,
Lakókocsik,
Gőzekekőtelek.
Erdélyi Márk Gépgyár
Budapest, VI., Lehel-utca 10. sz.
Telefon: 191-17, 194-35
Bürogyeim: Gőzeke Budapest 7819

Gőzekekőteleket
szavatolt legmagasabb szakítási szilárdsággal
eredeti gyári áron azonnal szállítok
TOEPFFER ROBERT mérnök, gőzsztantási vállalkozó
Budapest, I., Mészöly-u. 6. 7835 Telefon: József 85-05

Cséplőgéptulajdonosok!!
Pénzt, időt, munkát takarítanak meg a 1764
STERN-féle dobkosár-betétléccel
680 kg. tiszta **buzaszem**
volt az eredmény, midőn egy 550 keresztből álló buzaszalmát, mely már egy közönséges dobkosárral el lett csépelve, betétsines géppel szakértő-bizottság előtt utáncsépeltetünk. Pénzt, időt és munkát takarítanak meg.
Kérdezőkérésre ingyen és bérmentve nyújt felvilágosítást.
BÁRDOS és BRACHFELD BUDAPEST, VI., Gyár-utca 5/F

Lószekér, ökörszekér, tárcsásborona
a legolcsóbb napi áron kapható.
A gazdaközönség figyelmét felhívjuk saját gyártmányu, kitűnően bevált egyes és kettős ekéinkre, tárcsásboronáinkra, rögtörő-, magtakaró-boronáinkra, porhanyítóinkra, gyomirtóinkra, ekekapáinkra, különböző nagyságu, legjobban kivitelű ló- és ökörszekereinkre. 1 darab kocsiderék bevasalatlantul 200.000 korona, komplett famunka 2.000.000 korona.
Öntdönk előállít mindennemű szürke öntvényt. Magán-járó átalakításhoz szükséges öntvények kg.-kint 6000 koronánál raktárról szállíthatók. 7807
Fordson-traktorok és ekék eredeti gyári áron
Lábassy-féle Mezőgazdasági Ipar és Gépgyár R.-T., Török-szentmiklósi

Meghívó.
A Bakonyaljai Földművelésügyi Részvénytársaság 1925. évi június hó 15-én délután 3 órakor tartja a Kisbéri Takarékpénztár R.-T. hivatalos helyiségében
III. évi rendes közgyűlését, melyre a t. c. részvényesek meghívotnak.
Tárgysorozat: 1. Jegyzőkönyvvezető és két hitelesítő kijelölése. 2. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése a lefolyt évről. 3. Zárószámadás megvizsgálása, mérleg megállapítása és a nyereség felosztása. 4. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság részére a felmentvény megadása. 5. Az igazgatóság tagjainak választása 3 évre. 6. A választmány tagjainak választása 3 évre. 7. Esetleges indítványok tárgyalása.
Kisbér, 1925. Április hó 14-én.
Az igazgatóság.
*) Az a részvényes, aki a közgyűlésen résztvenni akar, köteles legkésőbb 3 nappal a közgyűlés előtt részvényeit, a még le nem járt szelvényeivel együtt, vagy a részvényekről szóló ideiglenes elismervényt a Kisbéri Takarékpénztár pénztáránál letenni.
**) Azok az indítványok, melyek legalább 3 nappal a közgyűlés előtt az igazgatóságnak írásban adatnak be, a közgyűlés napirendjébe felveendő.
Mérlegszámla 1924. december hó 31-én. Vagy: kasszaállomány 23.167.042 K. Értékpapír 18.950.000 K. Óvadék 250.000 K. Adósság 118.120.554 K. Raktáron levő anyagok 3.698.220 K. Gépek és gazdasági felszerelések 28.600.000 K. Állatállomány 432.931.185 K. Áru- és takarmánykészlet 494.575.775 K. Adóttulajdon 17.399.130 K. Vetés és ősi szántás 387.325.000 K. Összesen: 1.525.016.906 K. Teher: Részvénytörzs 74.000.000 K. Tartalékalap 459.118.000 K. Értékcsökkenési alap 30.000.000 K. Hitelezők 950.299.425 K. Átmeneti tételek 5.577.295 K. Fel nem vett osztalék 1.629.500 K. Fel nem vett jutalékok 686.666 K. Nyereség: Mult évi nyereség-átmozgatás 10.920 K. 1924. évi tiszta haszon 3.715.100 K. Összesen: 1.525.016.906 K.
Nyereség- és veszteségszámla 1924. december hó 31-én. Veszteség: Alkalmazottak fizetése 41.779.815 K. Munkabérek 272.066.594 K. Konvenció 320.093.826 K. Költség 65.772.745 K. Biztosítási díj 56.300.019 K. Haszonbér 418.569.007 K. Adó 144.391.470 K. Kamat 111.280.727 K. Betegségjelzési járulékok 3.515.406 K. Takarmányozás 160.912.851 K. Javítási költségek 53.722.960 K. Nyereség: mult évi nyereség-átmozgatás 10.920 K. 1924. évi tiszta haszon 3.715.100 K. Összesen: 1.652.111.440 K. **Nyereség:** Mult évi nyereség-átmozgatás 10.920 K. Vetés 1.091.236.995 K. Szaporodás 270.453.224 K. Tej, gyapju és egyéb bevételek 290.270.301 K. Értékpapír-kamat 140.000 K. Összesen: 1.652.111.440 K.
Kisbér, 1924. december 31-én.
Vitéz Hunkár Antal ig. alelnök, Lozert Kálmán ig. alelnök, Elekcs Gyula ig. tag, Srobel Zoltán ig. tag, Mihályi László ig. tag, Hunkár Andor ig. tag, Derényi Ágoston ig. tag, Knobloch Ferenc ig. tag, Vassary Gyula f.-b. elnök, Baranyay József f.-b. tag, dr. Iván Árpád f.-b. tag, Srobel Sándor f.-b. tag, dr. Vörtesy László f.-b. tag, Horváth János f.-b. tag. 7848

Bérszántást vállal:
Szolinszky Jenő mérnök
bérszántóvállalata
Budapest, VII., Damjanich-u. 46.
TELEFON: József 109-74 7538

Istállóablakot, magtáráblakot azonnal szállít 7217
FARKAS ÉS TÁRSA
Budapest, VI., Lehel-utca 9. Telefon: 82-70

Heucke-gőzekéket és gőzekealkatrészeket
legmodernebb kivitelben azonnal szállítunk. Ugyanitt egy alig használt gépészetiakéccsal kapható.
Székely és Székely Budapest, VI., Liszt Ferenc-tér 4.
Telefon: 96-69 7719

TRIÓRÖK
marott sajtokkal minden gabona tisztítására.
Cséplőgép-szítók
Törökország. Mindennemű lyukasított lemezek. Vetőmagtisztítótelepek
Lucerna- és lóheretisztító triórök
STANER és LENNER triórök és lóheretisztítógyár részvénytársaság
Budapest, VI., Országbirtok-utca 44-46. sz.

„RATIMORS“
a legmegbízhatóbb patkányirtószer
A gazdaközönség köréből beérkezett kérelmeknek és megnyilatkozásoknak megfelelőleg, hamarosan idén át kísérletünk olyan patkányirtószer előállításával, amely rendelkezésnek megfelel, a patkányokat tehát kipusztítja és az anyag egyéb állatra nem mérgező hatása. Óránk előzetes, a befejezett kísérletek abszolút eredményeknek bizonyultak és emellett a „RATIMORS“ patkányirtószerrel a mai naptól kezdve forgalomba hoztuk.
A „RATIMORS“ folyadék, amely a használati utasítás szerint használható fel. Egy üveg, amelynek tartalma egy liter anyagnak felel meg, ára 80.000.- koronára. Megrendelhető a 7558
Veterinária Vegyészeti R.-T.-nál
Budapest, IX. ker., Lónyay-utca 18/b szám.

Gazdasági épületek, cséplőgépek és minden éghető és tűzveszélyes tárgy festésére a legalkalmasabb a tűzálló, szabadalmazott
Duffag festék
kapható minden színben. Felvilágosítással készséggel szolgál és állandóan nagy raktárt tart
Gépjármű és Műszaki r.-t.
Budapest, V., Rudolf-tér 1.
Telefon 189-80 7847

llal:
Ő mérnök
a
ch-u. 46.
74 7838

akot,
lakot
7217
TÁRSA
Telefon: 82-70

kéket
zeket
al szállítunk.
kocsi kapható.
Budapest, VI.,
Ferenc-tér 4.
7719

RÖK
maradt sajtokkal
minden gabona
tisztítására.
Cséplőgép-
szítók
rtott lemezek.
pek
triőrök
lyukasztógép
44-46. sz.

RS"
nyirtószer
kérlemeknek és
előzőleg, hosszú
szor előállítás-
tápanyoktól tehát
m mérgező há-
berletek abszolút
gya a NATI-
cve forgalomba

R.-T.-nál
18/h szám.

plőgépek
üzvesz-
galkalma-
dalmazott
sték
ben.
kész-
llan-
tart
ki r.-t.
f-tér l.
7847

CEMENTIPARI GÉPEK

ÉS FORMÁK
SZÁNTÓ és BECK
MÉRNÖK GÉPGYÁRÁBAN

BUDAPEST, X., GYÖMRŐI-UT 76-78. SZ.

Telefon: József 50-88, József 90-34 7221

Kérjen árajánlatot

ÓVAKODJUNK SILÁNY UTÁNZATOKTÓL

„IRUS-MŰVEK“ MAGY. KÖZPONTI MŰSZAKI IRODA
BUDAPEST, VI., Podmaniczky-u. 21.
Sürgőnycim: „MIRUS“
Telefonszám: 97-02

Specialitásként szállít azonnal a **legjobban bevált szab. eredeti**
és **MALOMBERENDEZÉSEKET**
„Nordmühlbau“ hámozógépeket
az összes gazdasági magvak, szálas és rostos termények feldolgozására

Továbbá szállít **NEUMEYER** Herkules **motorekét**
4- és 3-vasúti szivógáz-, petróleum- és benziumzemre

A modern technika legelőkeltebb alkotása

Szánt Arat Csépel Vontat
Elsőrendű referenciák 7119 Legmesszebbmenő jótállás

Háztartási, urasági, vendéglői, Intézeti

tűzhelyek

LAKOS LAKOS
Takaréképítéshé-
gyár R.-T.
BUDAPEST

Központi iroda és gyár: VIII., Bezerédy-u. 8. Telefon: József 21-34
Városi üzlet és raktár: IV., Váci-utca 40. szám (Irányi-utca sarok)
Telefon: József 153-52 7103

Védjük gyümölcsöseinket, szőlőinket, kertjeinket

a Farbenfabriken vorm. Friedr. Bayern & Co. Leverkuseni gyárnak az
egész világon kiprobatált szerével

Solbar: lisztharmat, monília, fusicladium,
Ustin: vértetű,
Venotan: levéltetű ellen.

Gyártja: Krausz-Moskovits Egyesült Ipartelepek R.-T., Budapest, VIII.,
Örmölygy-utca 8.

Forgalomba hozza: A Magyar Növénynevelő R.-T., Budapest, VII.,
Dohány-utca 20.

Kapható: „Hangya“ Fogy. Szöv. összes fiókjaiban, a Magyar Mezőgazd. ik
Országos Szövetségében és a szakmába vágó összes kereskedésekben.

A JELENKOR LEGJOBB TŰTŐFEDŐ ANYAGA

Eternit

PALA

CSAK AZ „Eternit“ VÉDSZÓVAL JELÖLT LAP VALÓDI.
ETERNIT-MŰVEK MÁTSCHER LAJOS BUDAPEST, ANDRÁSSY-ÚT 33. GYÁR: NYERGES-UJFALU.

SIRIUS darálók

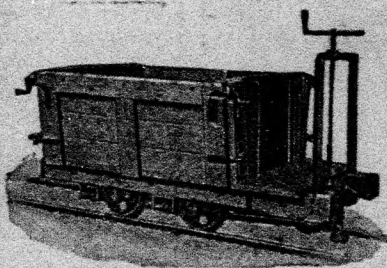
a legjobb befűlésező műköve-
kel, golyócseszpágyakkal.

Országos teljesítmény! Kis erőszükséglet!
Csekély beszerzési ár! 7131

Farkas J. és Társa
BUDAPEST, VI., Vilmos császár-ut 61.X

SCHILLINGER MIKSA

Zsák és ponyva
kereskedés és kölcsönzés
Budapest, V., Rudolf-rakpart 7. sz.

Répakocsik, kerekek, kerékpárok, sinek, váltók és kötőanyagok, valamint hajtányok,

a GYŐRI WAGGONGYÁR gyártmányai
raktárról azonnal szállíthatók. 7720
ANGOL-MAGYAR BANK RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
KESKENYVÁGÁNYU VASUTOSZTÁLYA
BUDAPEST, V., Vilmos-császár-ut 32.

ITÉLET

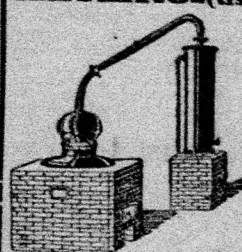
előtt, vagy után bizalommal forduljon hozzánk földbir-
tokrendezői ügyekben. Előnye és eredményes felvilá-
gosítás megszerzése miatt tényállás sürgősen beiktandó.

Azonnal készpénzben
kaphat értékesítésre átvett mindennemű mező- és kert-
gazdasági eredetű termékek ellenében jó bonitásban,
megbízható hitelképességű termelő

**bizományi vagy termelési célt,
továbbá földbirtokkölcsonthi**

Felvilágosítással az összes folyóiratnak alapját képező
földbirtokra és jelenlegi vetési beosztásukra vonatkozó
tudnivalók és okmányok birtokában — a referenciák
egyidejű megjelölése mellett — szívesen szolgál a
„TERMELEK“ Földművelők Szövetkezete,
Budapest, VII., Wesselényi-utca 16., I. em. 9.
Telefon: József 139-18. 7792

Szeszfűző- és Hinomító-(tisztító-)üstök

raktárról garanciával
szállíthatók. Mindennemű
vörösréz- és fém- és
mosástűk, tejgazdasági üs-
tők stb. készítése, javítása
és ónozása.

Gyümölcsbefűző üstök.

Godra Sándor és Fla

részvénytársaság

Budapest, IX., Gróf

Haller-utca 4. szám.

Modern likörgyár-
berendezések. 7828

Ismeretét díjtalanul!

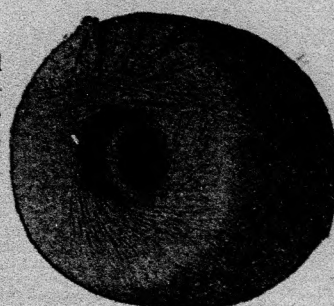
Az amerikai DEERING gépekhez az alkatrészek megérkeztek,

ugy hogy most minden rendelést haladéktalanul
foganatosíthatunk. Felkérjük tehát a t. gazda-
közönséget, miszerint a **fűkaszaló-, arató-
és gyűjtőgépeikhez** szükségelt **alkat-
részeket** sürgősen megrendeljük, melyekkel
legjutányosabban állunk rendelkezésre.

Ugyszintén megérkezett valódi amerikai
DEERING kévekötozsinegünk

is, mellyel legkitűnőbb minőségben jutányos áron szolgálunk.

PROPPER SAMU R.-T. MEZŐGAZDASÁGI GÉPÜZLETE
Budapest, V., Vilmos császár-ut 52. sz.

Térjen át benzinről szivógázra!

Legolcsóbb üzem!
Csekély átalakítás.

generátorok

ról árajánlatot.

Hofherr-Schranz-
Clayton-Shuttleworth
Magyar Gépgyári Művek R.-T.,
Budapest, VI., Vilmos császár-ut 57.

VEGYESEK
Buzakölcsonit
 több vagonnal kiadok, új bu-
 zát vezeték vagontelepekben.
Kalmár György
 Budapest, Váci-utca 66.

**Életét és
 vagyonát**
 biztosíthatja, ha
NEMES-féle
villámhárítóval
 szerelteti fel lakóhá-
 zát és gazdaságát.
 Költségvetés díjtalan.
NEMES SÁNDOR
 elektrotechnikus
 Budapest, VIII. ker.,
 Szentkirályi utca 49.
 Telefon: József 98-87

**Vaszunk és oladunk
 szénát,
 szalmát**
 és egyéb szilastakarmányt
 bármily mennyiségben.
 Préselést saját présgéppel
 végeztetjük.

**Fischer József takarmány-
 kereskedelmi R.-T., Budapest**
IX., Remete-utca 1.
 Telefon: József 41-72
 Hírlapjain: Helyiállás Budapesti 7770

**Eladó: 1 Hornby-Graepel-
 cséplőgép (4 atm.
 130 H.P.) gyárilag teljesen
 kijávitva és vagonra szerel-
 tettel. 1 Röhök-féle behorvát;
 1 Peschát és Roth-féle 3 lóerős
 benzinkomótor. A gépek kivé-
 tlenül szilárd hozatnak. Meg-
 gazdasági gépműhely, Dunas-
 ördvény. 2197**

**Törött gépre: eh-
 repedi, simari káncok
 elektromos hegesztése**
**Lakos és Székely gép-
 gyár, Budapest, VI., Béke-
 tér 3. Új berendezést gyár-
 tás és hegesztő-akadémia**

ELADÁS
Faszénforgalmi R.-T.
 Budapest, V., Alkotmány-
 u. 1. I. I. I.
 Telefon: 1-13, 13-14, Hód 14-15
Faszén
Köszön
Tüzifa.

Trágya
 néhány száz vagon
 eladó és szonál szál-
 lható. **Nagyobb mennyi-
 delésnél több-havi hitelt
 nyújtunk.** Szívós érdeklő-
 deket "Trágya 2025" jelző-
 alatt a kiadóhivatall továbbít-
 2023

Kocsik
 mindenfajájuk, kó-
 szeresek, gumik-
 kerekek nagy választékban
 kaphatók. Kocsiraktár, Buda-
 pest, József-körút 21. 241

**Gépek javításához szük-
 séges összes alkat-
 részeket, nevezetesen for-
 csókat, cséprészeket, tüz-
 rostélyokat, manométereket
 és egyéb armatúrákat, csatló-
 anyagokat, dobcsinákat, csava-
 rokat, szegcsinákat, rostalome-
 zeket stb. legelőbb szál-
 lit: Braun és Úrmányi, Buda-
 pest, Országház-tér 10. 414**

Fűkaszalókat, teljesen re-
 novált, néhány darab, újakat is
 előben szál- lit: Braun és Úr-
 mányi, Budapest, Országház-
 tér 10. 11140

Gőzeket 500 méter
 hosszú, 23 H.P.
 vastag, teljesen új, alkalmi
 áron eladó. Braun és Úrmányi,
 Budapest, Országház-tér 10.
 11162

Stock-ek, halványas ben-
 zinkomótorral, gyárilag
 javítva, eladó. Batori, Buda-
 pest, Népszínház-u. 40. 2183

Téglagyártógépek teljesen
 új, minden nagyságban,
 levéleszettel, 35 lóerejű
 gőzkomótorral azonnal szállít-
 ható. Batori, Budapest, Nép-
 színház utca 40. 2185

Jöminőség istállótrágya-
 kőzetek, Herzog Béla,
 Budapest, Vörösmarty-utca
 19. 2108

Csepplőgép nyolcas
 vöröslókomóbil új henger-
 furással, teljesen kijavított,
 újon nyomatott, olcsón
 eladó. Kőrösi, Budapest, II.,
 Batthyány-u. 50. Választék-
 2200

Csepplőgép kisebb rend-
 szerű, minden előforduláshoz
 alkalmas. Róna Alkalmazás-
 társaság, Budapest, József-
 körút 37. 2272

Egy 5 HP, 7 lóerős Röhök
 cséplőgép, 20 éves,
 június 11-én délután 3 órakor
 szabad kézben eladó. Felté-
 ték: 1. Tóth gazdasági Rt., Fejér-
 megye Baracson, Hátapáncs,
 5 millió árverés előtt letendő.
 2281

150 kat. hold föld eladó.
 Nagykörűben. Építlet-
 nincsen. Augusztaiban átvétel.
 Megbízott dr. Thury László
 ügyvéd, Debrecen, Kossuth-
 u. 20. 2271

Kézitáplálás kapható.
 Batori, Budapest, Népszínház-u. 40.
 2273

**16-os Fowler gőzke-
 cséplőgép, teljesen
 felújítva, jókarban, egész
 új társasági géppel átvétel.
 Nyolcszáz forintért. Felté-
 ték: 1. Kőrösi, Budapest, József-
 körút 37. 2272**

Ruston-Proktor egyező
 nyolcas cséplőgép, igen jó karban
 áll. Eladó. Felté-
 ték: 1. Kőrösi, Budapest, József-
 körút 37. 2272

Olajpogácsa, 10 kg-
 ból, harminc mé-
 terméretű eladó. Saffel olaj-
 malom, Újköcske. 2195

**Eladó: 1 Hornby-Graepel-
 cséplőgép (4 atm.
 130 H.P.) gyárilag teljesen
 kijávitva és vagonra szerel-
 tettel. 1 Röhök-féle behorvát;
 1 Peschát és Roth-féle 3 lóerős
 benzinkomótor. A gépek kivé-
 tlenül szilárd hozatnak. Meg-
 gazdasági gépműhely, Dunas-
 ördvény. 2197**

Ekealkatrészeket, nevezetesen
 szántóvasakat, kormányleme-
 zeket, talpakat, bármely
 gyártmányú ekekre, legjobb
 anyagból, olcsón szállít-
 ható. Braun és Úrmányi, Budapest,
 Országház-tér 10. 414/a

Alföldi jöminőségű 40 kat.
 föld eladó, legelőbb szál-
 lható. Padozott kettő szoba-
 konyha, továbbá 1 szoba-
 konyha csatlakozással. I. bel-
 sőség, 2 szőlővel, gyümölcsös-
 sel, 2 buza, 5 rozs, 2 zab,
 13 tengort-veléssel, 4 ugar,
 8 kaszáló, 6 legelővel eladó,
 holdankint 45 q buzért. Ked-
 vező fizetési feltételek.
 Ábrahám István, intéző, So-
 mogyszob. Követtőkét díjaz-
 2215

Eladó tejjárási beren-
 dezés: Alfa separator,
 Viktória vajakpörlőgép, vaj-
 gyároszat, mérőedények,
 kannák stb. Dr. Keresztly
 György gazdasági, Alsóhor-
 nád, Post m. 2311

60 és 80 HP WD motortól,
 60 koréssé használt, gyárilag
 javított állapotban, garan-
 ciával kedvező fizetési felté-
 telek mellett raktárról szállít-
 ható. W. J. magyarországi vezér-
 képviselete: „Ligo” mező-
 gazdasági gépkereskedelmi
 R.-T., Budapest, V., Alkot-
 mány-utca 31. 2233

Eladó egy kőszet Fowler
 gőzkecséplőgép, 16 HP, 1 drb
 5-6 mély és 1 drb 5-6
 mélyebb billenőkével. Egy
 kőszet Hofherr Sehnitz
 14 HP gőzkecséplőgép, négyes
 billenőkével. Megkeresést
 kérjük Pusztaszentlőrinc
 gazdasági, posta Kocel. 2232

Eladó 2 drb 60 HP Stock-
 motor, 1 drb lend-
 kerék 2 motor magas, 8 1/2 q
 súlyú, 10 vagon különféle
 szalmán, mely a helyszínen
 a vörösgéppel préselhető,
 1 drb Osztrák tenyészbika.
 Uradmált intézőség, Károly-
 major, Csorvás. 2244

Stock-motorek 60 HP, leg-
 kitűnő állapotban, 2 vagon
 buzért eladó vagy bérbe-
 adó. Jaramás, Budapest,
 Aréna-utca 3. 2259

Csepplőgép nyolcas
 vöröslókomóbil új henger-
 furással, teljesen kijavított,
 újon nyomatott, olcsón
 eladó. Kőrösi, Budapest, II.,
 Batthyány-u. 50. Választék-
 2200

Csepplőgép kisebb rend-
 szerű, minden előforduláshoz
 alkalmas. Róna Alkalmazás-
 társaság, Budapest, József-
 körút 37. 2272

Egy 5 HP, 7 lóerős Röhök
 cséplőgép, 20 éves,
 június 11-én délután 3 órakor
 szabad kézben eladó. Felté-
 ték: 1. Tóth gazdasági Rt., Fejér-
 megye Baracson, Hátapáncs,
 5 millió árverés előtt letendő.
 2281

150 kat. hold föld eladó.
 Nagykörűben. Építlet-
 nincsen. Augusztaiban átvétel.
 Megbízott dr. Thury László
 ügyvéd, Debrecen, Kossuth-
 u. 20. 2271

Kézitáplálás kapható.
 Batori, Budapest, Népszínház-u. 40.
 2273

**16-os Fowler gőzke-
 cséplőgép, teljesen
 felújítva, jókarban, egész
 új társasági géppel átvétel.
 Nyolcszáz forintért. Felté-
 ték: 1. Kőrösi, Budapest, József-
 körút 37. 2272**

Ruston-Proktor egyező
 nyolcas cséplőgép, igen jó karban
 áll. Eladó. Felté-
 ték: 1. Kőrösi, Budapest, József-
 körút 37. 2272

Olajpogácsa, 10 kg-
 ból, harminc mé-
 terméretű eladó. Saffel olaj-
 malom, Újköcske. 2195

**Eladó: 1 Hornby-Graepel-
 cséplőgép (4 atm.
 130 H.P.) gyárilag teljesen
 kijávitva és vagonra szerel-
 tettel. 1 Röhök-féle behorvát;
 1 Peschát és Roth-féle 3 lóerős
 benzinkomótor. A gépek kivé-
 tlenül szilárd hozatnak. Meg-
 gazdasági gépműhely, Dunas-
 ördvény. 2197**

Ekealkatrészeket, nevezetesen
 szántóvasakat, kormányleme-
 zeket, talpakat, bármely
 gyártmányú ekekre, legjobb
 anyagból, olcsón szállít-
 ható. Braun és Úrmányi, Budapest,
 Országház-tér 10. 414/a

Alföldi jöminőségű 40 kat.
 föld eladó, legelőbb szál-
 lható. Padozott kettő szoba-
 konyha, továbbá 1 szoba-
 konyha csatlakozással. I. bel-
 sőség, 2 szőlővel, gyümölcsös-
 sel, 2 buza, 5 rozs, 2 zab,
 13 tengort-veléssel, 4 ugar,
 8 kaszáló, 6 legelővel eladó,
 holdankint 45 q buzért. Ked-
 vező fizetési feltételek.
 Ábrahám István, intéző, So-
 mogyszob. Követtőkét díjaz-
 2215

Eladó tejjárási beren-
 dezés: Alfa separator,
 Viktória vajakpörlőgép, vaj-
 gyároszat, mérőedények,
 kannák stb. Dr. Keresztly
 György gazdasági, Alsóhor-
 nád, Post m. 2311

Eladó egy kőszet Fowler
 gőzkecséplőgép, 16 HP, 1 drb
 5-6 mély és 1 drb 5-6
 mélyebb billenőkével. Egy
 kőszet Hofherr Sehnitz
 14 HP gőzkecséplőgép, négyes
 billenőkével. Megkeresést
 kérjük Pusztaszentlőrinc
 gazdasági, posta Kocel. 2232

Olajpogácsa
 a legjobb és leggaza-
 daságosabb erőtakar-
 mány. Nagygyári, haj-
 talantított, kapható közvet-
 len a gyártól. Felvilágo-
 sítások nyervek.
**„Bóni” Gyártó- és
 Mezőgazdasági R.-T.**
 Budapest, V., Vörösmarty-tér 4.
 Telefon: 63-87 és 202-55
 7735

**Osers és Bauer
 motorgyár**
 hírneves gyártmányai:
Motorok
 benzín- és petróleumüzemre
 3 lóerőtől — 50 lóerőig.
**Diesel-rendszerű
 nyersolajmotorok**
 3 lóerőtől — 100 lóerőig,
 szivógáztelepek
 4 lóerőtől — 60 lóerőig a
 legújanyosabban és leg-
 kedvezőbb fizetési feltéte-
 lek mellett beszerezhetők
**Osers és Bauer
 motorgyár r.-t.**
 magyarországi vasképviselete
 Budapest, V., Hold-u. 23.

Kérjen Árajánlatot!
 Saját érdeke, hogy tőlünk
 Árajánlatot kérjen, mert
 jobb szemet előzőbban
 sehál sem kaphat. Szán-
 tásra, cséplőre, házi-
 futásra a legjobb porosz
**szemet,
 brikettet,
 kokszt**
 7813
 pontosan és gyorsan
 szállítunk
„Carborol” Tüzelőanyag
 Kereskedelmi Részv.-Társ.
 Budapest, II., Margit-körút 13.
 Telefon: 63-12.
Kérjen Árajánlatot!

**SABORSKY JÓZSEF ÉS
 FIAI R.-T., BUDAPEST,
 VIII., Rökk Szilárd-utca 14.**
 Érdeklődésben:
JOSEF SABORSKY & SÖHNE wienl céggel
FOGLALKOZIK:
**elő és leölt szarvasmarha-
 borju-, juh- és sertésbizományi
 eladással és bizományi vétellel**
 Élősertéseküldemények elmozdók:
Budapest—Ferenyváros, Sertésvásár
 Élő szarvasmarha-, borju- és juhszállítványok elmoz-
 dók: **Budapest—Ferenyváros, Marhavásártér**
 Husküdemények elmozdók: 7833
Budapest, Központi Vásárcsarnok
 Telefon: Városló iróda (interurban) József 120-25
 Strégycím: **ALBIZ BUDAPEST**
 Telefon: Sorbászváros (interurban) József 18-16

VÉTEL
Megvételre keresek teljes
 kulfuró-beren-
 dezést. Ajánlatok ár és meny-
 nyiség megjelölésével Tren-
 csényi Imre, Tiszafüredre küld-
 2270

BÉRLET
 100—200 holdas 12 éves
 bérletet ke-
 resek felszerelésrel, kényelmes
 lakással, jó gazdasági épüle-
 tekkel. Értesítést Szepessy
 Frigyes, Kalocsa köz. 2218

Bérbeadó Somogy megyé-
 ben, főváros mel-
 lett, 350 kat. holdas birtok
 folyó évi október 1-től. Felvilá-
 gósítást ad dr. Lázár Andor
 ügyvéd Budapest, IV. Veres
 Pálné-utca 8. 2248

Bérlet 250—400 holdas ke-
 resek öszl átvételre.
 Hayek László, Békés, Békés
 megye. 2247

5—50 holdig bérelnek
 jéhetőség Balatonhoz
 közel. **Fékekli: bárhol**
 elegendő épület, valamelyes
 gyümölcsös, Virág Gyula,
 Budapest, II. ker., Korvin-
 tér 6. 2267

Haszonbérbe keresnek
 Dunántúl
 1000 hold körüli földbirtokot
 uralakózzal. Követtőkét
 kiskarva. Jóságföld-ügylet,
 Balatonszentgyörgy. 2275

Legeltetési bérlet
 Elvállal lajosalmi gazdaság 350 hold prima legelőjére és 500 hold tarlóra
 100—150 drb szarvasmarhát, vagy 1000—1500 drb birkát nyári és őszi
 legeltetésre terményert vagy részében megegyezés szerint. Bővebbet:
Kéler Dénes intéző, Lajosalma, u. p. Gádoros, Békés m. 7888
 Ugyanott eladó **jármosbivaly** kilogrammonként
 8 drb jó egészséges 10.500 kor. árban.

Eladó gőzekék
tartozékokkal, FOWLER 16-os, tizeves, továbbá
FOWLER 20-as, KEMNA 20-as és 24-es. A garitúrák mind
 kitűnő karban, teljes garanciával adhatók el. Bővebbet: **HOFFMANN**
IMRE magánmérnök, BUDAPEST, Nagymező-utca 37.
 Telefon: 13-91 7854

**Megvételre kerestetik egy használt,
 jókarban lévő**
Asványi-féle tengeriszártépi
Eladó egy 10 lóerejű, kifogástalan álla-
 potban lévő 7830
Ganz-féle benzincsepítőmotor
 Ajánlatok küldendők **Csurgói Bérgazdasághoz, Csurgó, Somogy m.**

Kertgazdaságok figyelmébe:
Öntözőberendezéseket
 szállítható targoncán, 2 1/2 lóerejű benzinkomótorral, órán-
 kénti teljesítmény 180 hl., sulya 70 kg., benzinfogyasztása órán-
 ként kb. 70 dekagramm. **Ára 15.000.000—korona.**
 Raktárról azonnal szállítható! Prospektussal készséggel szolgál:
FEHÉR MIKLÓS GÉPGYÁR R.-T., Budapest, V., Váci-ut 80. szám.

Tépetlen alomtőzeget
 Készthely mellett lévő fenékpusztai telepről a legjobb minőségben
 szállít q-kint **20.000** koronáért
 kedvező fizetési feltételek mellett teljes vagonrakományokban
Magyar Általános Tőzegipar R.-T.
 Budapest, V., Málleg-utca 4. 7824 Telefon: 137-03

**Az állat drága,
 vigyázzunk rája**
 és használjunk
 állandóan nyers
Lysoform-ot,
 mely minden
**fertőzéstől
 betegségtől megóv!**
„A fertőtlenítés a gazdaságban”
 című nagyon tanulságos füzetünket
 minden érdeklődőnek díjmentesen
 beküldi a 7531
Dr. KELETI és MURÁNYI
 vegyészeti gyár r.-t., **Ujpest.**

Legeltetési bérlet
 Elvállal lajosalmi gazdaság 350 hold prima legelőjére és 500 hold tarlóra
 100—150 drb szarvasmarhát, vagy 1000—1500 drb birkát nyári és őszi
 legeltetésre terményert vagy részében megegyezés szerint. Bővebbet:
Kéler Dénes intéző, Lajosalma, u. p. Gádoros, Békés m. 7888
 Ugyanott eladó **jármosbivaly** kilogrammonként
 8 drb jó egészséges 10.500 kor. árban.

Eladó gőzekék
tartozékokkal, FOWLER 16-os, tizeves, továbbá
FOWLER 20-as, KEMNA 20-as és 24-es. A garitúrák mind
 kitűnő karban, teljes garanciával adhatók el. Bővebbet: **HOFFMANN**
IMRE magánmérnök, BUDAPEST, Nagymező-utca 37.
 Telefon: 13-91 7854

**Megvételre kerestetik egy használt,
 jókarban lévő**
Asványi-féle tengeriszártépi
Eladó egy 10 lóerejű, kifogástalan álla-
 potban lévő 7830
Ganz-féle benzincsepítőmotor
 Ajánlatok küldendők **Csurgói Bérgazdasághoz, Csurgó, Somogy m.**

Kertgazdaságok figyelmébe:
Öntözőberendezéseket
 szállítható targoncán, 2 1/2 lóerejű benzinkomótorral, órán-
 kénti teljesítmény 180 hl., sulya 70 kg., benzinfogyasztása órán-
 ként kb. 70 dekagramm. **Ára 15.000.000—korona.**
 Raktárról azonnal szállítható! Prospektussal készséggel szolgál:
FEHÉR MIKLÓS GÉPGYÁR R.-T., Budapest, V., Váci-ut 80. szám.

Tépetlen alomtőzeget
 Készthely mellett lévő fenékpusztai telepről a legjobb minőségben
 szállít q-kint **20.000** koronáért
 kedvező fizetési feltételek mellett teljes vagonrakományokban
Magyar Általános Tőzegipar R.-T.
 Budapest, V., Málleg-utca 4. 7824 Telefon: 137-03

TOKAJI NAGY LÁSZLÓ
 okl. gazda, gazd. egyl. igazgató, v. bérlic és jószágigazgató
BUDAPEST, VIII., STÁHLY-U. 5. I. 8. (Rókus-körház mellett)
 Telefon: József 54-44

O. F. B.
 ENGEDÉLY
 OKTRÁT:
 478-23. 82

Elvállal: Mezőgazd. és ház ingatlanokra vonatkozó eladási, vételi, bérleti és
 más mezőgazdasági üzleti megbízásokat, előzetes költség nélkül. Vítás,
 peres és birtokreform-ügyekben szakértői szerepet. Vegyes és válasz-
 tott bírói. Birtokok jóvedelmző kezelésének irányítását.

44 - 45 SZÁM 35-IK ÉVFOLYAM.

Díjtalan állás...
 Magyar Gazda...
 Erdős...
 Egyesület...
 Budapest, Váci-utca 66.

BETÖLTEN...
 Gyakorlott...
 Budapest, Veres...

Keresetek...
 Budapest, Veres...

GAZDAS...
 ALKALMAZ...

Szeszgyarvezet...
 Budapest, Veres...

Idősebb...
 Budapest, Veres...

Komorna...
 Budapest, Veres...

ÁLLÁS...
 Budapest, Veres...

Magyaróvári...
 Budapest, Veres...

27 éves...
 Budapest, Veres...

Nőtlen...
 Budapest, Veres...

Jó...
 Budapest, Veres...

Csepplőellenőri...
 Budapest, Veres...

Gazdatiszt...
 Budapest, Veres...

Ismét ka...

Ismét kaphatók **eredeti amerikai Massey-Harris fűkaszalógépek.**
Legjobb eggetemes acélekék, talajmivelőszközök, egyszerű rosták, szecs kavágók, szénaprések, továbbá
gyártmányu és műtrágyaszóróval kombinált sorvetőgépek, trieurök, répavágók, az összes Massey-Harris
 és morzsolók, borgazdasági gyártmányokhoz való
 daralók, eszközök, alkatrészek
 raktáron vannak és azonnal szállíthatók!

A MAGYAR KIRÁLYI ÁLLAMVASUTAK GÉPGYÁRÁNAK VEZÉRÜGYNÖKSÉGE
 Nyugati fiók: VI., VILMOS CSÁSZÁR-UT 63. BUDAPEST, VILMOS CSÁSZÁR-UT 32. Keleti fiók: VIII., BAROSS-TÉR 9.

LÓSZERSZÁM Igás, párja 1.500.000-tól, parádés 3.500.000 K-tól.
Gépszij minden méretben, kg. ja 125.000 K
 varrószijak, kötőszijak, szirony, kumet lószerszámok mindenkor raktáron.
Állati bőrt kékészít bér munkában (szőrmével is) esetleg megvesz
GÁL MIHÁLY bőrgyáros és szijgyártó
 Városi iroda és kőszobrártár: Budapest, VI., Lázár-utca 16. (Opencsás mögött) 7155
 Telefon Interurbán 150-57

LUZ TELEFON: JOZSEF-93-46
LAKKOK ELISMERT LEGJOBB MINŐSÉGBEN
Lutz Ede és társa LAKK ÉS FESTÉKGYÁR R.T.
 BUDAPEST-VII. ÖRNAGY-UTCA 4. SZÁM.

TEJGAZDASÁGI eszközök és berendezések mint encenbéri fejővödörök, fejőszilkék, tejbödönök, tejmérők, tejhűtők, kannák stb.
Teljes vaj- és sajtgyárak berendezése
 A világhírű LANZ tejfőzőgépek vezérképviselője
 AJÁNLATTAL SZOLGÁL!
HAHN ARTHUR és Társai
 BUDAPEST, VIII., ULLÓLUT 52/B
 Sörgőnyeim: CASE BUDAPEST 224

UJ RÁBA teherautók
REIMAN BUDAPEST, V., Vörösmarty-tér 3.
 TELEFON: 141-08, 148-77 7174

Kedvező feltételek mellett vállalkozunk legmodernebb, teljeskörű kétegyenárból álló gépkészítéssel és motorkészítéssel.
bérszántást.
Erdélyi Mór gőz- és motoreke bérszántási vállalkozó
 Budapest, VII., Damjanich-utca 47.

Kétegyenárból álló gépekkel
bérszántást vállal
HAJDU LÁSZLÓ ökl. gépészmérnök, lövőgyár szakértő
 Budapest, VIII., József-körút 49. sz.
 Tel.: József 23-55. Sörgőnyeim: „Hajmár Budapest“

Gyárilag javított, újjal egyenértékű, fiatal, legújabb típusú, teljesen felszerelt, 16 HP Fowler-féle kétegyenárból álló gépkészítéssel, valamint egy ugyanolyan fiatal alig használt teljeskörű, 20 HP Wentzki-féle kétegyenárból álló gépkészítéssel, teljes felszereléssel, kedvező feltételek mellett, futányos áron, eladó.
ERDÉLYI MÓR
 Budapest, VII., Damjanich-utca 47. 7796a

Cséplési mázsakönyvek vállalatunk nyomtatványosztályában szerkeszthetők be. „Patria” Irodalmi Vállalat és Nyomdai Részvénytársaság, Budapest, IX. ker., Üllői-ut 25. szám (Köztelemek)

ERDÉLYI MÁRK gőz- és motoreke-alkatrészgyár és gőzeke-bérszántó vállalat
 Budapest, VI., Lehel-utca 10.
 Telefon: 191-17, 194-35
 Sörgőnyeim: „Gőzeke” Budapest

KNUTH K. MÉRNÖK ÉS GYÁROS
 Budapest, VII., Garay-utca 10.
 Telefon: József 10-75 7599

Uj rendszerű központi melegvízfűtés!
 Családi házakhoz, villákhoz, üzletekhez. Beszerzése nem drágább mint a cserépkályháé! 500 köbméter lakott helyiséget fűthet óránként 3-4 kg. kokszal! Így üzeme rendkívül gazdaságos, olcsó, hygenikus és tiszta. **Bárhova könnyen beszerelhető!** Kérjen prospektust vagy nézze meg üzembelen levő fűtéseinket.
 A berendezést tervezi és építi:
Thiergartner és Stöhr R.-T.
 Budapest, I., Budafoki-ut 9/11.
 egészségügyi és fűtési berendezések gyártása és felszerelése. 7546

Vizvezetékek
Központi fűtések
Száritóberendezések
KNUTH-K

Vállal BÉRSZÁNTÁST
 legmodernebb, teljeskörű, majdnem teljesen új gépekkel, vállalja továbbá:
 gőzekészítéssel, billenőkék teljes gyári javítását, új tüszekrények építését, mindennemű kazánmunkákat.
GŐZEKEALKATRÉSZEKET szállít minden rendszerű gőzekészítéshöz raktárról, vagy készíti és javít rendelés után.
 Modellek után acéllöntést, szürke vagy bronzöntvényt.
 Mint a Delehsel-gyár budapesti képviselője. Állandóan raktáron tart és azonnal szállít új
gőzesodronyköteleket
 minden méretben, eredeti gyári áron. 7214

Gazdák figyelmébe!
 Férfi és női angol lovaglósizmák, vízhatlan gazdasági csizmák, vadászcipők a legjobb kivitelben, a legolcsóbb árban megrendelhetők
Stefanits János
 cégnel 7547
 Budapest, IX. kerület, Üllői-ut 85. sz.

Mezőgazdák
„Zuhatag” kutja
 (serleges rendszer)
 Sok ezer darab üzembelen!
 Kizárólag szállítja:
Magyar MEZŐGAZDÁK Szövetkezete
 BUDAPEST, V., ALKOTMÁNY-UTCA 29. SZÁM

Az amerikai DEERING-féle petróleumüzemű TRAKTOR
 valódi **SACK**-féle automatikus hiemeléssel
hármasekével
a mai nap létező LEGTÖKÉLETESEBB SZÁNTÓGÉP
Szánt Vontat Csépel
 Felvilágosítással készséggel szolgál ezen gépek magyarországi kizárólagos képviselője:
PROPPER SAMU RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
 BUDAPEST, V. KERULET, VILMOS-CSÁSZÁR-UT 52. SZÁM

